T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2016
TÜRKİYE GÖÇ RAPORU

figen.akin@goc.gov.tr

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ YAYINLARI
Yayın No: 40
Nisan, 2017

GÖÇ POLİTİKA VE PROJELERİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI TARAFINDAN HAZIRLANMIŞTIR.

İletişim
İçişleri Bakanlığı
Göç İdaresi Genel Müdürlüğü
Lalegül Çamlıca Mahallesi 122. Sokak No:4 - 06370
Yenimahalle /ANKARA
Tel: 0312 422 05 00 Fax: 0312 422 09 00

E-posta: gocidaresi@goc.gov.tr • Web: www.goc.gov.tr

Türkiye'nin güvenliğini gaye tutan, hiçbir milletin aleyhinde olmayan bir barış istikameti bizim daima prensibimiz olacaktır.

Mustafa Kemal ATATÜRK

SUNUŞ

İnsanlık tarihinin başlangıcından beri var olan göç hareketliliği günümüzde İkinci Dünya Savaşından beri en yoğun zamanını yaşamaktadır. Türkiye coğrafi konumunun yanı sıra bölgesinde yaşanan krizler karşısında mağdur insanlara kucak açan politikalar benimsemesiyle göç hareketliliğinden en çok etkilenen ülkelerin başında bulunmaktadır.

Göç alanında transit ülke konumunda olan ülkemiz sağladığı ekonomik ve siyasi istikrar neticesinde hedef ülke konumuna da sahip olmuştur. Ülke içinde bulunan yabancılara sağlanan hak ve hizmetler neticesinde çekim merkezi haline gelen Türkiye, bu konumunu 2016 yılında da devam ettirmiştir. Geçtiğimiz yıl içerisinde 25 milyon yabancının ülkemize giriş-çıkış yapmasının yanında eğitim, çalışma ve turizm gibi amaçlarla 460.000 civarında yabancının ülkemizde ikamet ediyor oluşu bu durumun göstergelerinden birisidir.

2011 yılında başlayan Suriye krizinden bu yana dünya kamuoyunun duyarsız kalmasına karşılık "açık kapı politikası" izlemiş ve Suriyelileri Geçici Koruma Statüsü altında misafir etmiştir.

İnsan hareketliliği daha iyi yaşam koşulları gibi insancıl güdülerin yanı sıra devletler için güvenlik açısından da ele alınması gereken bir konudur. Güvenlik; ülkenin kamu düzeni ve güvenliğiyle birlikte umut yolculuğunda insanların hayatlarını kaybetmeyi önlemeye yönelik önlemleri de içermektedir. Bu açıdan yapılan çalışmalar neticesinde 2015 yılında önceki yılların ortalamasına göre üç kat artarak 150.000'e yaklaşan düzensiz göçmen yakalamaları, 2016 yılı içerisinde sürekliliğini devam ettirmiştir.

Ayrıca, 18 Mart 2016 tarihinde Avrupa Birliği ile yaptığımız mutabakat, düzensiz göçle mücadelede caydırıcılığı artırmak ve ülkemiz üzerinden yasadışı yollarla Avrupa'ya geçişleri önlemek için atılan önemli bir adım niteliğindedir. Söz konusu mutabakat neticesinde Ege'de yaşanan can kayıpları azalmış ve umut yolculuğundaki insanların hareketliliği düzenli hale evrilmiştir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü olarak, yaşanmakta olan insan hareketliliğini en iyi şekilde yönetmek ve insan odaklı, ulusal ve uluslararası hukuka uygun yeni bir göç yönetimi sistemini ortaya koymak için kuruluşumuzdan bu yana tüm gayretimizle çaba sarf etmekteyiz. Göç dinamiklerini izlemeyi ve bu sayede politika üretmeye yardımcı olan yıllık göç raporlarının yayınlanması da sarf ettiğimiz çabalarından bir tanesidir. Bu hususta, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde uluslararası göçe ilişkin dördüncü ulusal göç raporumuz olan "2016 Türkiye Göç Raporu" sizlere sunulmaktadır.

Bu raporun hazırlanmasında değerli katkılarını esirgemeyen tüm ilgili kurum ve kuruluşlara çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi sunar, 2016 Türkiye Göç Raporu'nun faydalı olmasını temenni ederim.

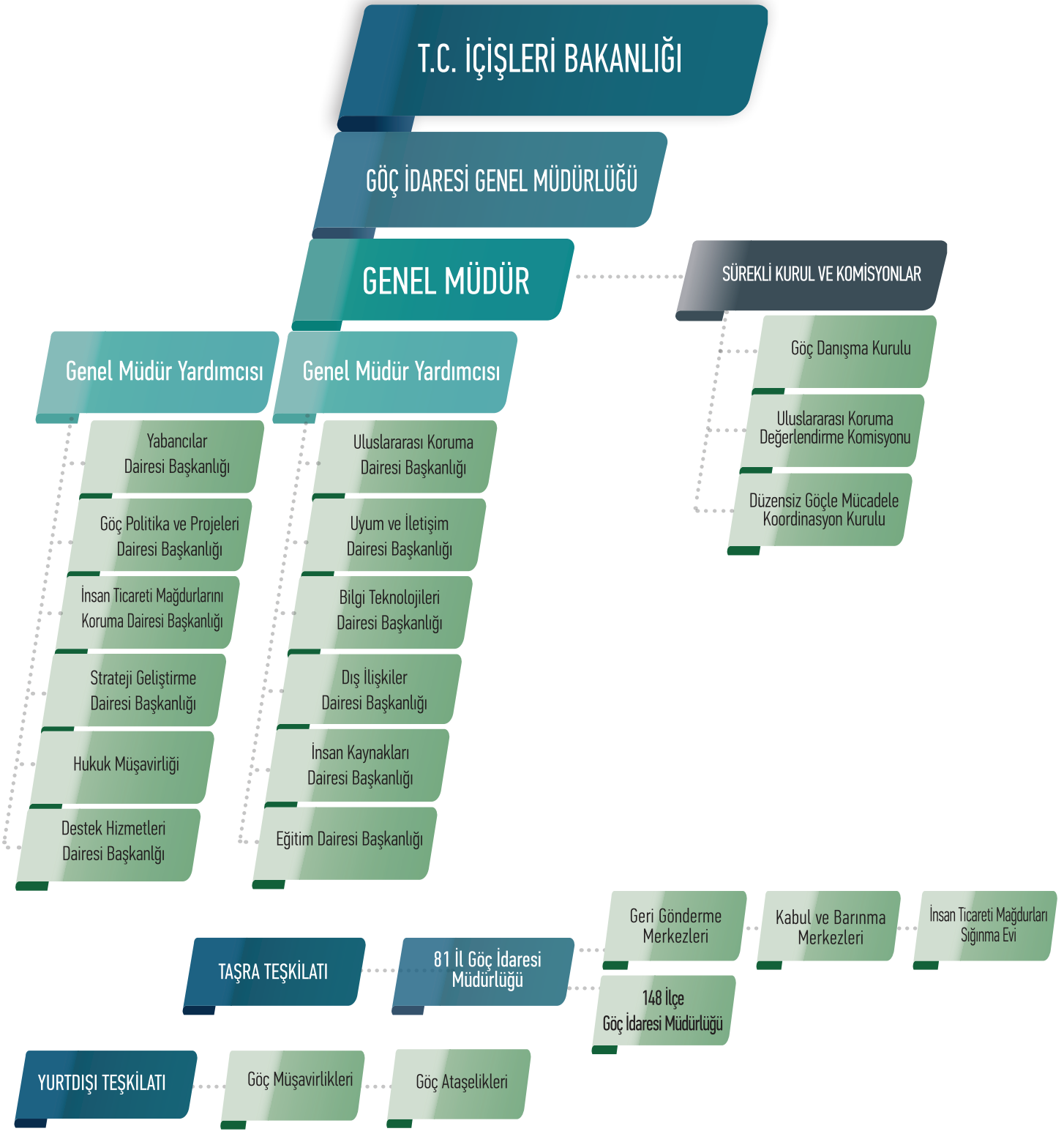
Saygılarımla...

Atilla TOROS

Genel Müdür

KURULUŞ

Göç alanına ilişkin politika ve stratejileri uygulamak, bu konularla ilgili kurum ve kuruluşlar arasında koordinasyonu sağlamak, yabancıların Türkiye'ye giriş ve Türkiye'de kalışları, Türkiye'den çıkışları ve sınır dışı edilmeleri, uluslararası koruma, geçici koruma ve insan ticareti mağdurlarının korunmasıyla ilgili iş ve işlemleri yürütmek üzere İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
GENEL MÜDÜR
SÜREKLİ KURUL VE KOMİSYONLAR
Göç Danışma Kurulu
Uluslararası Koruma Değerlendirme Komisyonu
Düzensiz Göçle Mücadele Koordinasyon Kurulu
Genel Müdür Yardımcısı
Yabancılar Dairesi Başkanlığı
Göç Politika ve Projeleri Dairesi Başkanlığı
İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı
Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
Hukuk Müşavirliği
Destek Hizmetleri Dairesi Başkanlığı
Genel Müdür Yardımcısı
Uluslararası Koruma Dairesi Başkanlığı
Uyum ve İletişim Dairesi Başkanlığı
Bilgi Teknolojileri Dairesi Başkanlığı
Dış İlişkiler Dairesi Başkanlığı
İnsan Kaynakları Dairesi Başkanlığı
Eğitim Dairesi Başkanlığı
TAŞRA TEŞKİLATI
81 İl Göç İdaresi Müdürlüğü
Geri Gönderme Merkezleri
Kabul ve Barınma Merkezleri
İnsan Ticareti Mağdurları Sığınma Evi
148 İlçe Göç İdaresi Müdürlüğü
YURTDIŞI TEŞKİLATI
Göç Müşavirlikleri
Göç Ataşelikleri

MİSYON

Ülkemizin tarihsel birikimi ile ulusal ve uluslararası mevzuat çerçevesinde yabancıların göç alanına ilişkin tüm iş ve işlemlerini insan odaklı milli politikalarla yürütmek, ülkemizle karşılıklı uyumlarını sağlamak.

VİZYON

Milli menfaatlerimiz temelinde insan odaklı, güçlü ve sürdürülebilir bir göç yönetim sistemi kurmak.

İÇİNDEKİLER

SUNUŞ 9
KURULUŞ 10
MİSYON-VİZYON 13
KISALTMALAR 15
TANIMLAR 16
GİRİŞ 19

I. BÖLÜM
YABANCILAR

1. Yabancılar 25
1. Türkiye'ye Giriş ve Türkiye'den Çıkış 26
1.1. Türkiye'ye Giriş 27
1.1.1. Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler 28
1.1.2. Türkiye'ye Girişlerine İzin Verilmeyecek Yabancılar 29
1.2. Türkiye'den Çıkış 30
1.2.1. Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar 31

2. İkamet İzni 33
2.1. Kısa Dönem İkamet İzni 37
2.2. Aile İkamet İzni 38
2.3. Öğrenci İkamet İzni 39
2.4. Çalışma İzinleri 45
2.5. Diğer İkamet İzinleri 49
2.6. E-ikamet Sistemi 51

3. Düzensiz Göç 60
3.1. Düzensiz Göçmenler 53
3.2. Göçmen Kaçakçıları 55
3.3. Geri Kabul Anlaşmaları 56
3.3.1. 18 Mart Türkiye - AB Ortak Sonuç Bildirisi 58

İÇİNDEKİLER

4. Sınır Dışı Etme 59

5. Geri Gönderme Merkezleri ile Kabul ve Barınma Merkezleri 60

II. BÖLÜM
ULUSLARARASI KORUMA

1. Uluslararası Koruma 65
1.2. Prosedür 66
1.3. Uluslararası Koruma Başvuru İşlemleri 67
1.4. Uluslararası Koruma Başvuru İstatistikleri 68

2.Geçici Koruma 71
2.1. Yeniden Yerleştirme 79
2.2. Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirme 80

III. BÖLÜM
İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARINI KORUMA

1. İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler 85
2. İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler 87

IV. BÖLÜM
UYUM

1. Yabancılar İletişim Merkezi 91
1.1. Konularına Göre Gelen Çağrılar 93
1.2. Dillerine Göre Gelen Çağrılar 93

GRAFİK DİZİNİ

Grafik 1: Yıllara Göre Türkiye'ye Giriş Yapan Yabancılar 27
Grafik 2: 2016 Yılı Ülkere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler (İlk 10 ülke) 28
Grafik 3: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişlerine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilme Sebepleri 29
Grafik 4:Yıllara Göre Türkiye'den Çıkış Yapan Yabancılar 30
Grafik 5: 2016 Yılında Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar (İlk 10 Ülke) 31
Grafik 6: Yıllara Göre Türkiye'de İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar 34
Grafik 7: 2016 Yılında Kısa Dönem İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 37
Grafik 8: 2016 Yılında Aile İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 38
Grafik 9: 2016 Yılında Öğrenci İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 39
Grafik 10: Grafik 10: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (YÖK)* 40
Grafik 11: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (MEB) 42
Grafik 12: 2016 Yılında Çalışma İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 47
Grafik 13: 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında Görev Yapan Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanları (İlk 10 Ülke) 48
Grafik 14: 2016 Yılında Diğer İkamet İzinleri İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 49
Grafik 15: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Düzensiz Göçmenler 53
Grafik 16: 2016 Yılında Türkiye'de Yakalanan Düzensiz Göçmenler (İlk 10 Ülke) 54
Grafik 17: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Göçmen Kaçakçıları 55
Grafik 18: Grafik 18: Yıllara Göre Toplam Uluslararası Koruma Başvuru Sayısı 68
Grafik 19: Uyruklarına Göre Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar 69
Grafik 20: Geçici Koruma Altına Alınan Suriye Uyruklu Yabancılara Ait Biyometrik Kayıtlar 72
Grafik 21: Geçici Eğitim Merkezlerinin İllere Göre Dağılımı 77
Grafik 22: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler 85
Grafik 23: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler 87
Grafik 24: Konularına Göre Gelen Çağrılar 93
Grafik 25: Dillerine Göre Gelen Çağrılar 93

TABLOLAR DİZİNİ

Tablo 1: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri 29
Tablo 2: 2016 Yılında Türkiye'de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke) 35
Tablo 3: 2016 Yılında İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (Çeşitlerine Göre 36
Tablo 4: Gençlik Ve Spor Bakanlığının Yurtlarında Kalan Yabancılar 43
Tablo 5: 2016 Yılı İçinde Ülkemizden İkamet İzni Alan Yabancı Sporcu ve Antrenörler (İlk 10 Ülke 43
Tablo 6: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları 44
Tablo 7: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları 44
Tablo 8: 2015-2016 Yıllarında Denizlerimizde Hayatını Kaybeden Düzensiz Göçmenlerin Aylara Göre Dağılımı 55
Tablo 9: Türkiye'nin Geri Kabul Anlaşması İmzaladığı Ülkeler 57
Tablo 10: 2016 Yılında Geri Alım Kapsamında Teslim Alınanların Mülakat Neticesinde Tespit Edilen Uyruklarına Göre Dağılımı 58
Tablo 11: Geri Gönderme Merkezleri (2016 Yılı Mevcut Durum) 60
Tablo 12: 2014 ve 2015 Yılı Yatırım Programına Alınan Geri Gönderme Merkezleri (Yapımı Devam Ediyor) 61
Tablo 13: Kabul ve Barınma Merkezleri 61
Tablo 14: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar 70
Tablo 15: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Kabul Edilen Yabancılar 70
Tablo 16: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Reddedilen Yabancılar 71
Tablo 17: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Yaşlara Göre Dağılımı 72
Tablo 18: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı 73
Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı 74
Tablo 20: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı 75
Tablo 21: Geçici Barınma Merkezlerindeki Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılar 76
Tablo 22: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Eğitim Hizmetleri 77
Tablo 23: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Sağlık Hizmetleri 78
Tablo 24: 2016 Yılında Suriyeliler İçin Ülkelerin Belirlenen Kotalar Ve Çıkışı Yapılanların Dağılımı 79
Tablo 25: Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirilen Suriyelilerin Yerleştirildikleri Ülkelere Göre Dağılımı 80
Tablo 26: İnsan Ticareti Suçu İle İlgili Ceza Davaları 86
Tablo 27: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler (İlk 10 İl) 87
Tablo 28: Uyum Kurslarına Katılan ve Sertifika Alan Yabancılar 91

KISALTMALAR

AB: Avrupa Birliği

AFAD: Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı

BM: Birleşmiş Milletler

BMMYK: Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği

ÇSGB: Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

IOM: Uluslararası Göç Örgütü

JGK: Jandarma Genel Komutanlığı

KKK: Kara Kuvvetleri Komutanlığı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

SGK: Sahil Güvenlik Komutanlığı

TBMM: Türkiye Büyük Millet Meclisi

TCK: Türk Ceza Kanunu

YİMER: Yabancılar İletişim Merkezi

YÖK: Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

YTB: Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı

YUKK: Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu

TANIMLAR

Bu raporda;

Göç: Yabancıların, yasal yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ifade eden düzenli göç ile yabancıların yasadışı yollarla Türkiye'ye girişini, Türkiye'de kalışını ve Türkiye'den çıkışını ve Türkiye'de izinsiz çalışmasını ifade eden düzensiz göçü ve uluslararası korumayı,

Düzensiz Göç: Yabancıların yasa dışı yollarla bir ülkeye girişini, ülkede kalışını, ülkeden çıkışını veya yasal yollarla girip yasal süresi içerisinde çıkmamasını,

Düzensiz Göçmen: Yasa dışı yollarla Türkiye'ye giren, Türkiye'de kalan ve Türkiye'den çıkan veya yasal yollarla girip yasal süresi içerisinde çıkmayan kişiyi,

Geçici Barınma Merkezi: Geçici koruma kapsamındaki yabancıların toplu olarak barınma ve iaşelerinin sağlanması amacıyla kurulan merkezleri,

Geçici Koruma: Ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya bu kitlesel akın döneminde bireysel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen ve uluslararası koruma talebi bireysel olarak değerlendirilmeye alınamayan yabancılara sağlanan korumayı,

Genel Müdürlük: Göç İdaresi Genel Müdürlüğü,

Geri Gönderme Merkezi: İdari gözetim kararı alınan yabancıların geçici olarak tutulduğu ve bu süre zarfında temel insani ihtiyaçların karşılandığı merkezi,

Göçmen Kaçakçısı: Doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan; bir yabancıyı ülkeye sokan veya ülkede kalmasına imkân sağlayan kişiyi,

İdari Gözetim: Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancıların Geri Gönderme Merkezinde tutulmasını,

İdari Gözetim Kararı: Hakkında sınır dışı etme kararı alınanlardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından alınan kararı,

İkamet izni: Yabancılara Türkiye'de kalma hakkı veren izni,

İkincil Koruma: Mülteci veya şartlı mülteci olarak nitelendirilemeyen, ancak menşe ülkesine veya ikamet ülkesine geri gönderildiği takdirde; ölüm cezasına mahkûm olacak veya ölüm cezası infaz edilecek, işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya muameleye maruz kalacak, uluslararası veya ülke genelindeki silahlı çatışma durumlarında, ayrım gözetmeyen şiddet hareketleri nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehditle karşılaşacak olması nedeniyle menşe ülkesinin veya ikamet ülkesinin korumasından yararlanamayan veya söz konusu tehdit nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancı ya da vatansız kişiye, statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 63)

İnsan taciri: Zorla çalıştırmak veya hizmet ettirmek, esarete veya benzeri uygulamalara tâbi kılmak, vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı,

cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri tedarik eden, kaçıran, bir yerden başka bir yere götüren, sevk eden veya barındıran kişiyi,

İnsan ticareti mağduru: İnsan ticareti suçuna maruz kalan veya kaldığı yönünde kuvvetli şüphe duyulan kişiyi,

Kanun: 4/4/2013 tarihli ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu,

Kabul ve Barınma Merkezi: Başvuru sahibi veya uluslararası koruma statü sahiplerinin temel insani ihtiyaçlarının karşılaştığı merkezi,

Mağdur Destek Hizmetleri: Düşünme süresinde ve sonrasında mağdurun güvenliği, sağılığı, özel durumu gözetilerek, bilgilendirme ve rıza esasına dayalı olarak verilen mağdur destek programı ile gönüllü ve güvenli geri dönüş programını,

Mülteci: Avrupa ülkelerinde meydana gelen olaylar nedeniyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 61)

Sınır Dışı Etme: Türkiye'de kalma hakkı bulunmayan yabancının; menşe ülkesine, transit gideceği ülkeye, Türkiye'ye gelmek üzere transit geçtiği ülkeye ya da başka bir üçüncü ülkeye gönderilmek üzere, ülkeden çıkarılması işlemini,

Sınır Kapısı: Bakanlar Kurulu kararıyla Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış için tespit edilen, fiziki olarak dış çevreden ayrılmış veya böyle addedilen kara, hava, deniz ve demiryolu sınır geçiş noktalarını,

Sığınmaevi: Mağdurun güvenli şekilde barındırıldığı yeri,

Şartlı Mülteci: Avrupa ülkeleri dışında meydana gelen olaylar sebebiyle; ırkı, dini, tabiiyeti, belli bir toplumsal gruba mensubiyeti veya siyasi düşüncelerinden dolayı zulme uğrayacağından haklı sebeplerle korktuğu için vatandaşı olduğu ülkenin dışında bulunan ve bu ülkenin korumasından yararlanamayan, ya da söz konusu korku nedeniyle yararlanmak istemeyen yabancıya veya bu tür olaylar sonucu önceden yaşadığı ikamet ülkesinin dışında bulunan, oraya dönemeyen veya söz konusu korku nedeniyle dönmek istemeyen vatansız kişiye statü belirleme işlemleri sonrasında verilen statüyü, (YUKK-Madde 62)

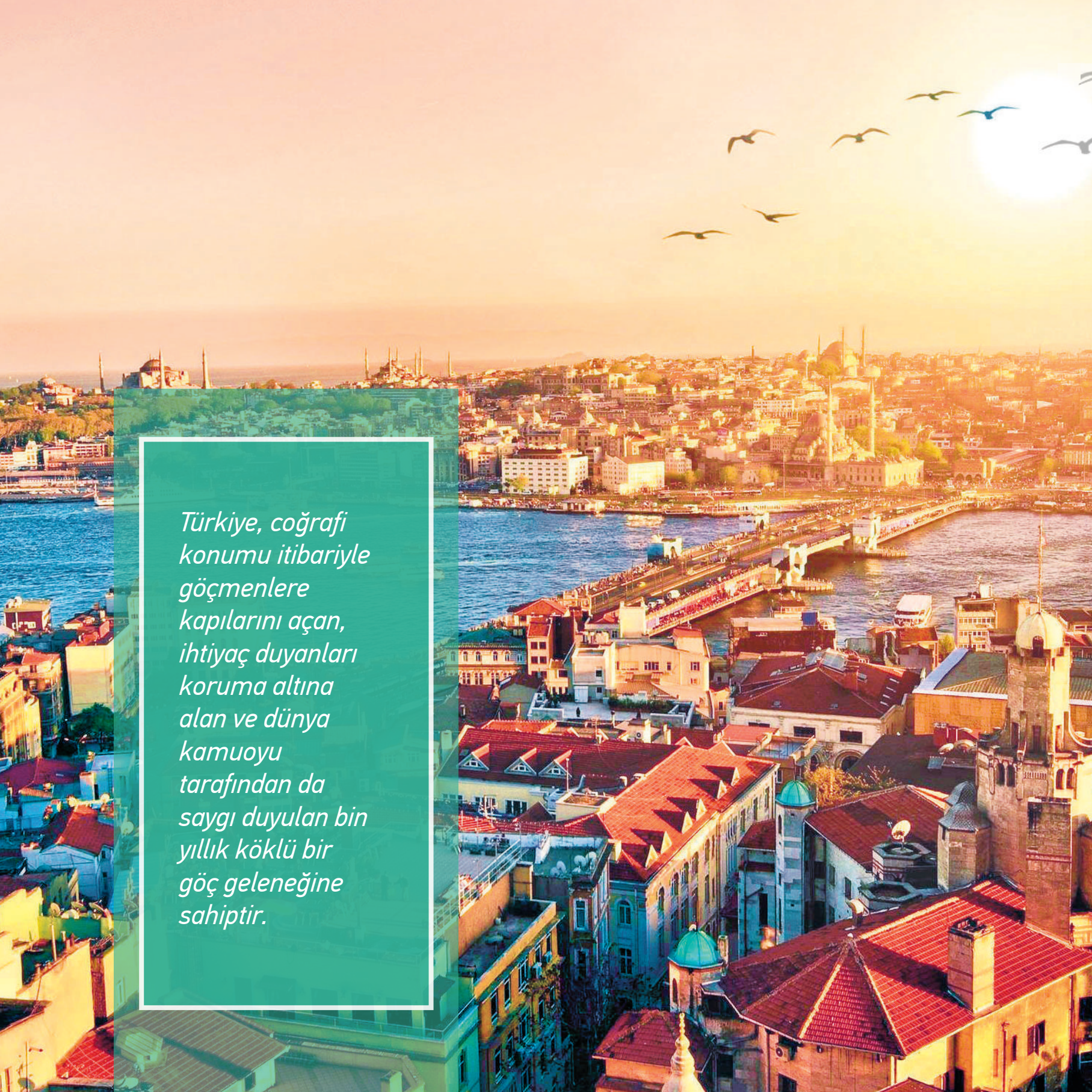
Uluslararası Koruma: Mülteci, şartlı mülteci veya ikincil koruma statüyü,

Vize: Türkiye'de en fazla doksan güne kadar kalma hakkı tanıyan ya da transit geçişini sağlayan iznini,

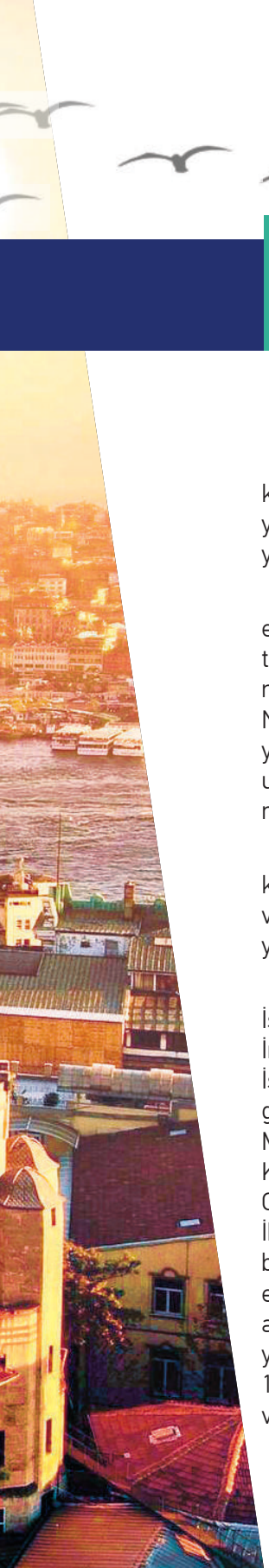
Vize muafiyeti: Vize alma gerekliliğini kaldıran düzenlemeyi,

Yabancı: Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişiyi,

ifade eder.

Türkiye, coğrafi konumu itibariyle göçmenlere kapılarını açan, ihtiyaç duyanları koruma altına alan ve dünya kamuoyu tarafından da saygı duyulan bin yıllık köklü bir göç geleneğine sahiptir.

GİRİŞ

Göç konusu sadece göç alan devletlerde değil, küreselleşmenin hissedildiği veya yoğun olarak yaşandığı tüm coğrafyalarda gündemin ilk sıralarında yer almakta, herkesi ve her yapıyı ilgilendirmektedir.

Dünya genelinde hemen hemen her ülke göçten etkilenmiştir. Özellikle 20 nci yüzyılın ikinci yarısında toplu nüfus hareketlerine şahitlik edilmiş, göçmen nüfusu son yarım yüzyılda hızlı bir artış göstermiştir. Nitekim Birleşmiş Milletler verilerine göre son 20 yıldaki hızıyla artmaya devam ederse, dünyadaki uluslararası göçmenlerin sayısının 2050'de 405 milyona ulaşması beklenmektedir.

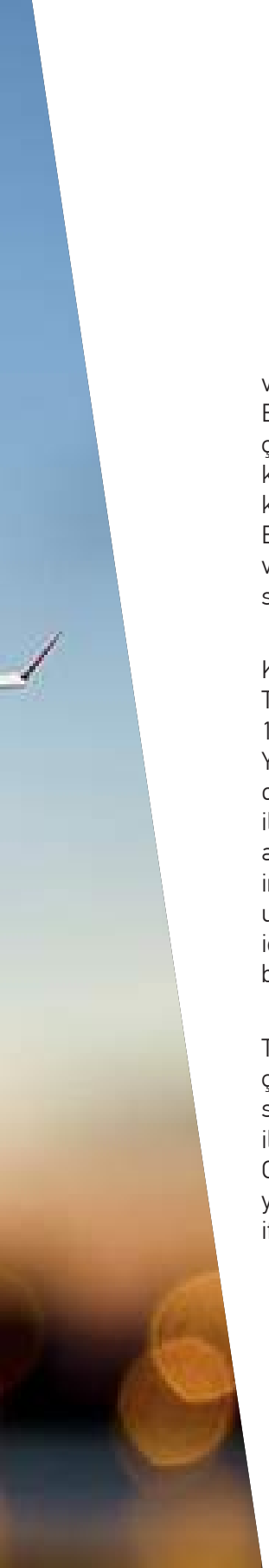
Türkiye, coğrafi konumu itibariyle göçmenlere kapılarını açan, ihtiyaç duyanları koruma altına alan ve dünya kamuoyu tarafından da saygı duyulan bin yıllık köklü bir göç geleneğine sahiplik etmiştir.

Bu anlamda; 1492 yılında on binlerce Yahudi'nin İspanya'dan gemilerle kurtarılarak Osmanlı İmparatorluğu topraklarına getirilmesi,1709 yılında İsveç Kralı Şarl'ın beraberindeki yaklaşık 2 bin kişilik grupla birlikte Osmanlı İmparatorluğuna sığınması, Macar Özgürlük Savaşını kaybeden Prens Lajos Kossuth ve beraberindeki 3 bin Macar'ın 1849'da Osmanlı İmparatorluğu'na gelmeleri, 1917 Bolşevik İhtilali'nin ardından Vrangel'in yaklaşık 135 bin kişiyle birlikte Osmanlı İmparatorluğundan koruma talep etmesi, Cumhuriyet döneminde 1922-1945 yılları arasında Yunanistan, Balkanlar ve Almanya'dan yaklaşık 1 milyon 185 bin kişinin Türkiye'ye gelmesi, 1988-2000 yılları arasında Irak, Bulgaristan, Bosna ve Kosova'dan yaklaşık 900 bin kişinin gelmesi Türkiye'nin mevcut göç tarihinin en somut örnekleri arasında yer almış, özetle Türkiye milyonlarca kişiye ev sahipliği yapmıştır.

Türkiye'de 1934 tarihli ve 2510 sayılı İskan Kanunu, göçmen, serbest göçmen, münferit göçmen ve toplu göçmen gibi çeşitli göçmen türlerini tanımlamış ise de soydaş odaklı düzenlemelerle sınırlı bir yapı öngörülmüş olup 2006 yılında yapılan değişiklikle 5543 sayılı Kanun halini almıştır. İskân Kanunu kapsamı dışında kalan yabancılara ilişkin iş ve işlemler ise 1950 yılında çıkarılmış olan 5682 sayılı Pasaport Kanunu ve 5683 sayılı Yabancıların Türkiye'de İkamet ve Seyahatleri Hakkında Kanun ile yürütülmüştür.

Ülkemizde, özellikle sınır dışı ve idari gözetim işlemleriyle uluslararası koruma alanlarında Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi tarafından ülkemiz aleyhine verilen ihlal kararlarındaki artış ve Avrupa Birliği uyum sürecindeki AB ile müzakerelerde "Adalet, Özgürlük ve Güvenlik" başlıklı 24 üncü Fasılda önemli yer tutan göç ve uluslararası koruma konuları, Türkiye'nin kapsamlı bir kanun çalışması yapmasını zorunlu hale getirmiştir. Başbakanlık tarafından 25 Mart 2005 tarihinde onaylanarak yürürlüğe giren "İltica ve Göç Alanındaki Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Eylem Planı" çalışmaları çerçevesinde göç ve uluslararası koruma alanında gerekli hukuki ve kurumsal yapının oluşturulmasına yönelik çalışmaları yürütmek üzere Ekim 2008 tarihinde İçişleri Bakanlığına bağlı İltica ve Göç Mevzuatı

ve İdari Kapasitesini Geliştirme ve Uygulama Bürosu kurulmuştur. Büro bünyesinde mevzuat çalışma grupları oluşturularak, ilgili bakanlıkların, kamu kurum ve kuruluşlarının, sivil toplum kuruluşlarının, akademisyenlerin görüşleri alınarak, Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ve Uluslararası Göç Örgütü'nün de teknik desteği sağlanarak kanun taslağı oluşturulmuştur.

5 Kasım 2011 tarihinde Başbakanlığa gönderilen Kanun Tasarısı taslağı, 4 Nisan 2013 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından kabul edilmiş, 11 Nisan 2013 tarihli Resmî Gazete'de 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu (YUKK) olarak yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Kanun ile insan hakları temelinde, özgürlük ve güvenlik arasındaki hassas dengenin korunduğu, uluslararası insan hakları normlarına ve AB müktesebatına uyumlu, göç alanında ihtiyaç duyduğumuz hukuki, idari ve fiziki alt yapıya uygun, etkin ve yönetilebilir bir göç sistemi kurulmuştur.

Kanunun amacı, 1 inci maddesinde "Yabancıların Türkiye'ye girişleri, Türkiye'de kalışları ve Türkiye'den çıkışları ile Türkiye'den koruma talep eden yabancılara sağlanacak korumanın kapsamı ve uygulanmasına ilişkin usul ve esasları ve İçişleri Bakanlığına bağlı Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarını düzenlemektir." olarak ifade edilmektedir.

Bu sorumluluk ile Kanun kapsamında yer alan başlıklar çerçevesinde, 2016 yılı Türkiye Göç Raporu, Türkiye'de geçmiş yıllara ait uluslararası göçün nitelikleri incelenerek ve mevcut yapı değerlendirilerek hazırlanmış olup yabancılarla ilgili ülkeye giriş ve çıkışlar, ikamet izinleri, düzensiz göçmenler, uluslararası koruma başvuruları ve insan ticareti başlıkları altında istatistikler derlenmiştir. Raporun hazırlanmasında 11 Nisan 2013 tarihinde yayınlanan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu'nun yürürlüğe girmeden önce yabancılarla ilgili iş ve işlemleri yürütmekte olan Emniyet Genel Müdürlüğü kaynaklarındaki verilerden de yararlanılmıştır. Kanun kapsamında, Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmekte olan ilgili iş ve işlemler 11 Nisan 2014 tarihinde Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından devralınmıştır. Çalışmalarını büyük bir hızla devam ettiren Göç İdaresi Genel Müdürlüğü fiziki altyapısı, GÖÇ-NET yazılım sistemi ve donanımı, personel istihdamı ve eğitimleri, alt mevzuat çalışmalarını büyük oranda tamamlayarak, 81 ilde eş zamanlı olarak teşkilatlanmış ve 18 Mayıs 2015'te taşra görevlerini devralmıştır. İl Emniyet Müdürlüğü Yabancılar Şube Müdürlükleri tarafından yapılan yabancılara ait bütün işlemler, 18 Mayıs 2015'ten itibaren İl Göç İdaresi Müdürlükleri tarafından yürütülmeye başlanmıştır.

01.

BÖLÜM

YABANCILAR

İkamet izinlerinde ilk başvuru, geçiş başvurusu ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-İkamet sistemi geliştirilmiştir.

Başvuru sistemine **www.goc.gov.tr** *internet adresinden erişilmektedir.*

1.Yabancılar

6458 sayılı YUKK'da, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmayan kişi olarak tanımlanan yabancılar, sınır kapılarından geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerle Türkiye'ye giriş ve Türkiye'den çıkış yapabilmektedir.

Yabancıların vize ile ilgili iş ve işlemleri 6458 sayılı YUKK çerçevesinde yürütülmektedir. Türkiye'de doksan güne kadar kalacak yabancılar, vatandaşı oldukları veya yasal olarak bulundukları ülkedeki konsolosluklardan geliş amaçlarını da belirten vize alarak gelmektedir. Vizenin veya vize muafiyetinin Türkiye'de sağladığı kalış süresi, her yüz seksen günde doksan günü geçmemektedir. Ancak yabancının vize almış olması, yabancı için Türkiye'ye girişte mutlak hak sağlamamaktadır.

Türkiye'de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. Önceki uygulamada, ikamet izni başvuruları sadece yurt içinde valiliklere yapılmakta iken; yeni Kanun ile ülkemizde ikamet edecek yabancıların başvurularının vatandaşı olduğu ya da yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan yapılması esastır. Ancak, Kanunun yabancılar açısından bilinirliğinin artırılması ve yurt dışı teşkilatımızın oluşturulması sürecinde ikamet izni başvuruları yurt içerisinden yapılmaktadır.

Yabancılar, Türkiye'de kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni, insani ikamet izni ve insan ticareti mağduru ikamet izni alarak kalabilmektedir. İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

İkamet izinlerinde ilk başvuru, geçiş başvurusu ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-İkamet sistemi geliştirilmiştir. Başvuru sistemine www.goc.gov.tr internet adresinden erişilmektedir.

11 Nisan 2014 tarihinden itibaren ikamet tezkeresi yerine, şekil ve içeriği yeniden belirlenen "ikamet izni belgesi" verilmektedir. Bu belgeler, Genel Müdürlüğümüz tarafından tanzim edilerek yabancıların ikamet izni belgelerine hızlı ve sağlıklı bir şekilde ulaşabilmeleri için PTT kargo ile öncelikle beyan edilen adreslerine gönderilmekte ve takibini sağlayabilmeleri amacıyla posta barkot numaraları SMS ile bildirilmektedir.

Yabancılar, vatandaşı olduğu veya yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan çalışma izni alarak da Türkiye'de kalabilmektedir. YUKK ile çalışma izni veya çalışma izni muafiyet belgesi ikamet izni sayıldığından, yabancıların ayrıca ikamet izni almalarına gerek bulunmamaktadır.

Yasal düzenlemelere aykırı olarak Türkiye'ye giren, sınır ihlalleri yapan, ikamet veya çalışma izni olmaksızın ya da geçerli ikamet izinlerinin süresi bittiği halde süresi uzatılmaksızın Türkiye'de ikamet eden veya çalışan yabancılar düzensiz göçmen olarak değerlendirilmektedir.

Türkiye'de kalmak için gerekli şartları artık taşımayan veya süresinde Türkiye'den çıkış yapmayan yabancılar sınır dışı edilmektedir. Sınır dışı edilme işlemleri Mezkûr Kanunla düzenlenmektedir. Bu durumdaki yabancıların, Türkiye'den çıkış yapmak için kendiliğinden sınır kapılarımıza gelmeleri durumunda haklarında sınır dışı etme kararı ve giriş yasağı alınmayabilmektedir.

1.Türkiye'ye Giriş ve Türkiye'den Çıkış

Yabancılar; sınır kapılarından, geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen bir belgeyle, belge kontrolünden geçtikten sonra Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış yapmaktadır.

Türkiye'de doksan güne kadar kalacak yabancıların, vatandaşı oldukları veya yasal olarak bulundukları ülkedeki konsolosluklardan geliş amaçlarını da belirten vize alması gerekmektedir. Vizenin veya vize muafiyetinin Türkiye'de sağladığı kalış süresi, her yüz seksen günde doksan günü geçemez. Yabancının vize almış olması, Kanunun Türkiye'ye girişine izin verilmeyecek yabancılara ilişkin 7 nci maddesi hükümlerinin uygulanmasını engellemeyeceğinden, vizeler Türkiye'ye girişte mutlak hak sağlamamaktadır.

Vizeler, konsolosluklarca, istisnai durumlarda ise sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilir. Konsolosluklara yapılan başvurular doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Yabancı ülke diplomatlarına ve ülke menfaatleri göz önünde bulundurularak vize verilmesinde yarar görülen yabancılara, istisnai olarak Türkiye Cumhuriyeti büyükelçilerince resen vize verilebilir. Bu amaçla verilen vizeler, genel vize verme usulüne uygun olarak Bakanlık ve Dışişleri Bakanlığına derhâl bildirilir. Bu vizeler harca tabi değildir.

Vize almadan sınır kapılarına gelen yabancılara, süresi içinde Türkiye'den ayrılacaklarını belgelemeleri hâlinde, sınır kapılarında istisnai olarak vize verilebilmektedir. Sınır vizesi, sınır kapılarının bağlı olduğu valiliklerce verilmektedir. Valilik bu yetkisini sınırda görevli kolluk birimine devredebilmektedir. Bakanlar Kurulunca farklı bir süre belirlenmediği sürece, bu vize Türkiye'de en fazla on beş gün kalma hakkı sağlamaktadır.

Türkiye'den transit geçecek yabancılara, havalimanı transit vizesi şartı getirilebilmektedir. Havalimanı transit vizeleri, en fazla altı ay içinde kullanılmak üzere konsolosluklar tarafından verilmektedir.

YUKK'un 15 inci maddesi kapsamında olanlar vize verilmeyecek yabancılar olarak değerlendirilmektedir. Söz konusu madde kapsamında olmasına rağmen vize verilmesinde yarar görülenlere Bakanın onayıyla vize verilebilmektedir.

Vize talebinin reddi ya da vizenin iptaline ilişkin işlemler ilgiliye tebliğ edilmektedir.

Yabancılar; sınır kapılarından, geçerli pasaport veya pasaport yerine geçen bir belgeyle, belge kontrolünden geçtikten sonra Türkiye'ye giriş veya Türkiye'den çıkış yapmaktadır.

1.1. Türkiye'ye giriş

Türkiye'ye kara, hava, deniz ve demiryolu ile giriş yapan yabancıların geçmiş yıllara ait sayılarında genel bir artış mevcuttur. (Grafik 1) 2015 yılında ülkemize giriş yapan yabancıların sayısı 34.633.391 iken, 2016 yılında %29'luk bir azalış ile 24.686.471 olmuştur.

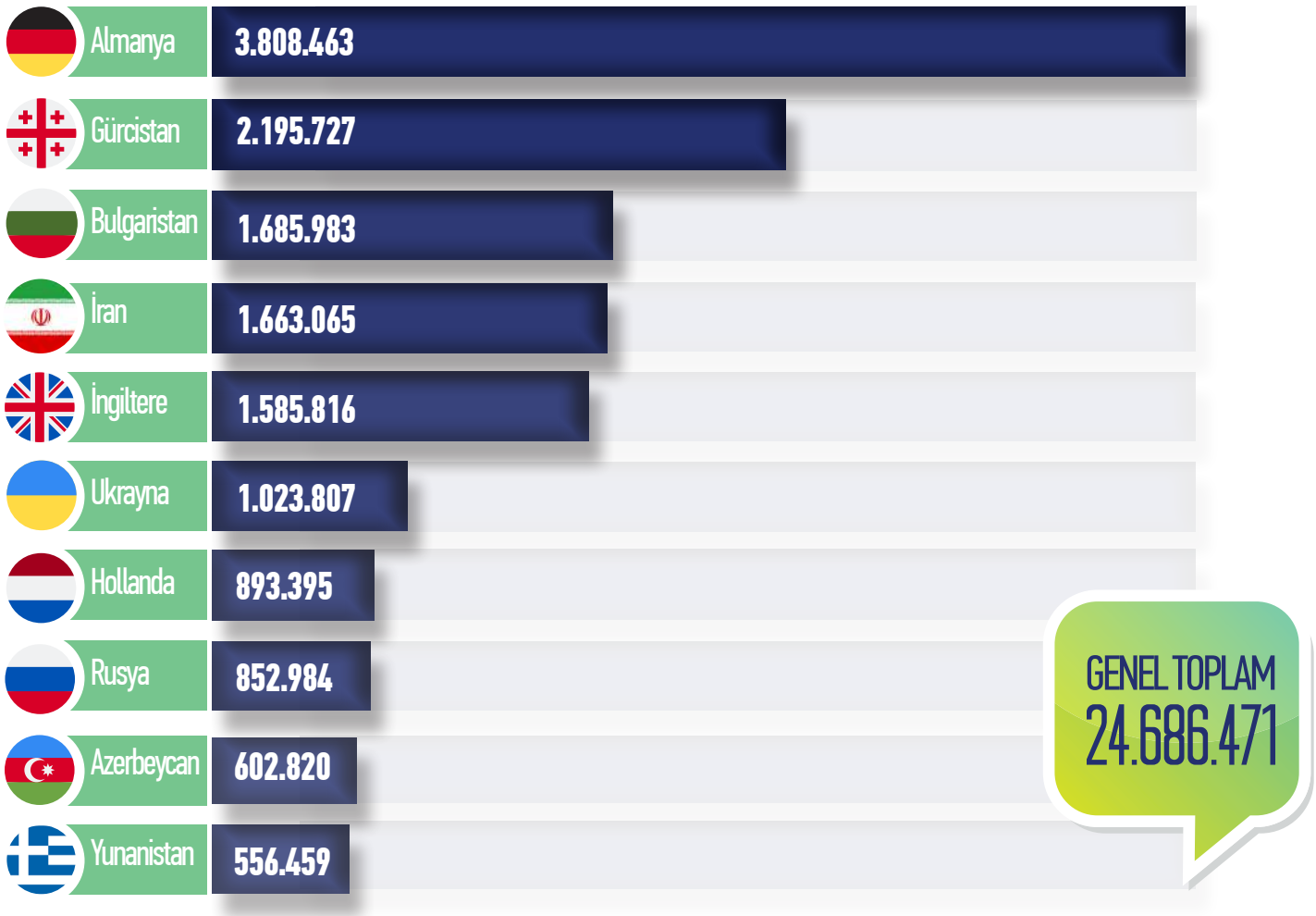

Grafik 1. Yıllara Göre Türkiye'ye Giriş Yapan Yabancılar

1.1.1.Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler

2016 yılında sınır kapılarından yapılan girişlerde birinci sırayı Almanya vatandaşları almakta, bunu Gürcistan ve Bulgaristan vatandaşları takip etmektedir. (Grafik 2)

Grafik 2: 2016 Yılı Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Girişler (İlk 10 Ülke)

1.1.2. Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyecek Yabancılar

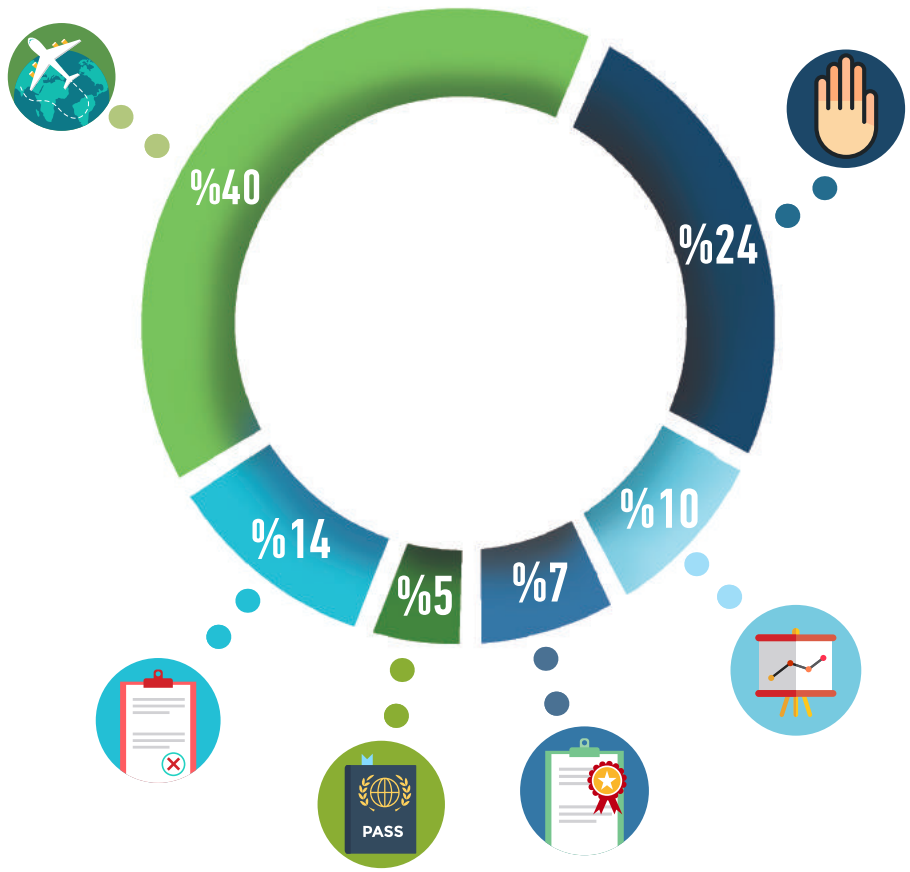
YUKK'un 7 nci maddesi kapsamında olanlar Türkiye'ye girişlerine izin verilmeyecek yabancılar olarak değerlendirilmektedir. Bu maddeyle ilgili olarak yapılan işlemler, girişine izin verilmeyip geri çevrilen yabancılara tebliğ edilir. Tebligatta, yabancıların karara karşı itiraz haklarını etkin şekilde nasıl kullanabilecekleri ve bu süreçteki diğer yasal hak ve yükümlülüklerine dahil bilgiler yer almaktadır.

2016 yılında 18.294 kişinin Türkiye'ye girişine izin verilmemiştir. Girişine izin verilmeyen yabancıların % 40'ını oluşturan 7.399 kişinin giriş yasağı sebebi ile girişine izin verilmezken, %24'ünü oluşturan 4.300 kişinin vizesiz seyahat etme sebebi ile , %14'ünü oluşturan 2.491 kişinin ise geçersiz belge sebebi ile girişine izin verilmemiştir. (Grafik 3) (Tablo 1)

Tablo 1: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri

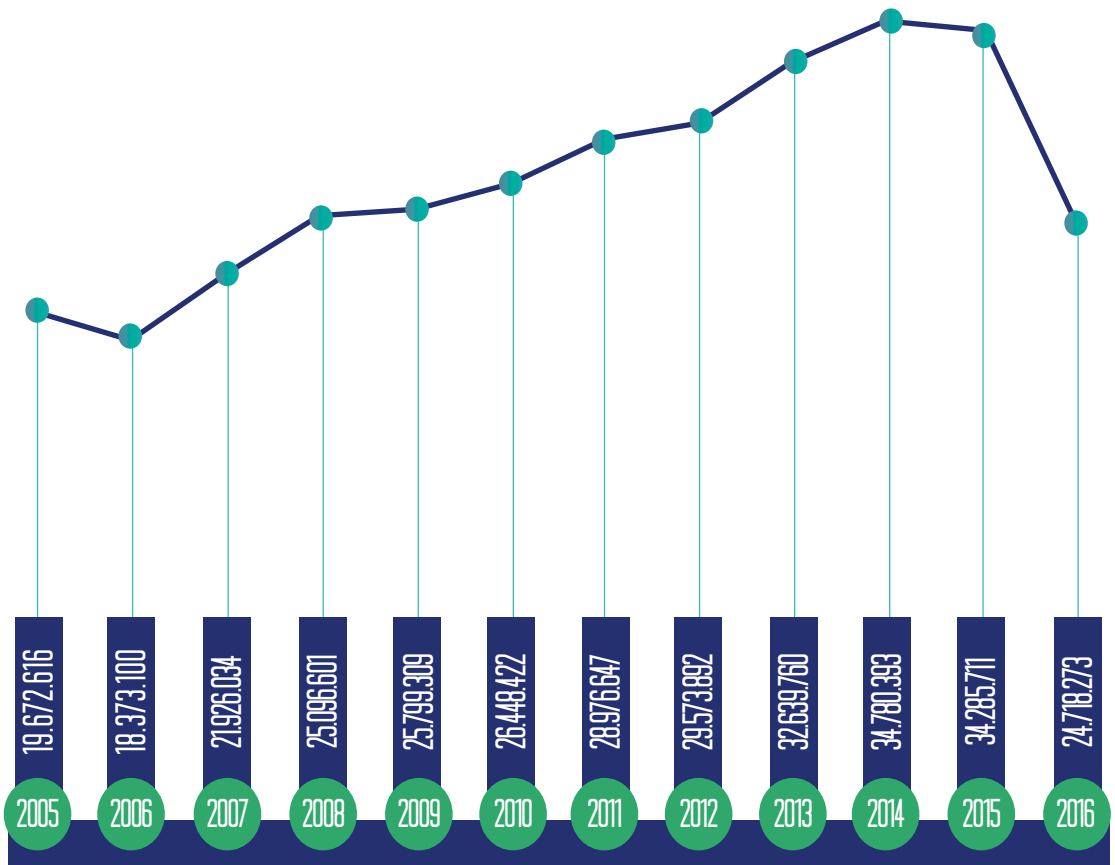
GERİ ÇEVRİLME SEBEBİ	TOPLAM
Giriş Yasağı	7.399
Vizesiz Seyahat	4.300
Geçersiz Belge	2.491
Sahtecilik	1.369
Vize İhlali	909
Diğer	1.826
TOPLAM	**18.294**

Grafik 3: 2016 Yılında Türkiye'ye Girişine İzin Verilmeyen Yabancıların Girişine İzin Verilmeme Sebepleri

1.2.Türkiye'den Çıkış

Türkiye'den kara, hava, deniz ve demiryolu ile çıkış yapan yabancıların geçmiş yıllara ait sayılarında genel bir artış bulunmaktadır. (Grafik 4) 2015 yılında ülkemizden çıkış yapan yabancıların sayısı 34.285.711 iken 2016 yılında % 28'lik bir azalış ile 24.718.273 olmuştur.

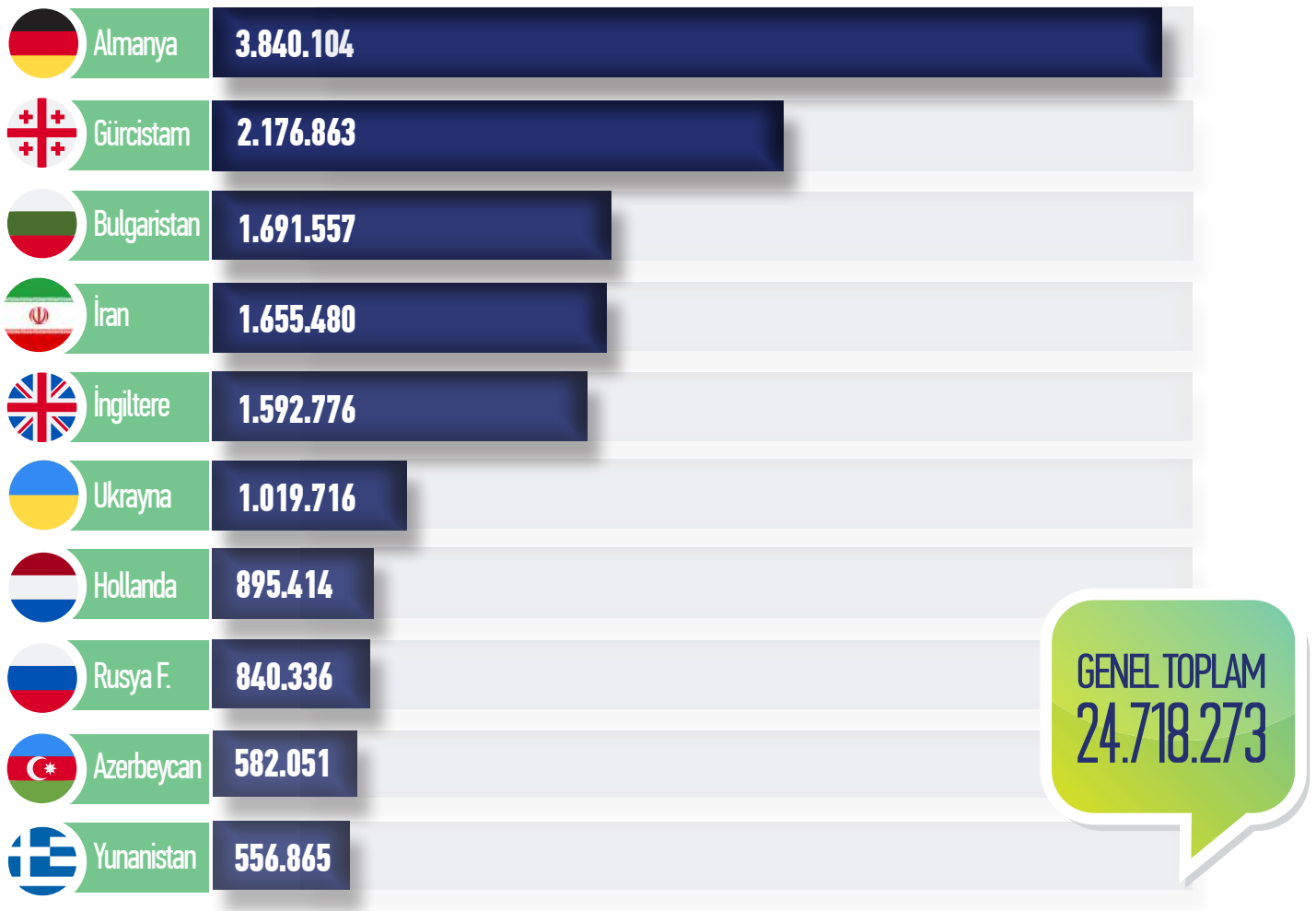

Grafik 4. Yıllara Göre Türkiye'den Çıkış Yapan Yabancılar

1.2.1. Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar

2016 yılında sınır kapılarından yapılan çıkışlarda birinci sırayı Almanya vatandaşları almakta, bunu Gürcistan ve Bulgaristan vatandaşları takip etmektedir. (Grafik 5)

Grafik 5: 2016 Yılında Ülkelere Göre Sınır Kapılarından Yapılan Çıkışlar (İlk 10 Ülke)

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

2. İkamet İzni

Hem yabancı kişinin sosyal düzeni hem de ülkemizin hukuki düzeni açısından gerekli olan ikamet izni; YUKK'a göre Türkiye'de kalmak üzere verilen izin belgesini ifade etmektedir. Yetkili makamlar tarafından düzenlenen bu izin belgesi yabancıya ülkemizde belirli bir süreliğine ve belirli bir yerde yaşama hakkı sağlamaktadır. Kamusal düzenin sağlanması ve korunması açısından önem arz eden ikamet izni; yabancının talepte bulunması, istenilen evraklarla başvurması ve talepte bulunduğu ikamet izni türünde şartları taşıması halinde düzenlenmektedir.

Türkiye'de, vizenin veya vize muafiyetinin tanıdığı süreden ya da doksan günden fazla kalacak yabancıların ikamet izni almaları zorunludur. Önceki uygulamada, ikamet izni başvuruları sadece yurt içinde valiliklere yapılmakta iken; YUKK ile ülkemizde ikamet edecek yabancıların başvurularının vatandaşı olduğu ya da yasal olarak bulunduğu ülkedeki konsolosluklardan yapılması esastır. Ancak, Kanunun yabancılar açısından bilinirliğinin artırılması ve yurt dışı teşkilatımızın oluşturulması sürecinde ikamet izni başvuruları yurt içerisinden alınmaya devam etmektedir.

Kanunun 21 inci maddesine göre ikamet izni başvuruları en geç doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Ayrıca Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre doksan günlük süre, bilgi ve belgelerin tam olarak yetkili makama teslim edildiği tarihten başlamaktadır.

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

Kanunun 30 uncu maddesine göre, kısa dönem ikamet izni, aile ikamet izni, öğrenci ikamet izni, uzun dönem ikamet izni, insani ikamet izni ve insan ticareti mağduru ikamet izni olmak üzere toplam altı çeşit ikamet izni öngörülmüştür.

Ülkemizin, uluslararası nitelikli işgücünden en üst düzeyde faydalanmasının önünü açmak için 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu 13 Ağustos 2016'da yürürlüğe girmiştir. Kanun, uluslararası iş gücüne ilişkin politikaların belirlenmesi, uygulanması, izlenmesi, yabancılara verilecek çalışma izni ve çalışma izni muafiyetlerine dair iş ve işlemlerde izlenecek usulleri, yetki ve sorumlulukları, uluslararası iş gücü alanındaki hak ve yükümlülükleri düzenlemektedir.

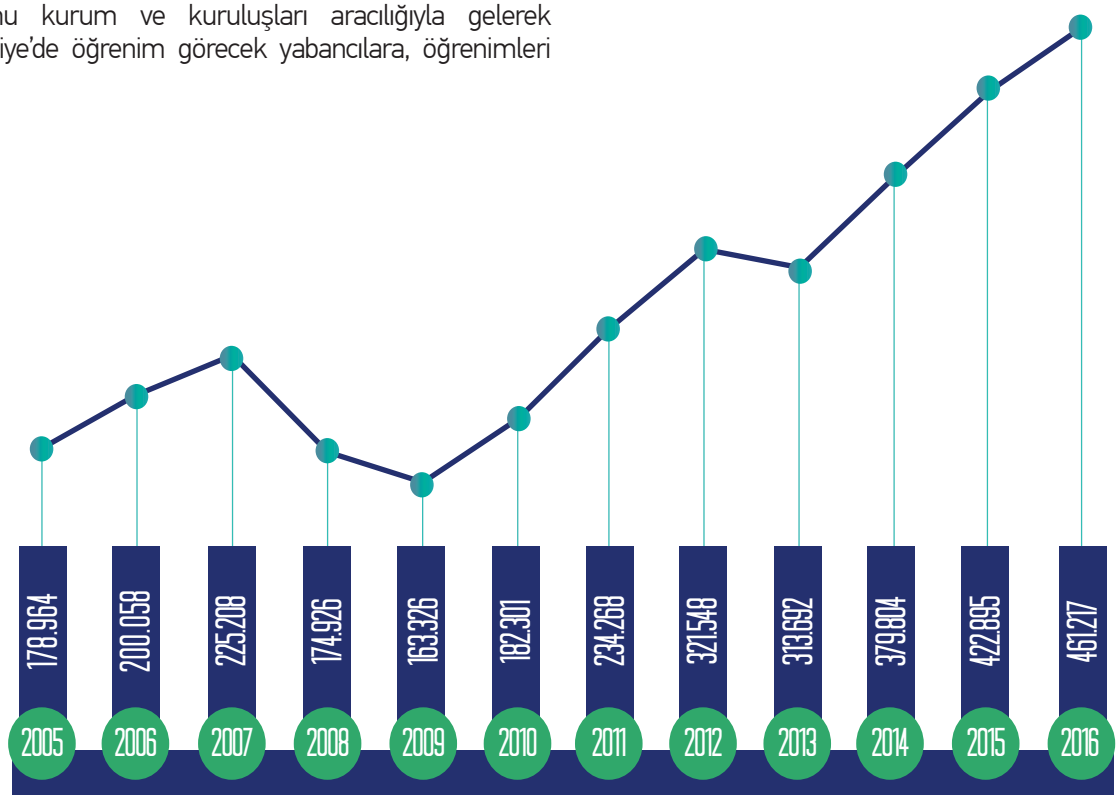
6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanunu ile 6458 sayılı YUKK'da ikamet iznine ilişkin bir takım değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede;

- İkamet izni başvurularının "yetkili aracı kurumlar" aracılığıyla yapılması düzenlemesi getirilerek ikamet izni başvurularında hem yabancılara kolaylık sağlanması hem de kamu hizmetlerinin daha hızlı yürütülmesi amaçlanmıştır. Bu düzenleme ile yetkili aracı kurumların nitelikleri ve görev çerçevesinin yönetmelik ile belirleneceği ve Genel Müdürlük tarafından yetkilendirileceği belirtilmiştir.
- Türkiye'de Bakanlar Kurulunca belirlenecek kapsam ve tutarda yatırım yapmak isteyen yabancı yatırımcılar ile eş ve çocuklarına en fazla beşer yıllık sürelerle kısa dönem ikamet izni düzenlenebilmesi imkanı getirilerek ülke ekonomisine katkı sağlayacak nitelikli yabancılara yönelik teşvik ve kolaylık sağlanması amaçlanmıştır.
- Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti arasında imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İki Ülke Vatandaşlarına İlave Kolaylıklar Tanınmasına İlişkin Anlaşma" da belirlenmiş olan beş yıllık ikamet izni düzenlemesi çerçevesinde, 6458

sayılı Kanunda KKTC vatandaşlarına beş yıllık kısa dönem ikamet izni verilebileceği hükmüne yer verilmiştir.

- Kısa dönem ikamet izninin her defasında birer yıllık sürelerle verilebileceği düzenlemesi iki yıla, aile ikamet izninin her defasında iki yılı aşmayacak şekilde verilebileceği düzenlemesi üç yıla çıkarılmıştır.
- Son bir yıl içinde toplamda yüz yirmi günden fazla süreyle yurt dışında kalınması kısa dönem ikamet izninin, son bir yıl içerisinde toplam yüz seksen günden fazla süreyle yurt dışında kalınması aile ikamet izninin iptali sebebiyken; yeni düzenlemeyle bu hükümler kaldırılarak yabancıların yurt dışında bulunma sürelerinin ikamet izinlerinin iptal edilme sebebi olmaktan çıkarılarak bu konuda yönetmelikle düzenleme yapılacağı öngörülmüştür.
- Kamu kurum ve kuruluşları aracılığıyla gelerek Türkiye'de öğrenim görecek yabancılara, öğrenimleri süresince öğrenci ikamet izni verilebileceği düzenlemesi getirilmiştir.
- Öğrencilerin çalışma hakkı, örgün öğrenim gören öğrencilere yönelik olarak düzenlenmiştir.
- Çalışma izni olan yabancılardan ayrıca kalacakları süre kadar ikamet izni harcı alınması uygulaması kaldırılmıştır.

Türkiye'de çeşitli ikamet izinleri ile bulunan yabancıların geçmiş yıllara ait sayıları incelendiğinde, 2016 yılında ikamet izni ile bulunanların sayısının 2015 yılına göre %9'luk bir artışla 461.217 olduğu görülmektedir. (Grafik 6)

Grafik 6: Yıllara Göre Türkiye'de İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar

2016 yılında Türkiye'de ikamet izni ile bulunan yabancıların ilk 10 ülke dağılımı incelendiğinde; Irak vatandaşları 55.983 kişi ile birinci, Suriye vatandaşları 48.738 kişi ile ikinci, Azerbaycan vatandaşları 39.184 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Tablo 2)

Tablo 2: 2016 Yılında Türkiye'de İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

UYRUK ADI	TOPLAM
Irak	55.983
Suriye	48.738
Azerbeycan	39.184
Türkmenistan	24.253
Rusya Federasyonu	21.006
Afganistan	20.148
Gürcistan	18.511
Özbekistan	18.270
İran	16.000
Ukrayna	14.031
Diğer	185.093
TOPLAM	461.217

2016 yılında Türkiye'deki yabancıların %53'ü kısa dönem ikamet izni ile %14'ü aile ikamet izni ile %13'ü öğrenci ikamet izni ile %12'si çalışma izni ile ve %8'i diğer ikamet izinleri ile ülkede bulunmuştur. (Tablo 3)

KISA DÖNEM İKAMET İZNİ	244.034

AİLE İKAMET İZNİ	63.546

ÖĞRENCİ İKAMET İZNİ	61.116

ÇALIŞMA İZNİ*	56.591

DİĞER	35.930

Tablo 3: 2016 Yılında İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (Çeşitlerine Göre)

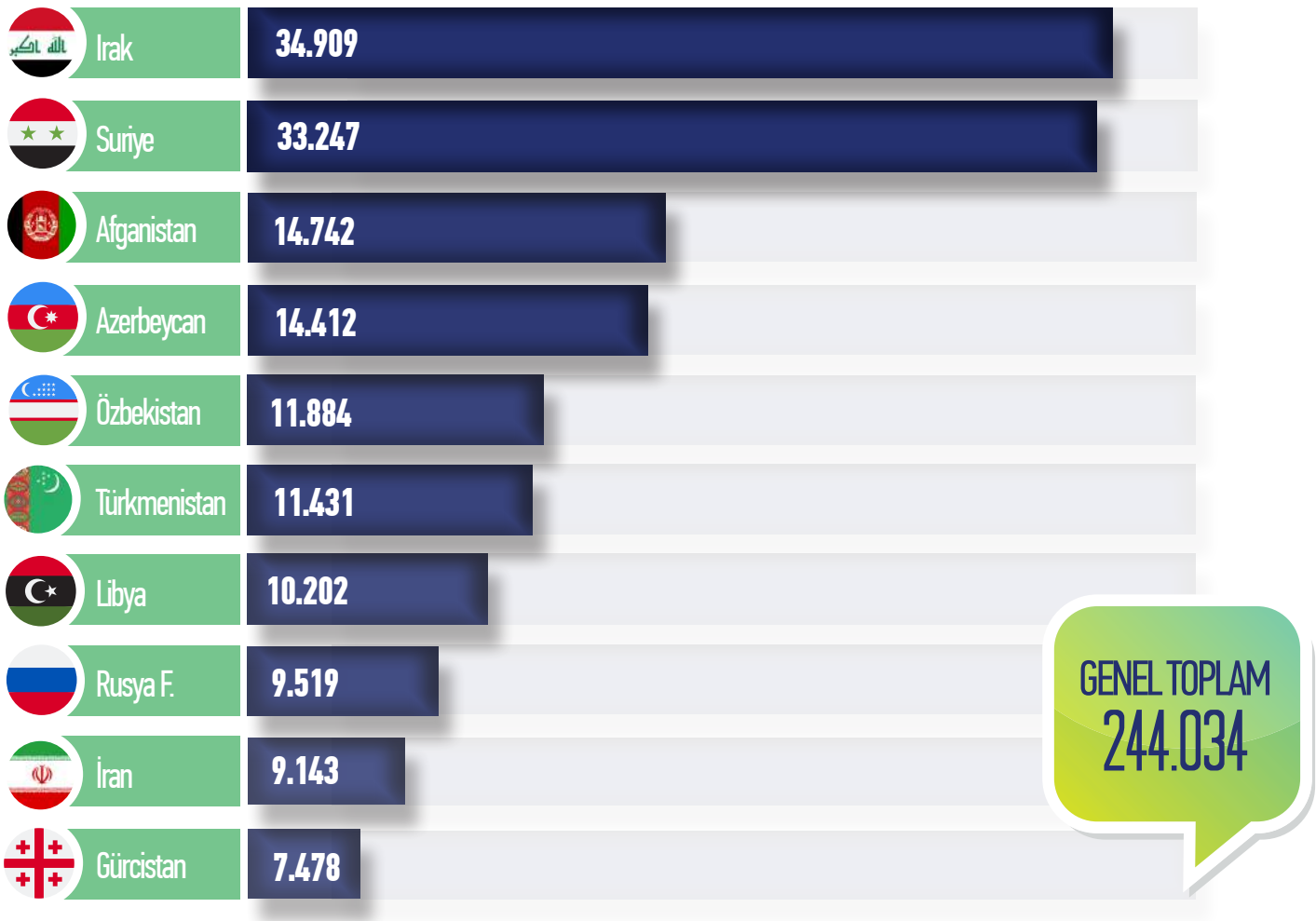
*Geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi, ikamet izni sayılır. (YUKK-MADDE 27)

GENEL TOPLAM
461.217

2.1. Kısa Dönem İkamet İzni

2016 yılında Türkiye'de kısa dönem ikamet izni ile bulunan 244.034 yabancıdan, Irak vatandaşları 34.909 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 33.247 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları 14.742 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır (Grafik 7).

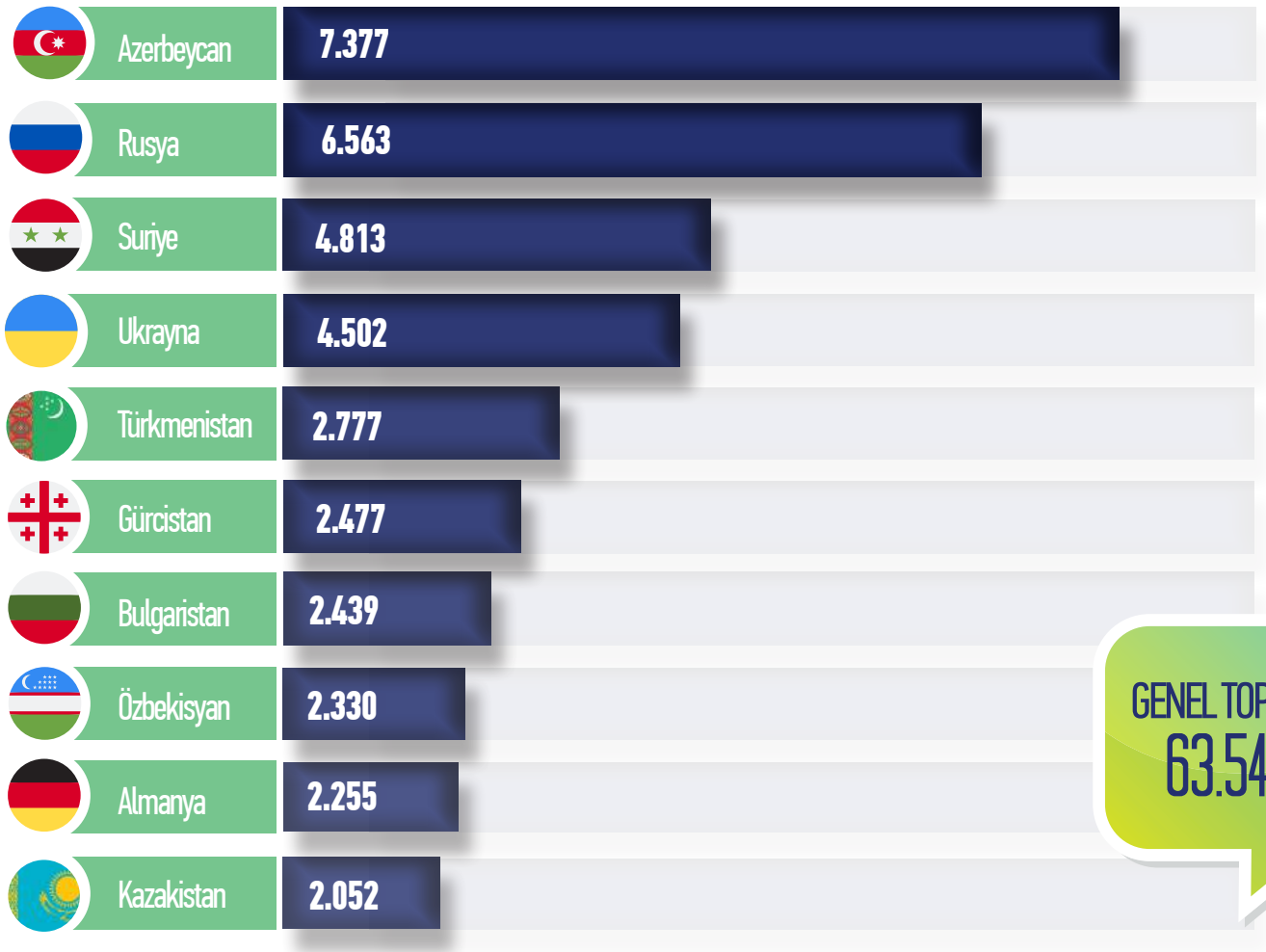
Grafik 7: 2016 Yılında Kısa Dönem İkamet İzni ile Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

2.2. Aile İkamet İzni

2016 yılında Türkiye'de aile ikamet izni ile bulunan 63.546 yabancıdan, Azerbaycan vatandaşları 7.377 kişi ile ilk sırada, Rusya Federasyonu vatandaşları 6.563 kişi ile ikinci, Suriye vatandaşları 4.813 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 8)

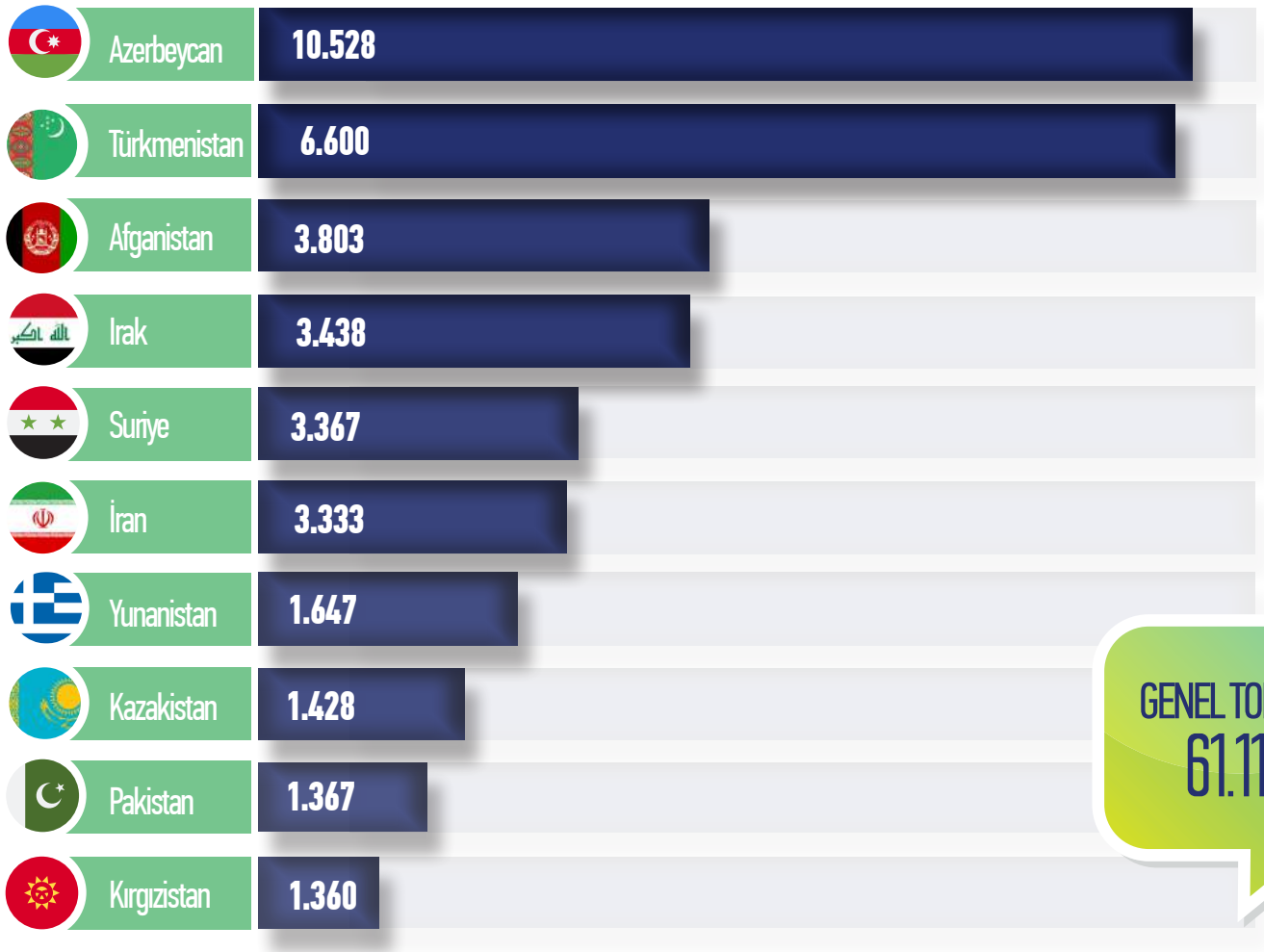
Grafik 8: 2016 Yılında Aile İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

2.3. Öğrenci İkamet İzni

2016 yılında Türkiye'de öğrenci ikamet izni ile bulunan 61.116 yabancıdan, Azerbaycan vatandaşları 10.528 kişi ile ilk sırada, Türkmenistan vatandaşları 6.600 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları 3.803 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 9)

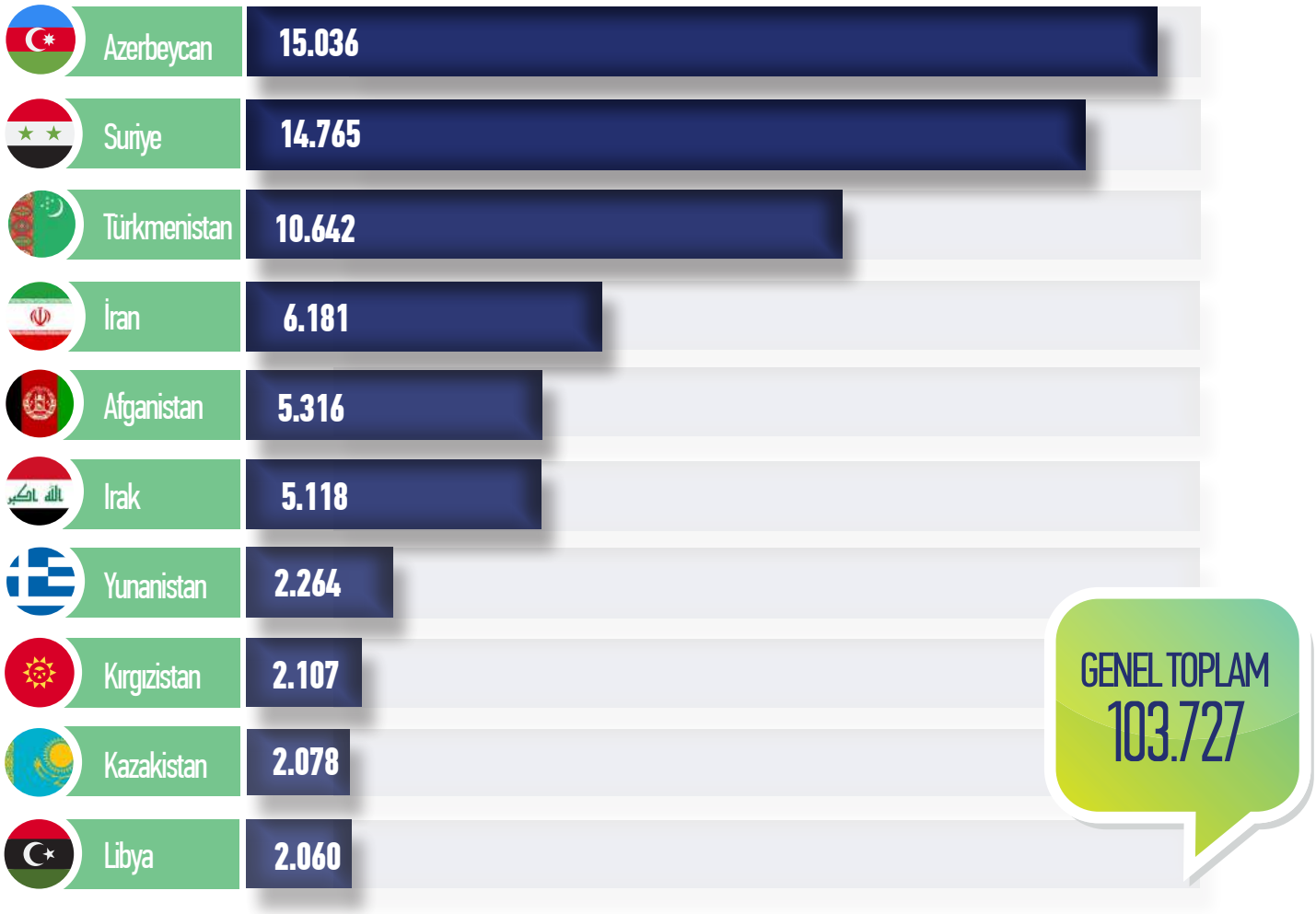
Grafik 9: 2016 Yılında Öğrenci İkamet İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 103.727 yabancı öğrenci ülkemizde eğitim gördüğü görülmektedir.

Bunlardan Azerbaycan vatandaşları 15.036 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 14.765 kişi ile ikinci, Türkmenistan vatandaşları ise 10.642 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 10)

Grafik 10: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (YÖK)*

*YÖK veri kaynaklarında 17.02.2017 tarihi itibarıyla üniversitelerde eğitim gören yabancıların sayılarını ifade etmektedir.

Düzenli göç kapsamında ülkemize gelerek Yükseköğretim Kurumlarına (üniversitelere) kayıt olan yabancı öğrencilere ikamet izni düzenlenmektedir. Ülkemizde öğrenci ikamet izni ile yasal olarak kalan yabancıların sayısı GöçNet sisteminde öğrenci ikamet izni kaydı olan yabancılar üzeninden belirlenmektedir. Ancak öğrenci ikamet izni alan yabancı sayıları ile Yükseköğretim Kurumlarında öğrenci olarak kayıtlı yabancı (uluslararası öğrenci) sayıları arasında aşağıda yer alan sebeplerden dolayı fark oluşmaktadır:

1- Öğrenci ikamet izni dışında geçici koruma ve uluslararası koruma gibi farklı statülerde yer alan yabancıların da üniversitelere kayıt yaptırması,

2- Üniversiteden kabul alıp vize ile ülkemize giriş yaparak üniversite kaydını yaptıran ve henüz ikamet izni talep etmemiş olanların bulunması,

3- Üniversiteden kabul alıp vize ile ülkemize giriş yaparak üniversite kaydını yaptıran ve henüz ikamet izni talebi sonuçlanmamış olanların bulunması,

4- Öğrenci ikamet izni dışında ülkemizde aile ya da kısa dönem ikamet izni ile kalıp üniversiteye kayıt yaptırmış olanların bulunması,

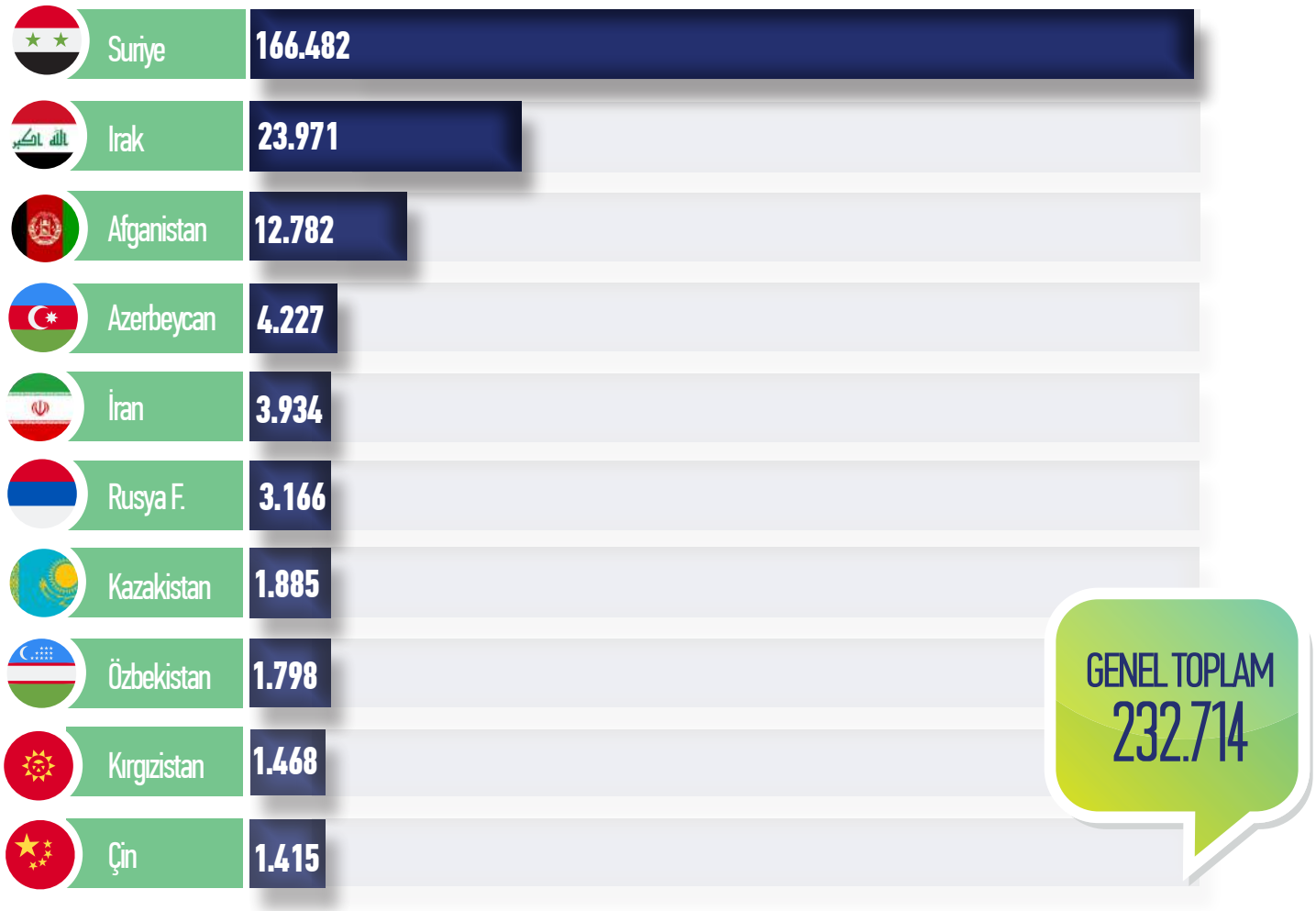
5- Azami eğitim süresini tamamlamak, ders kaydı yaptırmamak gibi sebeplerle aktif öğrenciliği devam etmeyen ancak üniversite kayıtlarında öğrenci olarak görünenlerin bulunması,

6- Öğrenciliği devam ettiği halde herhangi bir sebeple ikamet izni başvurusu yapmamış veya başvurusunu uzatmamış olanların bulunması.

Türkiye'de öğrenim gören yabancı uyruklu öğrencilere ilişkin Milli Eğitim Bakanlığının verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 232.714 yabancı öğrenci ülkemizde eğitim gördüğü görülmektedir. Bunlardan Suriye vatandaşları 166.482 kişi ile ilk sırada, Irak vatandaşları 23.971 kişi ile ikinci, Afganistan vatandaşları ise 12.782 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 11)

Grafik 11: 2016-2017 Eğitim Öğretim Yılı Ülkemizde Eğitim Gören Yabancı Öğrenci Sayısı (MEB)

2016 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığının yurtlarında kalan yabancı öğrenci istatistikleri incelendiğinde; Türkiye Burslusu olarak kalan toplam öğrenci sayısı 1.868 iken kendi imkânları ile gelen yabancı öğrenciler 446'dır. (Tablo 4)

Gençlik ve Spor Bakanlığından elde edilen bilgiler çerçevesinde 2016 yılı içinde ülkemizden ikamet izni alan yabancı sporculara ve antrenörlere ilişkin istatistikler incelendiğinde, ikamet izinlerinin %24'üne Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarının sahip olduğu görülmektedir. (Tablo 5)

Tablo 4: Gençlik Ve Spor Bakanlığının Yurtlarında Kalan Yabancılar

TÜRKİYE BURSLUSU			KENDİ İMKANLARI İLE GELEN YABANCI ÖĞRENCİLER (K.K.T.C. UYRUKLU ÖĞRENCİLER DAHİL)			AFGANİSTAN HÜKÜMET BURSLUSU ÖĞRENCİLER			GENEL TOPLAM		
KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM	KIZ	ERKEK	TOPLAM
885	983	**1.868**	256	190	**446**	0	17	**17**	1.141	1.190	**2.331**

Tablo 5: 2016 Yılı İçinde Ülkemizden İkamet İzni Alan Yabancı Sporcu ve Antrenörler (İlk 10 Ülke)

ÜLKE	BASKETBOL	HENTBOL	VOLEYBOL	BEDENSEL ENGELLİLER	ATLETİZM	CİMNASTİK	DİĞER	GENEL TOPLAM
ABD	163	0	9	0	0	0	2	**174**
SIRBİSTAN	24	47	10	0	0	0	13	**994**
UKRAYNA	3	35	11	0	5	10	22	**86**
RUSYA FEDERASYONU	3	14	4	0	1	4	10	**36**
BULGARİSTAN	5	1	6	0	1	1	18	**32**
HIRVATİSTAN	9	12	3	0	0	0	4	**28**
BEYAZ RUSYA	4	3	3	0	2	0	3	**15**
İTALYA	2	0	11	0	0	0	1	**14**
SLOVENYA	9	1	4	0	0	0	0	**14**
BOSNA-HERSEK	3	9	0	1	0	0	0	**13**
DİĞER	52	26	64	22	10	3	44	**221**
GENEL TOPLAM	**277**	**148**	**125**	**23**	**19**	**18**	**117**	**727**

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, 5978 sayılı teşkilat Kanununda, *"Avrupa Birliği çerçevesinde yürütülen projeler ile Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca ülkemizde eğitim görmesi uygun görülenlerle, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkemize gelen öğrencilerin, ülkemizdeki eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması için her türlü esası belirleyerek, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak"* amacı kapsamında Türkiye Bursları adı altında uluslararası öğrencilerin burslandırılması faaliyetlerini yürütmektedir.

Bu çerçevede, 2016 yılında gerçekleştirilen Türkiye Bursları faaliyetlerine 174 farklı ülkeden toplamda 92.892 öğrenci başvurmuştur. (Tablo 6)

2016 yılında gerçekleştirilen Türkiye Bursları faaliyetleri ile 142 ülkeden toplamda 3.995 öğrenciye burs verilmiştir. (Tablo 7)

Tablo 6: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları

2016 BAŞVURU				
LİSANS	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	ARAŞTIRMA	TOPLAM
47.620	33.698	11.424	150	92.892

Tablo 7: 2016 Yılında Gerçekleştirilen Türkiye Bursları Başvuruları

2016 YILINDA TÜRKİYE BURSU VERİLEN ÖĞRENCİLERİN EĞİTİM DURUMLARI				
LİSANS	YÜKSEK LİSANS	DOKTORA	ARAŞTIRMA	TOPLAM
1.791	1.421	776	7	3.995

2.4. Çalışma İzinleri

Yabancıların Türkiye'de çalışmaları ile ilgili esaslar 13/08/2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6735 sayılı Uluslararası İşgücü Kanununda düzenlenmiştir. Kanun ülkemizin, uluslararası nitelikli işgücünden en üst düzeyde faydalanmasının önünü açmayı hedeflemektedir. Ancak anılan Kanunun Geçici 1 inci maddesinin 4 üncü fıkrasında Kanunun uygulamasına ilişkin düzenlemeler yürürlüğe girinceye kadar mevcut düzenlemelerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanacağı düzenlendiğinden bazı konularda mevcut uygulamaya devam edilmektedir. Hâlihazırda yabancıların çalışma izinleri konusunda uygulanan mevzuat dağınıklık göstermektedir. 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun dışında 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu gibi diğer mevzuatlarda da yabancıların çalışma izinleri konusunda düzenlemeler bulunmaktadır. Ancak yabancılara verilen çalışma izinleriyle ilgili iş ve işlemlerin çoğunluğu 4817 sayılı Kanun çerçevesinde yürütülmektedir.

6458 sayılı YUKK'un 27 nci maddesinde geçerli çalışma izni ile 27/2/2003 tarihli ve 4817 sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanunun 10 uncu maddesine istinaden verilen Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesinin ikamet izni yerine geçerli sayılacağı ve çalışma izni verilecek yabancıların Kanunun 7 nci maddesi kapsamında Türkiye'ye girişine izin verilmeyecek yabancılar kapsamında olmaması şartı aranacağı düzenlenmiştir.

6458 sayılı Kanun Çalışma İzni ya da Çalışma İzni Muafiyet Teyit Belgesi verilen yabancılardan, 2/7/1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununa göre çalışma izni süresi kadar ikamet izni harcı tahsil edileceğini düzenleyen 27 nci maddesi hükmü 6735 sayılı Kanun ile değiştirilmiş olup çalışma izni alan yabancılardan ayrıca ikamet izni harcı tahsil edilmesi uygulamasına son verilmiştir. Yabancıların çalışma izni müracaatları; yurt dışı ve yurt içi olmak üzere iki şekilde yapılmaktadır.

Yabancılar, yurt dışından çalışma izni başvurularını, uyruğunda bulundukları veya daimi ikamet ettikleri ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti temsilciliklerine yapmaktadırlar.

Yabancının yaptığı başvuruyu takip eden on işgünü içinde Türkiye'deki işverenin **www.turkiye.gov.tr** adresinden e-devlet üzerinden online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir. Başvuru formu ve müracaat için gerekli diğer belgelerin yabancının başvurusunu takip eden on iş günü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ulaştırılması zorunludur.

Konsolosluklardan çalışma izni alarak Türkiye'ye gelen yabancılar, giriş tarihinden itibaren en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

Türkiye'de öğrenim amacıyla verilen ikamet izinleri hariç, en az altı ay süreli ikamet izni olan yabancılar çalışma iznine yurt içinden başvurabilmektedir.

İşverenin söz konusu yabancıyı çalıştırmak üzere ikamet izni süresi içerisinde **www.turkiye.gov.tr** adresinden e-devlet şifresi ile giriş yaparak online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir.

Başvuru formu ve müracaat için gerekli diğer belgelerin online başvurunun tamamlanmasını takiben altı işgünü içinde Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına ulaştırılması zorunludur. Çalışma izni alan yabancılar en geç yirmi iş günü içinde adres kayıt sistemine kayıtlarını yaptırmak zorundadırlar.

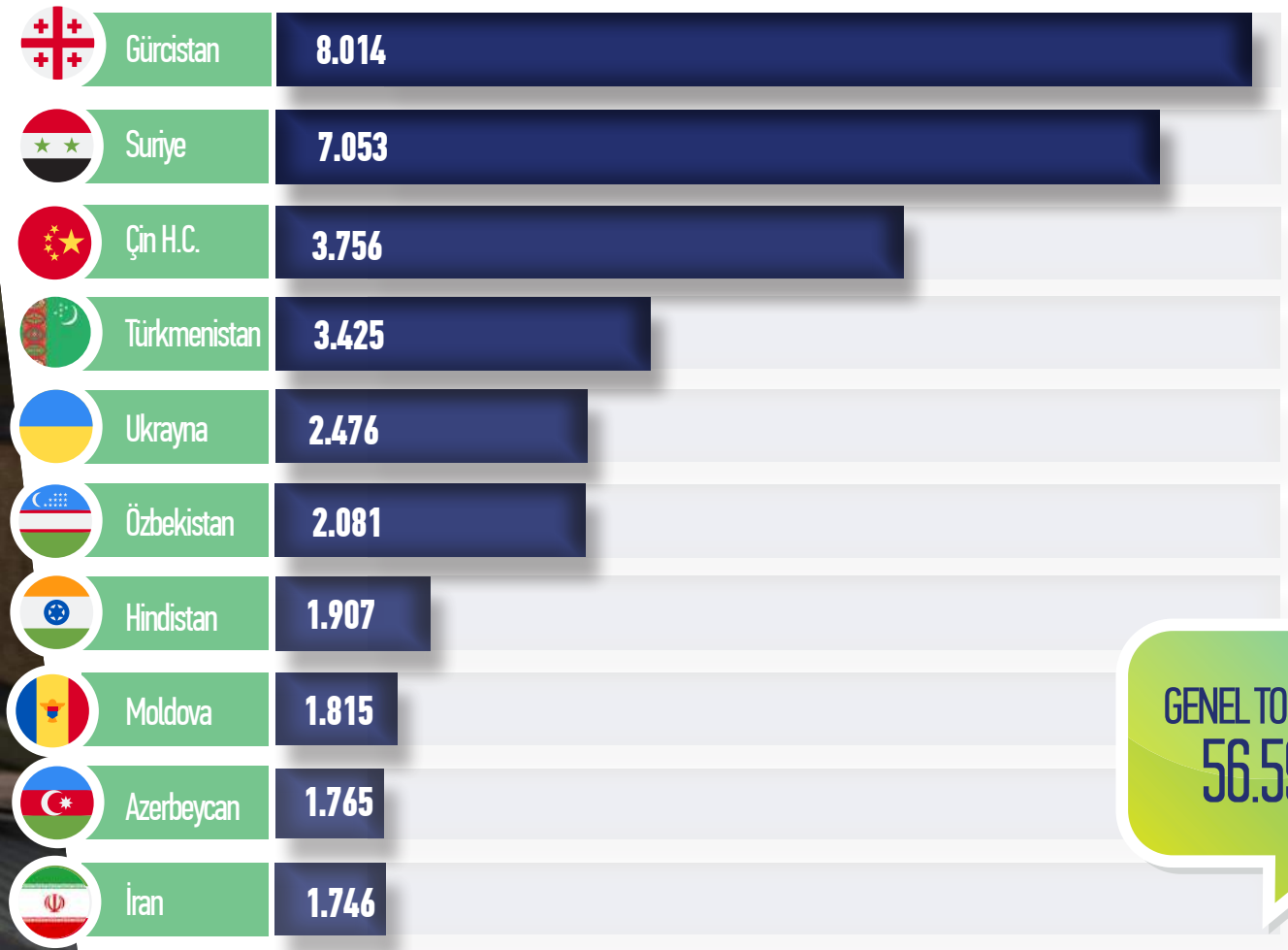

Yabancının yaptığı başvuruyu takip eden on işgünü içinde Türkiye'deki işverenin **www.turkiye.gov.tr** *adresinden e-devlet üzerinden online çalışma izin başvurusu yapması gerekmektedir.*

Türkiye'de, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı dışında çalışma izni veren Kültür ve Turizm Bakanlığı, YÖK Başkanlığı, Ekonomi Bakanlığı Serbest Bölgeler Genel Müdürlüğüne de çalışma izni düzenlenebilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüzce 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunun 7 ve 15 inci maddeleri çerçevesinde görüş bildirilmektedir.

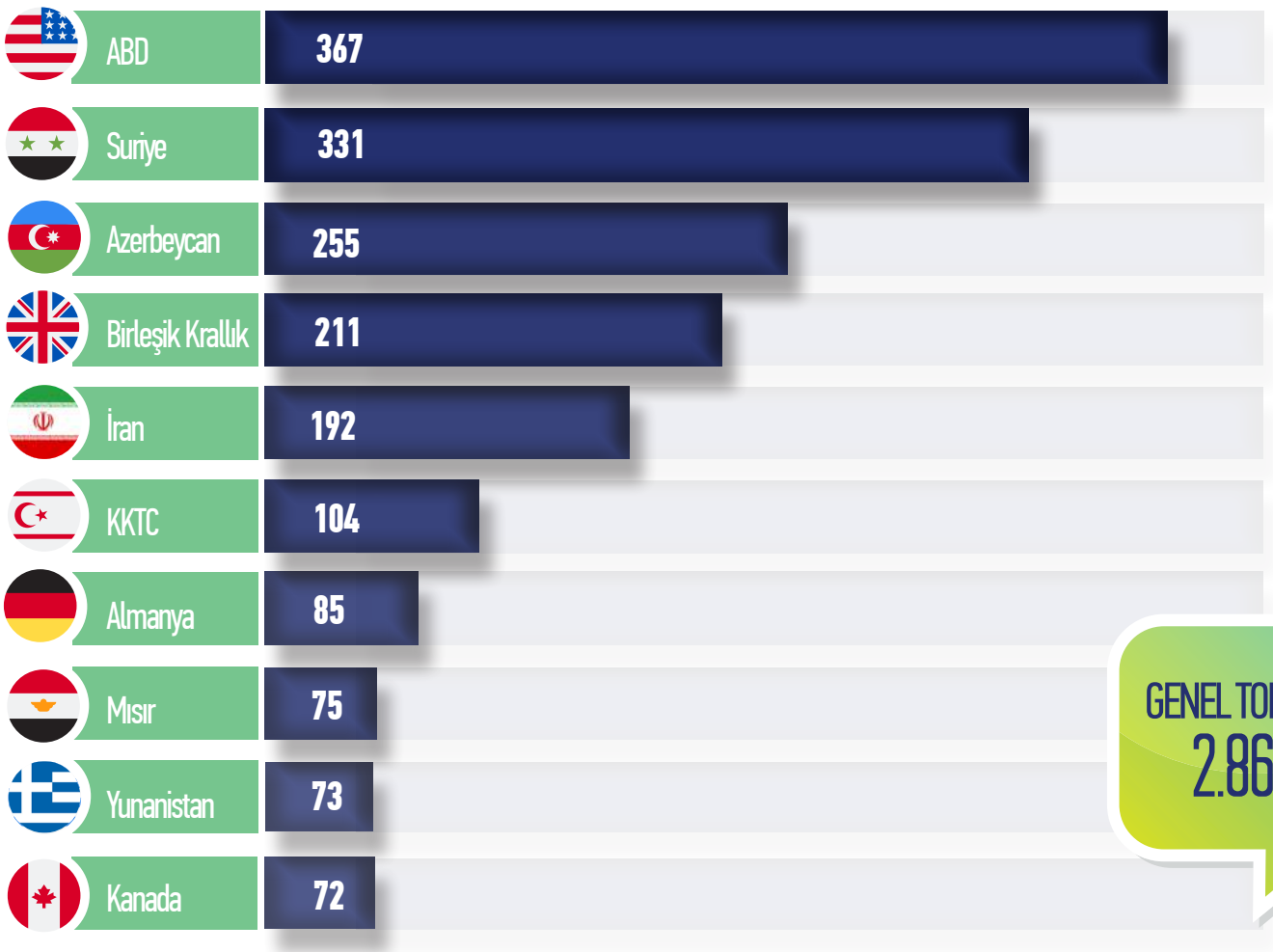
2016 yılında Türkiye'de çalışma izni ile bulunan 56.591 yabancıdan, Gürcistan vatandaşları 8.014 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 7.053 kişi ile ikinci, Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşları 3.756 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 12)

Grafik 12: 2016 Yılında Çalışma İzni İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

Türkiye'de görev yapan yabancı uyruklu öğretim elemanlarına ilişkin Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı verileri incelendiğinde; 2016-2017 eğitim-öğretim yılında toplam 2.864 yabancı öğretim elemanının ülkemizde görev yaptığı görülmektedir. Bunlardan Amerika Birleşik Devletleri vatandaşları 367 kişi ile ilk sırada, Suriye vatandaşları 331 kişi ile ikinci, Azerbaycan vatandaşları ise 255 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 13)

Grafik 13: 2016-2017 Eğitim-Öğretim Yılında Görev Yapan Yabancı Uyruklu Öğretim Elemanları (İlk 10 Ülke)

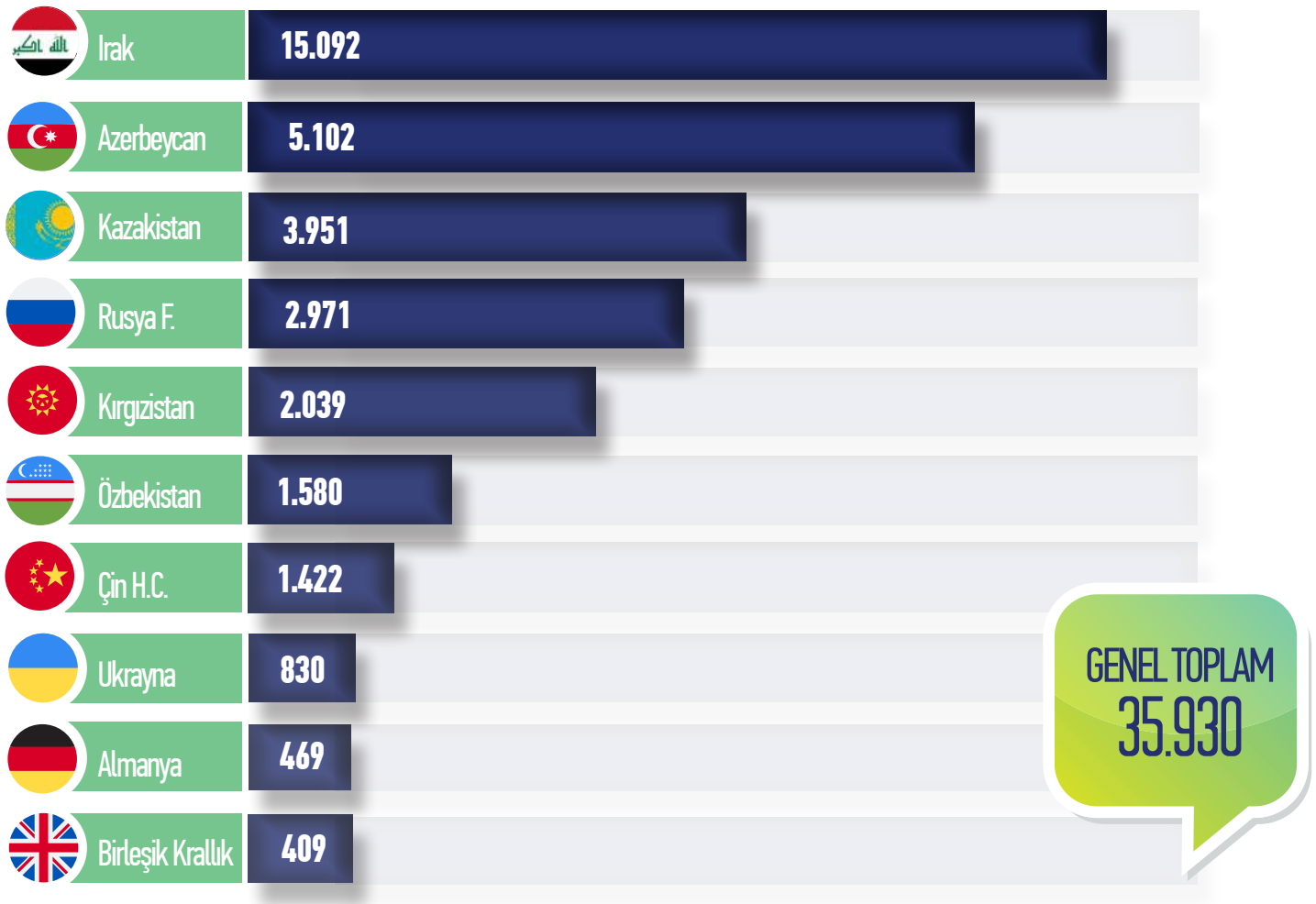

*YÖK veri kaynaklarında 17.02.2017 tarihi itibarıyla üniversitelerde görev yapan yabancı uyruklu öğretim elemanlarının sayılarını ifade etmektedir.

2.5. Diğer İkamet İzinleri

2016 yılında Türkiye'de kısa dönem, aile, öğrenci ikamet izni ve çalışma izninin dışında kalan uzun dönem, insani ikamet ve insan ticareti mağduru ikamet izni ile ülkede bulunan 35.930 yabancıdan, Irak vatandaşları 15.092 kişi ile ilk sırada, Azerbaycan vatandaşları 5.102 kişi ile ikinci, Kazakistan vatandaşları 3.951 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 14)

Grafik 14: 2016 Yılında Diğer İkamet İzinleri İle Bulunan Yabancılar (İlk 10 Ülke)

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 18 Mayıs 2015 tarihinde hayata geçirilen ve kısa süre içerisinde yoğun ilgi gören e-ikamet sistemi sayesinde, 2015 yılı sonuna kadar toplam 370.309 e-ikamet izin belgesi, 2016 yılı sonuna kadar toplam 490.799 e-ikamet izin belgesi düzenlenmiş ve belgeleri posta yoluyla adreslerine gönderilmiştir.

2.6. E-ikamet Sistemi

İkamet izinlerinde ilk başvuruların, geçiş başvurularının ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-ikamet sistemi geliştirilmiştir. Başvuru sistemine **www.goc.gov.tr** internet adresinden erişilmektedir.

Merkezi randevu sistemi ile ilk başvuru ve geçiş başvuruları için ilk veri girişi il göç idaresi müdürlüklerine gelinmeden yabancı tarafından elektronik olarak yapılmakta, yabancıya il müdürlüğüne gelmesi gereken tarihi seçme imkânı sunulmakta ve başvurduğu ikamet izni türü için gereken belgeler başvuru formunda bildirilmektedir.

Hâlihazırda ikamet izni bulunan yabancılar ikamet izni bitiminden en fazla altmış gün önce il göç idaresi müdürlüklerine gelmeden, elektronik olarak ikamet izinlerini uzatabilmektedir. Böylece ikamet izinlerinin düzenlenmesindeki bürokratik işlemler önemli ölçüde azaltılmış, ikamet izni veri girişlerinde kaybedilen zaman en aza indirilmiş, elektronik ortamın aktif kullanılmasıyla da daha yönetilebilir bir düzenli göç sistemine kavuşulması amaçlanmıştır.

e-ikamet ile ikamet izni harçları sistem tarafından hesaplandığından harçların ülke genelinde hesaplanmasında yeknesaklık sağlanmıştır.

Sistem başvuruları kolaylaştırmasının yanında sadece yasal başvuru süresi içindeki başvuruları kabul edeceğinden, düzensiz göçle mücadeleye programlı bir yapıyla destek olmaktadır.

Kanunun 21 inci maddesine göre ikamet izni başvuruları en geç doksan gün içinde sonuçlandırılmaktadır. Ayrıca Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunun Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğinin 22 nci maddesine göre doksan günlük süre, bilgi ve belgelerin tam olarak yetkili makama teslim edildiği tarihten başlamaktadır.

İkamet izinleri, pasaport veya pasaport yerine geçen belgelerin geçerlilik süresinden altmış gün daha kısa süreli, kalış amacına bağlı ve her yabancı için ayrı düzenlenmektedir.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından 18 Mayıs 2015 tarihinde hayata geçirilen ve kısa süre içerisinde yoğun ilgi gören e-ikamet sistemi sayesinde, 2015 yılı sonuna kadar toplam 370.309 e-ikamet izin belgesi, 2016 yılı sonuna kadar toplam 490.799 e-ikamet izin belgesi düzenlenmiş ve belgeleri posta yoluyla adreslerine gönderilmiştir.

İkamet izinlerinde ilk başvuruların, geçiş başvurularının ve uzatma başvurularının elektronik ortamda yapabilmelerini sağlamak amacıyla e-ikamet sistemi geliştirilmiştir.

3. Düzensiz Göç

Düzensiz göç hedef, transit ve kaynak ülkeler açısından ayrı ayrı değerlendirilmesi gereken bir konudur.

Bu kavram, hedef ülkeler için ülkelerine yasadışı yollardan gelen veya yasal yollarla gelip yasal çıkış süreleri içerisinde çıkmayan kişileri kapsarken; kaynak ülke için ülkesini terk ederken gerekli prosedürlere uymayarak ülke sınırlarını geçen kişileri içermektedir. Transit ülkeler içinse; kaynak ülkelerden hedef ülkeye ulaşmak için yasal ya da yasal olmayan yollarla ülkeye girip bu ülkeyi bir geçiş ülkesi olarak kullanıp ülkeyi terk eden kişileri ifade etmektedir.

Ülkemiz, coğrafi konumu gereği ve çevre ülkelerdeki siyasi, sosyal ve ekonomik sıkıntılar nedeniyle hem hedef ülke hem de yabancı uyruklu şahısların Avrupa ülkelerine ulaşımında bir köprü vazifesi görmesi sebebiyle transit ülke konumunda bulunmaktadır.Uzun kara ve deniz sınırlarına sahip oluşunun yanında çok sayıda da sınır komşusunun bulunduğu bir konumda yer alması, Türkiye'nin göç alanında potansiyelini kanıtlar niteliktedir.

Ülkemiz, düzensiz göçe karşı gerek ulusal düzeyde etkin tedbirler alarak gerekse bu alanda uluslararası düzeyde sorunların tespiti, bilgi alış-verişi, ortak mücadele ve işbirliği şeklindeki çalışmaların çoğuna aktif olarak katılarak bu konudaki kesin tavrını ortaya koymakta, ülkemiz üzerinden düzensiz göçü önlemek ve ülkemizde yasa dışı bulunan yabancıları ülkeden çıkarmak için etkin ve kararlı biçimde çalışmalarını yürütmektedir.

Ülkemizde düzensiz göç konusuna ilişkin faaliyetler; Göç İdaresi Genel Müdürlüğü koordinesinde, Kara Kuvvetleri Komutanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü, Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı ve ilgili kurumlar ile iş birliği halinde yürütülmektedir.

3.1. Düzensiz Göçmenler

2016 yılında yakalanan düzensiz göçmen sayısı 2015 yılına göre % 19'luk bir artışla 174.466 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar yakalanan düzensiz göçmen sayısı ise 817.863'tür. (Grafik 15)

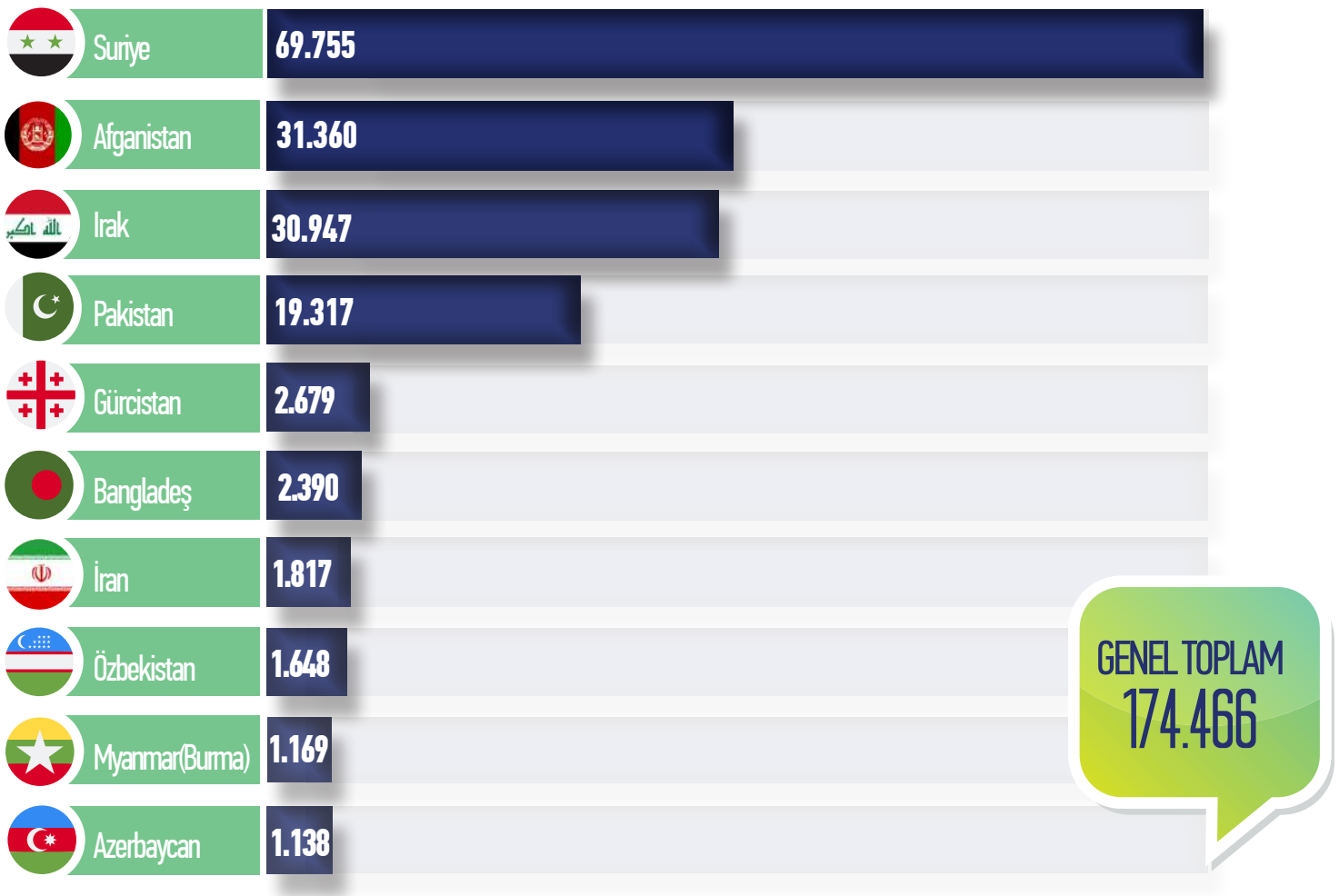

Grafik 15: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Düzensiz Göçmenler

2016 yılında yakalanan düzensiz göçmen sayısı 174.466'dır. Bunlardan Suriye vatandaşları 69.755 kişi ile ilk sırada, Afganistan vatandaşları 31.360 kişi ile ikinci sırada, Irak vatandaşları ise 30.947 kişi ile üçüncü sırada yer almaktadır. (Grafik 16)

Grafik 16: 2016 Yılında Türkiye'de Yakalanan Düzensiz Göçmenler (İlk 10 Ülke)

Sahil Güvenlik Komutanlığı tarafından deniz yoluyla gerçekleştirilen düzensiz göç faaliyetlerinden elde edilen istatistikler çerçevesinde 2016 yılında hayatını kaybeden düzensiz göçmenlerin sayısı 2015 yılına göre %29 azalışla 192 olmuştur. (Tablo 8)

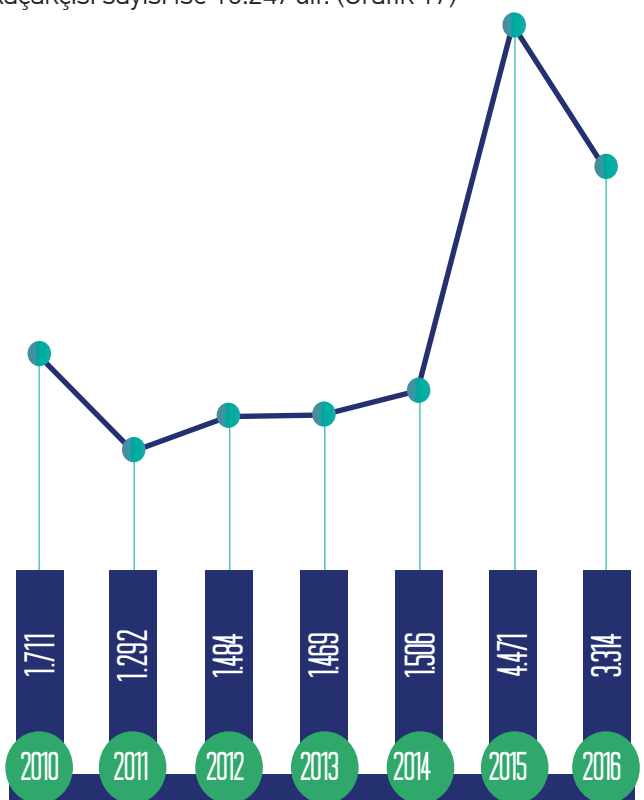
Tablo 8: 2015-2016 Yıllarında Denizlerimizde Hayatını Kaybeden Düzensiz Göçmenlerin Aylara Göre Dağılımı

AYLAR	2015	2016
OCAK	-	103
ŞUBAT	9	38
MART	6	32
NİSAN	10	-
MAYIS	2	-
HAZİRAN	7	-
TEMMUZ	9	-
AĞUSTOS	15	1
EYLÜL	72	7
EKİM	38	-
KASIM	40	6
ARALIK	71	5
TOPLAM	279	192

3.2. Göçmen Kaçakçıları

Göçmen kaçakçıları, doğrudan doğruya veya dolaylı olarak maddî menfaat elde etmek maksadıyla, yasal olmayan yollardan; bir yabancıyı ülkeye sokan, ülkede kalmasına imkân sağlayan veya ülkeden çıkaran kişilerdir. Göçmen kaçakçıları, düzensiz göç kapsamında değerlendirilmektedir.

2016 yılında Türkiye'de göçmen kaçakçısı olarak yakalanan kişi sayısı 3.314 olarak tespit edilmiştir. 2010 yılından 2016 yılı sonuna kadar yakalanan göçmen kaçakçısı sayısı ise 15.247'dir. (Grafik 17)

Grafik 17: Türkiye'de Yıllara Göre Yakalanan Göçmen Kaçakçıları (*)

*2013 ve 2014 yılı Türkiye Göç Raporlarındaki verilere ilişkin güncelleme yapılmıştır.

3.3. Geri Kabul Anlaşmaları

Geri Kabul Anlaşmaları, tarafların birbirlerinin topraklarında yasa dışı olarak ikamet eden vatandaşlarını ve/veya kendi toprakları üzerinden diğerine yasa dışı olarak geçen üçüncü ülke vatandaşlarını geri kabul etme yükümlülüğü altına girdikleri anlaşmalardır. Geri kabul anlaşmaları; pasaport, gerekli ise vize ya da benzeri seyahat dokümanları olmaksızın, genellikle yasa ile belirlenmiş gümrük kapıları ile diğer giriş noktalarından sayılmayan yerlerden ülkeye girmiş, halen ülkede bulunan kişiler ile giriş sırasında bu şartları yerine getirmiş olsa da vize süresinin bitmesi veya bunun gibi nedenlerle artık bu şartları taşımayan kişilerin vatandaşı oldukları ülkelere gönderilmelerine yönelik anlaşmalardır.

Geri Kabul Anlaşmaları, ülkeleri düzensiz göçe karşı önlem almaya teşvik eden, düzensiz göçmenlerin insan onuruna yakışır şekilde ülkelerine gönderilmelerini sağlayan etkin bir araçtır. Düzensiz göçmenlerin sınır dışı edilmelerinde yaşanan sorunların ortadan kaldırılması ve caydırıcılık gücünün bulunması bakımından ülkeler arasında önemli bir işbirliği aracı olarak kabul edilen bu anlaşmalar, ülkede yakalanan düzensiz göçmenlerin anlaşma yapılmış kaynak ülkeye veya en son transit geçiş yaptıkları ülkeye geri gönderilmesini düzenlemektedir.

Geri Kabul Anlaşmasının düzensiz göçle mücadele kapsamında en önemli ayağını da söz konusu anlaşmaların kapsamı içerisine üçüncü ülke vatandaşlarının dâhil edilmesi oluşturmaktadır. Geri Kabul Anlaşmalarına üçüncü ülke vatandaşlarının dâhil edilmesi ile taraf devletler kendi topraklarından kaynaklanan sorunların sorumluluğuna katlanma yükümlülüğüne girmektedirler. Bir diğer deyişle, devletler, kendi topraklarını transit bir güzergâh olarak kullanan düzensiz göçmenlerin sorumluluğunu üstlenebilmeli, komşularına zarar vereceğini bildiği faaliyetlerden kaçınmalıdırlar. Üçüncü ülke vatandaşlarının geri kabul zorunluluğu kapsamına alınması, AB'ye düzensiz göçmenleri geri gönderme konusunda önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Böylece hem kaynak hem de transit ülkeleri kapsayan Geri Kabul Anlaşmaları, AB üyelerinin topraklarında bulunan düzensiz göçmenlerin geri dönüş açmazını çözmenin etkili yollarından biri olarak değerlendirilmektedir.

Ülkemiz, düzensiz göçmenlerin ülkelerine güvenli bir şekilde gönderilmelerini veya ülkemize güvenli bir şekilde alınmasını teminen özellikle düzensiz göçe konu olan kaynak, transit ve hedef ülkelerle Geri Kabul Anlaşması imzalamaya önem vermektedir. Bu kapsamda yürütülen çalışmalar neticesinde 2001 yılından bu yana 16 ülke ve AB ile Geri Kabul Anlaşması imzalanmıştır.

Ülkemiz, 16 Aralık 2013 tarihinde AB ile "*Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği Arasında İzinsiz İkamet Eden Kişilerin Geri Kabulüne İlişkin Anlaşma*"yı imzalamış, aynı tarihte vatandaşlarımızın AB'ye vizesiz seyahatine imkân tanınmasını amaçlayan "Vize Serbestisi Diyaloğu" süreci de başlatılmıştır.

Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması mütekabiliyet temelinde, Türkiye'de veya AB'ye üye ülkelerden birinde, son beş yıl içinde ülkeye giriş, ülkede bulunma veya ikamet etme koşullarını sağlamayan

veya sağlayamaz duruma düşen kişilerin talepte bulunulan ülkeye geri gönderilmesini amaçlamaktadır.

16 Nisan 2014 tarihli Resmi Gazete 'de 2014/6 sayılı Başbakanlık Genelgesi ile Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması'nın uygulanmasında tüm kamu kurum ve kuruluşlarının Göç İdaresi Genel Müdürlüğüne her türlü desteği sağlaması hususuna önem atfedilmiştir.

*Yunanistan ile Geri Kabul Protokolü imzalanmıştır.

** Nijerya ve Yemen ile imzalanan Geri Kabul Anlaşmaları TBMM Dış İlişkiler Komisyonunda kabul edilmiş ve TBMM Genel Kuruluna sevk edilmiştir.

Türkiye-AB Geri Kabul Anlaşması tüm AB ülkelerini kapsamamaktadır. Danimarka ile Birleşik Krallık (İngiltere) ve İrlanda'nın durumu farklılık arz etmektedir.

Tablo 9: Türkiye'nin Geri Kabul Anlaşması İmzaladığı Ülkeler

ÜLKE	İMZA TARİHİ
SURİYE	10 Eylül 2001
YUNANİSTAN*	8 Kasım 2001
KIRGIZİSTAN	6 Mayıs 2003
ROMANYA	19 Ocak 2004
UKRAYNA	7 Haziran 2005
PAKİSTAN	7 Aralık 2010
RUSYA FEDERASYONU	18 Ocak 2011
MOLDOVA	1 Kasım 2012
BELARUS	29 Mart 2013
KARADAĞ	18 Nisan 2013
AB	16 Aralık 2013
NİJERYA**	2 Şubat 2011
BOSNA-HERSEK	16 Şubat 2012
YEMEN**	20 Ekim 2012
KOSOVA	15 Aralık 2015
NORVEÇ	26 Nisan 2016

3.3. 1. 18 Mart Türkiye – AB Ortak Sonuç Bildirisi

Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Birliği arasında 18 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirilen Türkiye-Avrupa Birliği Zirvesi'nde alınan kararlar doğrultusunda 20 Mart 2016 tarihi itibarıyla ülkemizden Yunanistan'a geçen tüm düzensiz göçmenlerin geri dönüşleri 4 Nisan 2016 tarihi itibarıyla Göç İdaresi Genel Müdürlüğümüz koordinasyonunda başlamıştır. Yunanistan adalarına ulaşan göçmenlerden yalnızca uluslararası koruma başvurusu reddedilenler veya uluslararası korumaya ihtiyacı olmayanların geri dönüşü sağlanmaktadır. Türkiye ve Avrupa Birliği Ortak Sonuç Bildirisi kapsamında Yunanistan adalarından geri alınan bir Suriye uyruklu göçmen karşılığında, geçici koruma kapsamında bir Suriye uyruklu göçmen Üye Devletlere yeniden yerleştirilmektedir.

Mutabakat sonucunda Ege'de düzensiz göçün kontrol altına alınmasıyla bu güzergâh göçmen kaçakçıları bakımından caydırıcı olmaktadır. Dolayısıyla, yasa dışı yollardan AB'ye ulaşmak üzere ülkemize yapılan geçişler kayda değer ölçüde azalmaktadır. Bu uygulama düzensiz göçmenlerin hayatını kaybetmesinin de önüne geçmektedir. Tablo 10 incelendiğinde; 2016 yılı Nisan ayı itibarıyla denizlerde hayatını kaybeden düzensiz göçmenlerin sayısı oldukça düşük seviyelere gerilediği görülmektedir.

Bu uygulama, insani mağduriyetlere son verilmesi ve kamu düzeninin yeniden tesis edilmesi için gerekli olan geçici ve olağanüstü bir tedbir olacaktır.

Tablo 10: 2016 Yılında Geri Alım Kapsamında Teslim Alınanların Mülakat Neticesinde Tespit Edilen Uyruklarına Göre Dağılımı

ÜLKELER	KİŞİ SAYISI	ÜLKELER	KİŞİ SAYISI
AFGANİSTAN	75	LÜBNAN	2
BANGLADEŞ	46	MALİ	1
CEZAYİR	79	MISIR	2
DEMOKRATİK KONGO	5	MYANMAR	9
DOMİNİK	1	NEPAL	2
FAS	24	NİJERYA	2
FİLDİŞİ	1	PAKİSTAN	367
FİLİSTİN	2	SRİ LANKA	16
GANA	1	SURİYE	112
HİNDİSTAN	3	ÜRDÜN	1
IRAK	21	YEMEN	1
İRAN	27	**TOPLAM**	**800**

*4 Nisan 2016 - 31 Aralık 2016 tarihleri arası

4. Sınır Dışı Etme

Düzensiz göç kapsamında değerlendirilen yabancılar hakkında sınır dışı kararı alınmaktadır. Sınır dışı etme kararıyla, menşe ülkesine veya transit gideceği ülkeye ya da üçüncü bir ülkeye sınır dışı edilebilmektedir. Söz konusu yabancılardan 56 ncı madde kapsamına girenlere "Çıkış İzin Belgesi" düzenlenmekte ve yabancılar terke davet edilmektedir. 57 nci madde kapsamına giren yabancılar hakkında idari gözetim kararı alınmaktadır.

Sınır dışı edilecek yabancıların seyahat masrafları kendilerince karşılanmaktadır. Bunun mümkün olmaması halinde, masrafların eksik kalan kısmı veya tamamı Genel Müdürlük bütçesinden karşılanmaktadır. Sınır dışı edilecek yabancılar kolluk birimlerince sınır kapılarına götürülmekte ve çıkışları sağlanmaktadır.

5. Geri Gönderme Merkezleri ile Kabul ve Barınma Merkezleri

Geri gönderme merkezleri ile kabul ve barınma merkezleri Göç İdaresi Genel Müdürlüğünce işletilmektedir.

Hakkında sınır dışı etme kararı alınan yabancılardan; kaçma ve kaybolma riski bulunan, Türkiye'ye giriş veya çıkış kurallarını ihlal eden, sahte ya da asılsız belge kullanan, kabul edilebilir bir mazereti olmaksızın Türkiye'den çıkmaları için tanınan sürede çıkmayan, kamu düzeni, kamu güvenliği veya kamu sağlığı açısından tehdit oluşturanlar hakkında valilik tarafından idari gözetim kararı alınır. Hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, kırk sekiz saatlik süre içerisinde geri gönderme merkezine götürülmekte ve seyahat belgeleri yoksa temini sağlanmaktadır.

Geri gönderme merkezlerindeki idari gözetim süresi altı ayı geçmemektedir. Ancak bu süre, sınır dışı etme işlemlerinin yabancının iş birliği yapmaması veya ülkesiyle ilgili doğru bilgi ya da belgeleri vermemesi nedeniyle tamamlanamaması hâlinde, en fazla altı ay daha uzatılabilmektedir.

Ülkemizde 2016 yılında mevcut bulunan toplam 19 adet geri gönderme merkezi Göç İdaresi Genel Müdürlüğünce işletilmiştir.

23 Kasım 2015 tarihinde Emniyet Genel Müdürlüğünden devralınan 13 adet geri gönderme merkezinin devralma döneminde çeşitli iyileştirmeler ile yeni merkezler açılmış ve bazı kapasiteler artırılmış, bazıları azaltılmıştır.

2016 yılında Türkiye'de hakkında idari gözetim kararı alınan yabancılar, toplam kapasiteleri 6.780 olan ve 19 ilde bulunan geri gönderme

Tablo 11: Geri Gönderme Merkezleri (2016 Yılı Mevcut Durum)

ÜLKELER	KİŞİ SAYISI	ÜLKELER	KİŞİ SAYISI
ADANA	120	İSTANBUL	270
ANTALYA	60	İZMİR (IŞIKKENT)	50
AYDIN	380	İZMİR (HARMANDALI)	750
BURSA	32	KAYSERİ	750
ÇANAKKALE	84	KIRKLARELİ	750
EDİRNE	500	KOCAELİ	50
ERZURUM 1	750	MUĞLA	100
ERZURUM 2	750	TEKİRDAĞ	50
GAZİANTEP	750	VAN	392
HATAY	192	**TOPLAM**	**6.780**

merkezlerinde barındırılmıştır. (Tablo 11)

Ülkemiz ile Avrupa Birliği arasında 16 Aralık 2013 tarihinde imzalanan Geri Kabul Anlaşması ve her sene ülkemizde yakalanan düzensiz göçmen sayısındaki artış göz önünde bulundurulduğunda, Genel Müdürlüğümüzce mevcut geri gönderme merkezlerinin kapasitelerinin arttırılması ve bu doğrultuda mevcut merkezlerin yerine standartları yüksek yenilerinin yapılması gerektiği öngörülmüştür.

Bu kapsamda Kalkınma Bakanlığı tarafından 11 adet geri gönderme merkezinin yapımını kapsayan ulusal bütçeli Geri Gönderme Merkezleri Projesi 2014 ve 2015 yılı yatırım programlarına alınmıştır.

Bu kapsamda; Çanakkale, Aydın, Kocaeli, Ağrı ve Antalya illerinde 5 adet merkezin inşaatları devam etmektedir. (Tablo 12)

Kabul ve barınma merkezleri, başvuru sahibi veya uluslararası koruma statüsü sahibi yabancıların barınmasının sağlandığı merkezlerdir.

23 Kasım 2015 tarihinde devralınan 100 kişi kapasiteli Yozgat ili kabul ve barınma merkezi Genel Müdürlüğümüzce işletilmektedir. Ayrıca Konya ilinde bulunan Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığından devralınan binanın gerekli tadilatların yapılarak bir kabul ve barınma merkezine dönüştürülmesi çalışmaları devam etmektedir. Bu merkezde anne ve babalarından ayrı durumda bulunan başvuru sahibi, korumasız 18 yaşını doldurmuş kadınların barındırılması planlanmaktadır. (Tablo 13)

Tablo 12: 2014 ve 2015 Yılı Yatırım Programına Alınan Geri Gönderme Merkezleri (Yapımı Devam Ediyor)

SIRA NO	İL	TOPLAM
TOPLAM KAPASİTE		4.570
1	ANKARA	500
2	AĞRI	400
3	ÇANAKKALE	250
4	KOCAELİ	250
5	MALATYA	250
6	TEKİRDAĞ	400
7	İSTANBUL (Konteyner)	1.200
8	HATAY	400
9	KIRIKKALE	400
10	ANTALYA	120
11	AYDIN (Konteyner)	400

Tablo 13: Kabul ve Barınma Merkezleri

SIRA NO	İL	TOPLAM
TOPLAM KAPASİTE		176
1	YOZGAT	100
2	KONYA	76

02.

BÖLÜM

ULUSLARARASI KORUMA

Devletlerin vatandaşlarını korumamaları ya da koruyamamaları sonucu uluslararası koruma talepleri ve ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

1. Uluslararası Koruma

Uluslararası koruma, bir göç olayı olmakla birlikte, taşıdığı özel nedenlerden dolayı diğer göç hareketlerinden ayrı olarak ele alınan bir insan hareketliliği olayıdır. Sosyal ve siyasal olguların etkisi ile ortaya çıkan ve dini, ahlaki, sosyal, ekonomik ve insani boyutu olan uluslararası koruma konsepti, geçmiş dönemlerde olduğu gibi, bugün de dünya ve insanlık için önemini korumaktadır. Bu önemin sonucu olarak uluslararası koruma alanı temel uluslararası insan hakları belgelerinde kendine yer edinmiştir. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 14 üncü maddesinde, "*Herkesin zulüm karşısında başka ülkelerde sığınma talebinde bulunma ve sığınma olanağından yararlanma hakkına sahip*" olduğu ifade edilmiştir.

Devletlerin vatandaşlarını korumamaları ya da koruyamamaları sonucu uluslararası koruma talepleri ve ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Uluslararası koruma niteliği gereği, vatandaşlığın getirdiği bir koruma yerine bunu ikame eden bir koruma biçimi olarak mülteci ve sığınmacıların güvenlik altına alınmalarının sağlanması olarak tanımlanabilir. Uluslararası koruma sağlanmasına ilişkin temel sorumluluk sığınma arayan bireyin sığınma talep ettiği devletindir. Bunun yanı sıra, uluslararası hukuk çerçevesinde bütün devletlerin sığınma arayan bireylere uluslararası koruma sağlama yükümlülüğü bulunmaktadır.

1.1. Yasal Mevzuat

Ülkemizin de hazırlanmasında yer aldığı 1951 tarihli Mültecilerin Hukuki Durumuna İlişkin Cenevre Sözleşmesi (1951 Cenevre Sözleşmesi) uluslararası mülteci hukukunun temel belgesi olarak kabul edilmektedir.

Türkiye "1951 Tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne İlişkin Cenevre Sözleşmesi"ni, (1951 Cenevre Sözleşmesi) 29 Ağustos 1961 tarihinde 359 sayılı Kanunla Türkiye Büyük Millet Meclisinde onaylayarak kabul etmiş ve içerisinde bulunduğu bölgeyi göz önünde bulundurarak, mülteciliğin belirlenmesi yönünden öngörülen seçme hakkını kullanarak yalnızca Avrupa'dan Türkiye'ye gelerek uluslararası koruma talep eden yabancıları sözleşme kapsamında mülteci olarak kabul edeceğini 359 sayılı Kanunla belirtmiştir.

Türkiye, **"1967 tarihli Mültecilerin Hukuki Statüsüne Dair Ek Protokol"**üde (New York Protokolü) aynı şartla 1 Temmuz 1968 tarihinde onaylamıştır.

Öte yandan ülkemiz bölgesinde mevcut olan sıcak gelişmeleri ve bunun sonucunda oluşan insan hakları ihlallerini göz önünde bulundurarak 11 Nisan 2013 tarihinde 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanununu yasalaştırmıştır.

Söz konusu Kanun ile ülkemizden uluslararası koruma başvurusunda bulunan yabancıların müracaatlarının ardından yapılan değerlendirme neticesinde Avrupa'dan gelenleri **mülteci statüsünde** kabul etmekte, Avrupa dışından gelen yabancıları ise üçüncü ülkeye yerleştirilinceye kadar uluslararası korumaya alarak **şartlı mülteci statüsünde** kabul etmektedir. Ancak böyle ikili tanımlama yapılmasına rağmen tüm başvuru sahiplerinin talepleri uluslararası koruma usulleri açısından hiçbir ayırım gözetilmeksizin, 1951 Cenevre Sözleşmesi, 1967 tarihli Protokol ve 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu çerçevesinde yürütülmektedir. Söz konusu Kanun ülkemizin 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 1967

Protokolü altındaki yükümlülükleri açısından önemli bir mihenk taşını oluşturmaktadır.

6458 sayılı Kanununun 61, 62, 63 üncü maddeleri gereği Göç İdaresi Genel Müdürlüğünce, Türkiye'den uluslararası koruma talebinde bulunan yabancıların taleplerinin olumlu değerlendirilmesinin akabinde mülteci, şartlı mülteci ve ikincil koruma statüsü verilmektedir.

Suriye'de yaşanan iç karışıklıktan dolayı ülkemize koruma amaçlı gelen Suriyeli yabancılar uluslararası koruma başvurularının bireysel olarak değerlendirme imkânı olmadığından geçici koruma kapsamına alınmıştır. Bu sebeple uluslararası koruma başvuru istatistiklerinde bu durum yansıtılmamıştır.

1.2. Prosedür

Avrupa Ülkelerinden Gelen Başvuru Sahipleri:

1951 Cenevre Sözleşmesi kapsamında uluslararası korumaya ihtiyacı olduğu için Avrupa Ülkelerinden Türkiye'ye gelen ve uluslararası koruma talep eden yabancılar, eğer Cenevre Sözleşmesinin 1 inci maddesinde mülteci tanımına giren kriterlere sahipse, ülkemiz tarafından bu kişilere **"mülteci statüsü"** tanınır ve böylece **uluslararası koruma** altına alınır.

Bu kişilerin uluslararası koruma işlemlerinin tamamı 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 6458 sayılı Kanun çerçevesinde Genel Müdürlüğümüzce yerine getirilmekte olup Türkiye'de daimi olarak ikametlerine izin verilmektedir.

Avrupa Dışındaki Ülkelerden Gelen Başvuru Sahipleri:

1951 Cenevre Sözleşmesi kapsamında uluslararası korumaya ihtiyacı olduğu için Türkiye'ye Avrupa dışındaki ülkelerden gelen ve başka bir ülkeye iltica etmek üzere Türkiye'den ikamet izni talep eden yabancıların başvuruları Genel Müdürlüğümüzce incelenirken, aynı zamanda Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliğine (BMMYK'ya) bildirilmekte ve söz konusu kişilerin bu kuruluşa kaydolmaları ve görüşme yapmaları sağlanmaktadır.

Değerlendirme sonucunda başvuru sahibi eğer 1951 Cenevre Sözleşmesin 1 inci maddesinde mülteci tanıma giren kriterlere sahipse, ülkemiz tarafından bu kişilere **"şartlı mülteci statüsü"** tanınmakta, Türkiye'de geçici olarak ikametlerine izin verilmekte ve böylece bu kişiler (3 üncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadar) **uluslararası koruma** altına alınmaktadır.

İkincil Koruma:

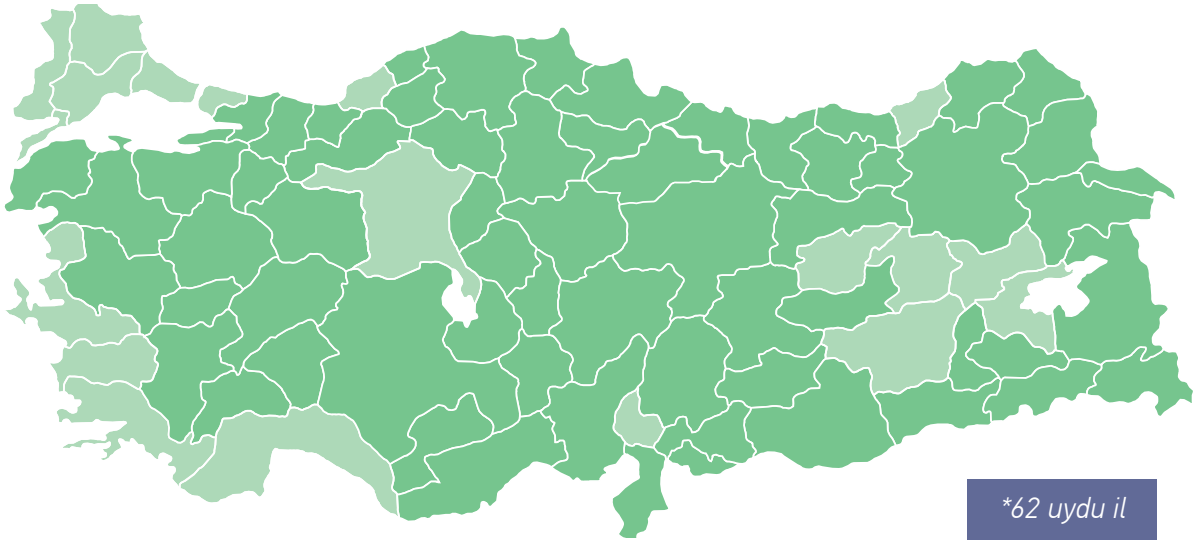
Türkiye, uluslararası koruma başvuru talebi ret edilen bir kişi hakkında hem ulusal mevzuatı hem de 1951 Cenevre Sözleşmesinin 33 ncü maddesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin (AİHS) 3 ncü maddesi, İşkenceye ve Diğer Zalimane, İnsanlık Dışı veya Onur Kırıcı Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesinin 3 ncü maddesi ve BM Siyasi ve Medeni Haklar Sözleşmesinin 7 nci maddesi ve ilgili AB Müktesebatını dikkate almakta olup ilgili kişinin insan hakkının ihlal edilmemesi için gereken özeni göstermektedir.

Bu çerçevede, uluslararası koruma başvurusunun değerlendirilmesi sonucunda, başvuru sahibi 1951 Cenevre Sözleşmesinde yer alan mülteci kriterlerini taşımasa bile, kişinin durumu bu defa 6458 sayılı Kanunun 63 üncü maddesi çerçevesinde değerlendirilerek, Türkiye'den çıkarılmadan önce, menşe ülkesine geri gönderilmesi halinde insan hakları ihlaline ya da zulme uğrayıp uğramayacağı araştırılmaktadır.

Bu kapsamda, başvuru sahibinin menşe ülkesine geri gönderilmesi halinde, gönderileceği ülkede ölüm cezası veya idam; ya da işkence görmesi veya insanlık dışı veya aşağılayıcı muameleye veya cezaya maruz kalması ya da uluslararası ve ülke içi silahlı çatışma durumlarında ayrım gözetmeyen şiddet nedeniyle şahsına yönelik ciddi tehdit altında kalabileceği bir durum söz konusu ise böyle durumlarda, başvuru sahibi söz konusu ülkeye geri gönderilmemekte veya sınır dışı edilmemekte ve ülkemizde **"ikincil koruma statüsü"**nde kalmasına izin verilmektedir ve böylece bu kişiler **uluslararası koruma** altına alınır.

1.3. Uluslararası Koruma Başvuru İşlemleri

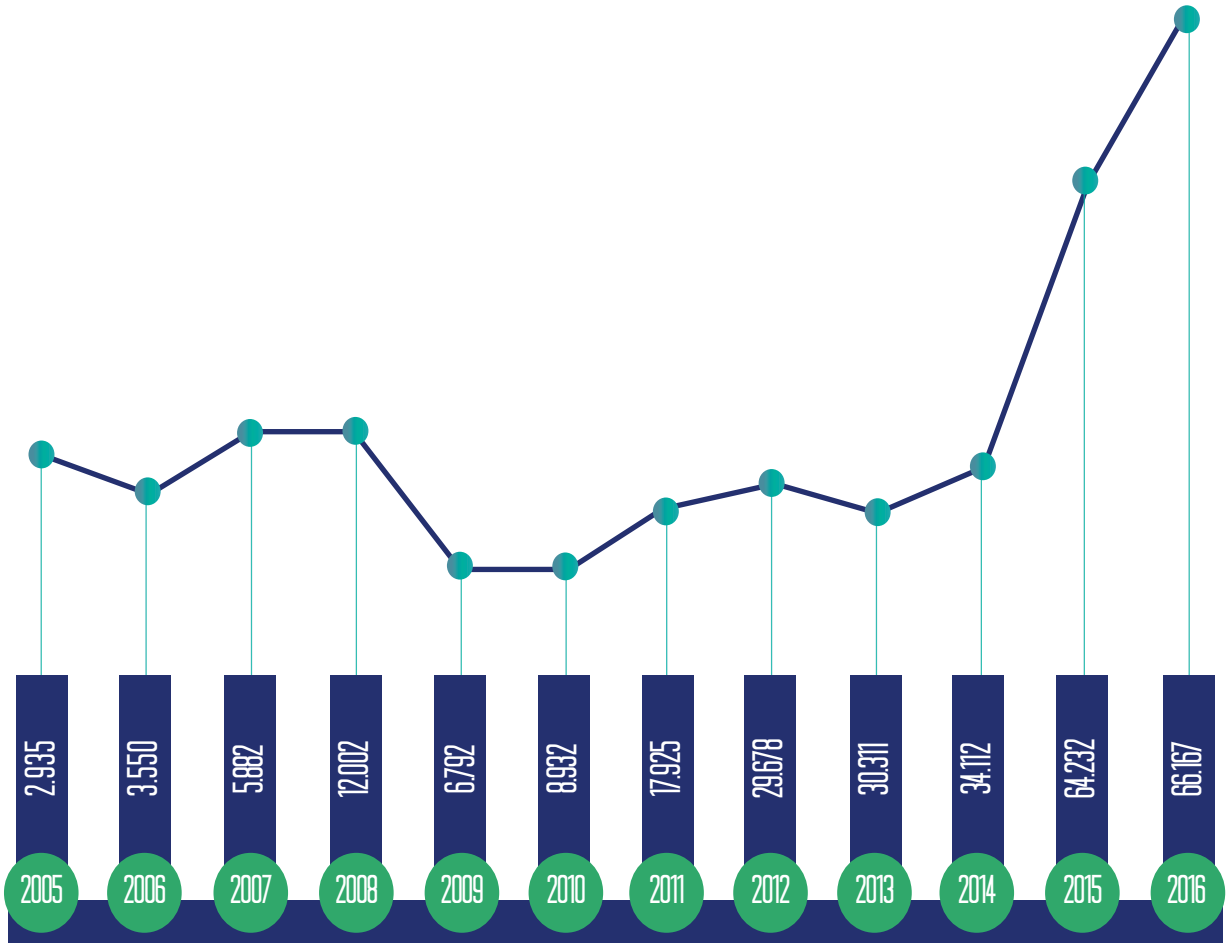
- Ülkemize yasal veya yasa dışı yollardan giriş yapan yabancıların bulundukları İl Göç İdaresi Müdürlüklerine makul olan en kısa süre içerisinde müracaat etmeleri gerekmektedir.
- İlk müracaatları (yazılı dilekçeleri) alınan yabancıların **kimlik tespitleri yapılarak fotoğraf ve parmak izleri** alınır.
- Müracaatı işleme alınan yabancının kaydı yapılır. Bu sırada, Uluslararası Koruma Başvuru Sahiplerine Tebliğ Edilecek Hususlar yazılı ve sözlü olarak müracaat sahibine tebliğ edilir. Avrupa ülkeleri dışından gelen başvuru sahipleri BMMYK'ya kaydolmaları yönünde bilgilendirilir. Bulaşıcı hastalık riski taşıyanların İl Sağlık Müdürlükleri ile koordineli tetkikleri yapılır. Sonunda kendisine bir Kişisel Görüşme Randevu Belgesi verilir.
- Verilen tarihte bir tercüman aracılığı ile kişisel mülakat yapılarak başvurusu hakkında karar vermede belirleyici bir rol oynayacak olan mülakat raporu hazırlanır ve Valiliklerce değerlendirilir.
- Uluslararası koruma başvurusu inceleme aşamasında olan yabancı, Genel Müdürlüğün uygun göreceği 62 uydu il olarak tanımlanan bir ile yerleştirilir.
- Bu illere sevk edilen yabancılara prosedüre dahil edilerek uluslararası koruma başvuru kayıt formu düzenlenmekte ve mülakatı alınarak mülakat raporunun düzenlenmesinin akabinde altı ay sürelerle uluslararası koruma başvuru sahibi kimlik belgesi düzenlenerek belirli periyotlarla imzaya çağrılmaktadırlar.
- Ayrıca Yozgat ilinde bir adet 50 kişi kapasiteli **Kabul ve Barınma Merkezi** bulunmakta olup hassas gruplar olarak adlandırılabilecek grup üyeleri burada ikamete tabi tutulmaktadır.
- Başvuran hakkında nihai bir karar verilebilmesi için, Menşe Ülke Bilgileri çerçevesinde detaylı inceleme ve araştırma yapılmaktadır. Durumları mülteci kriterlerine uyan kişilere 1951 Cenevre Sözleşmesi ve 6458 sayılı Kanun kapsamında uluslararası koruma sağlanmaktadır.
- Başta da belirtildiği gibi, statü verilen yabancı Avrupa ülkelerinden birinden gelmiş ise Türkiye'de daimi olarak ikametlerine izin verilmektedir. Avrupa dışından gelmiş bir yabancı ise BMMYK tarafından 3 üncü bir ülkeye yerleştirilinceye kadar ülkemizde kalmasına izin verilerek uluslararası koruma sağlanmaktadır.
- Olumsuz karara karşı itiraz ve yargı yolu açık olup bu hak kullanılmadığı takdirde yabancının verilen süre zarfında ülkemizden çıkış yapması gerekmektedir.

*62 uydu il

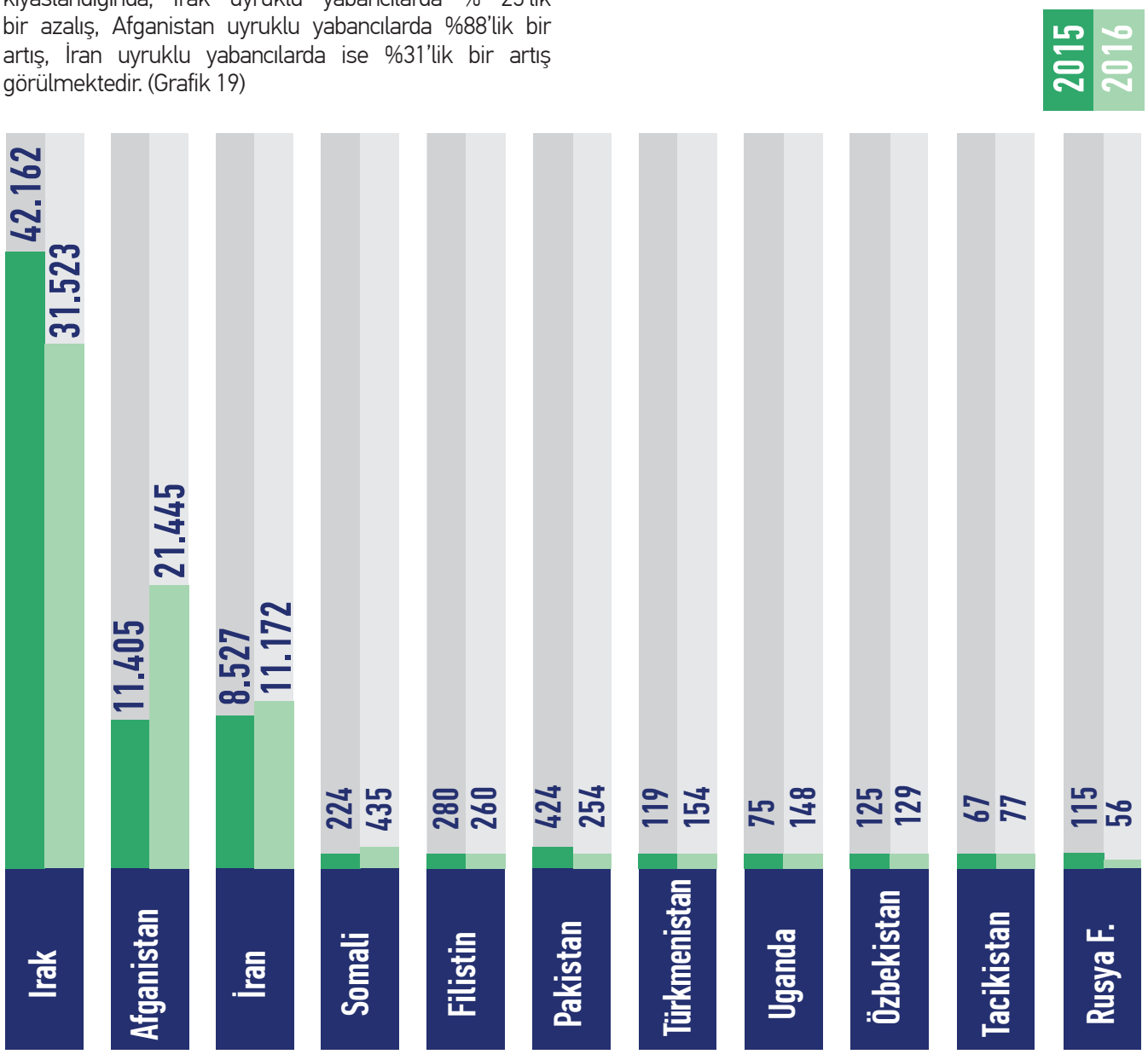
1.4. Uluslararası Koruma Başvuru İstatistikleri

2016 yılında uluslararası koruma başvuru sayısı 2015 yılına göre % 3'lük bir artış ile 66.167'ye yükselmiştir. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar yapılan uluslararası koruma başvuru sayısı ise 282.518'dir. (Grafik 18)

Grafik 18: Yıllara Göre Toplam Uluslararası Koruma Başvuru Sayısı

2016 yılında yapılan uluslararası koruma başvurusu yapan yabancıların uyrukları 2015 yılı uyrukları ile kıyaslandığında; Irak uyruklu yabancılarda % 25'lik bir azalış, Afganistan uyruklu yabancılarda %88'lik bir artış, İran uyruklu yabancılarda ise %31'lik bir artış görülmektedir. (Grafik 19)

Grafik 19: Uyruklarına Göre Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvuru sayıları değerlendirildiğinde; Türkiye 66.167 uluslararası koruma başvuru sayısı ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 4 üncü sırada yer almıştır. (Tablo 14)

Tablo 14: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Yapan Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016		ÜLKE/YIL	2016
1	ALMANYA	745.155	18	NORVEÇ	3.485
2	İTALYA	122.960	19	KIBRIS	2.940
3	FRANSA	83.485	20	İRLANDA	2.245
4	**TÜRKİYE**	**66.167**	21	HIRVATİSTAN	2.225
5	YUNANİSTAN	51.110	22	LÜKSEMBURG	2.160
6	AVUSTURYA	41.950	23	MALTA	1.930
7	BİRLEŞİK KRALLIK	38.785	24	ROMANYA	1880
8	MACARİSTAN	29.430	25	ÇEK CUMHURİYETİ	1475
9	İSVEÇ	28.790	26	PORTEKİZ	1.460
10	İSVİÇRE	27.140	27	SLOVENYA	1.310
11	HOLLANDA	20.945	28	İZLANDA	1.125
12	BULGARİSTAN	19.420	29	LİTVANYA	425
13	BELÇİKA	18.280	30	LETONYA	350
14	İSPANYA	15.755	31	ESTONYA	175
15	POLONYA	12.305	32	SLOVAKYA	145
16	DANİMARKA	6.180	33	LİHTENŞTAYN	80
17	FİNLANDİYA	5.605			

Kaynak:http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asyappctza&lang=en (16.03.2017)
**Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.*

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvurusu kabul edilen yabancıların sayısı değerlendirildiğinde; Türkiye 23.886 ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 6 ncı sırada yer almaktadır. (Tablo 15)

Tablo 15: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Kabul Edilen Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016	S.N.	ÜLKE/YIL	2016
1	ALMANYA	433.910	18	MALTA	1.190
2	İSVEÇ	66.345	19	ROMANYA	805
3	İTALYA	35.405	20	LÜKSEMBURG	765
4	AVUSTURYA	30.370	21	İRLANDA	485
5	FRANSA	29.140	22	ÇEK CUMHURİYETİ	435
6	**TÜRKİYE**	**23.886**	23	MACARİSTAN	430
7	HOLLANDA	20.810	24	PORTEKİZ	320
8	BELÇİKA	15.050	25	POLONYA	305
9	İSVİÇRE	13.190	26	SLOVAKYA	225
10	NORVEÇ	12.780	27	LİTVANYA	195
11	BİRLEŞİK KRALLIK	9.935	28	SLOVENYA	170
12	DANİMARKA	7.125	29	LETONYA	135
13	FİNLANDİYA	7.070	30	ESTONYA	130
14	İSPANYA	6.855	31	HIRVATİSTAN	100
15	YUNANİSTAN	2.715	32	İZLANDA	95
16	BULGARİSTAN	1.350	33	LİHTENŞTAYN	40
17	KIBRIS	1.300			

Kaynak:http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asydcfsta&lang=en (16.03.2017)
**Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.*

Avrupa Birliği ülkelerine yapılan uluslararası koruma başvurusu reddedilen yabancıların sayısı değerlendirildiğinde; Türkiye 6.494 ile AB ve EFTA üye ülkelerin yer aldığı ülke sıralamasında 13 üncü sırada yer almaktadır. (Tablo 16)

Tablo 16: AB ve EFTA Üye Ülkelerinde 2016 Yılında Uluslararası Koruma Başvurusu Reddedilen Yabancılar

S.N.	ÜLKE/YIL	2016	S.N.	ÜLKE/YIL	2016
1	ALMANYA	197.270	18	BULGARİSTAN	1.700
2	FRANSA	58.635	19	İRLANDA	1.645
3	İTALYA	54.470	20	ÇEK CUMHURİYETİ	870
4	İSVEÇ	29.265	21	KIBRIS	675
5	BİRLEŞİK KRALLIK	21.085	22	ROMANYA	490
6	FİNLANDİYA	13.695	23	LÜKSEMBURG	485
7	AVUSTURYA	12.050	24	İZLANDA	445
8	BELÇİKA	9.960	25	PORTEKİZ	275
9	İSVİÇRE	9.420	26	MALTA	245
10	YUNANİSTAN	8.740	27	HIRVATİSTAN	185
11	HOLLANDA	8.065	28	LETONYA	125
12	NORVEÇ	6.570	29	SLOVENYA	95
13	**TÜRKİYE**	**6.494**	30	LİTVANYA	85
14	MACARİSTAN	4.675	31	ESTONYA	60
15	İSPANYA	3.395	32	SLOVAKYA	45
16	DANİMARKA	3.305	33	LİHTENŞTAYN	35
17	POLONYA	2.185			

KaynaK:http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=migr_asydcfsta&lang=en (16.03.2017)
**Türkiye verileri Eurostat verileri arasında bulunmamakta olup karşılaştırma amacıyla tabloya dahil edilmiştir.*

2. GEÇİCİ KORUMA

Geçici koruma; bireysel uluslararası koruma başvuru mekanizmasının etkin bir şekilde uygulanmasının mümkün olamayacağı ölçüde kitlesel göç hareketinin olduğu durumlarda, Bakanlar Kurulu kararı ile yürütülen acil ve geçici bir koruma tedbiridir. Uluslararası hukuk standartlarında; din, mezhep ve etnik köken ayırımı gözetmeksizin açık kapı politikası, geri göndermeme ilkesi ve temel ihtiyaçların karşılanması şekilde üç temel kriteri bulunmaktadır.

11 Nisan 2014 tarihi itibarıyla tüm hükümleriyle birlikte yürürlüğe giren 6458 sayılı Kanunun 91 inci maddesi, geçici korumayı düzenlemektedir. Buna göre, ülkesinden ayrılmaya zorlanmış, ayrıldığı ülkeye geri dönemeyen, acil ve geçici koruma bulmak amacıyla kitlesel olarak sınırlarımıza gelen veya sınırlarımızı geçen yabancılara sağlanabilecek geçici korumayla ilgili tüm iş ve işlemlere ilişkin usul ve esasların Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak ayrı bir yönetmelikle düzenlenmesi hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda şeffaf ve katılımcı bir süreç izlenerek hazırlanan Yönetmelik taslağı 53 kamu kurum ve kuruluşunun görüşüne de sunuldu. Söz konusu yönetmelik ile hukukumuza 6458 sayılı Kanunla ilk defa giren geçici koruma alanında uluslararası standartlara da uygun kapsamlı bir ikincil mevzuat hazırlanması amaçlanmıştır.

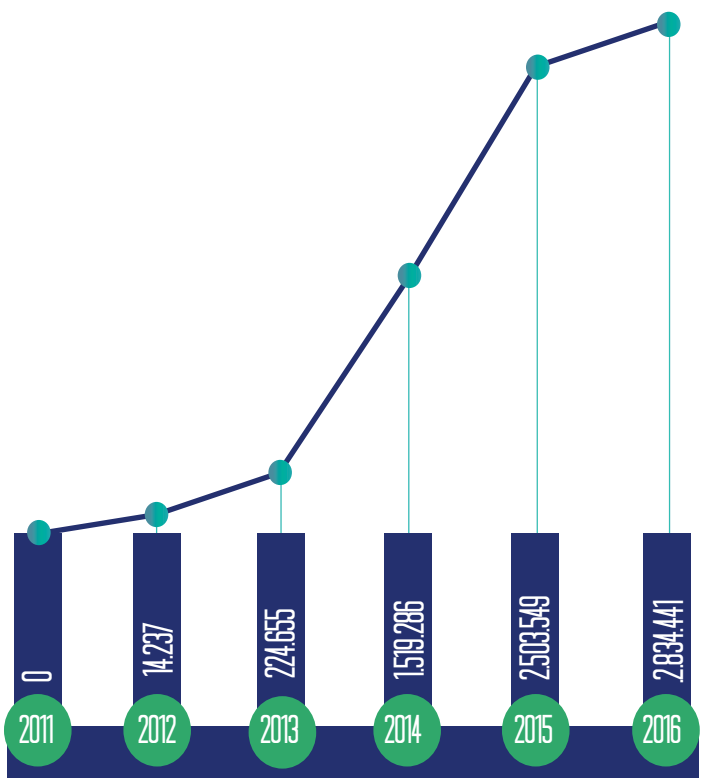
Suriyelileri de kapsamına alan "Geçici Koruma Yönetmeliği", 22 Ekim 2014 tarihli ve 29153 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmelik ile "Geçici Koruma"nın kapsamı, bu kapsamda değerlendirilecek kişilerin hak ve yükümlülükleri, kayıt süreci, ülkede kalışlarına ilişkin belirleyici kriterler, kişilerin haklarına getirilebilecek kısıtlamalar gibi konular düzenlenmektedir. Söz konusu yönetmelik özellikle Suriyelilerin hak ve yükümlülüklerinin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Yönetmelik

kapsamında değerlendirilen kişilere, başta sağlık hizmetleri olmak üzere eğitim, iş piyasasına erişim, sosyal yardım ve hizmetler ile tercümanlık ve benzeri hizmetler, ikamet ettikleri illerde imkânlar dâhilinde sağlanmaktadır.

Türkiye uluslararası hukuktan kaynaklanan sorumlulukları çerçevesinde Suriyelilere geçici koruma statüsü vermekte, onların temel hizmetlere erişimlerini sağlamakta ve geri gönderilmekten korumaktadır.

Suriye'de yaşanan insani krizin büyümesi sonucunda sınır bölgemizde meydana gelen toplu nüfus hareketleri sonucunda ülkemize girişlerine izin verilmiştir. Giriş yapan Suriyeliler kayıt altına alınmış ve alınmaya da devam etmektedir. 2016 yıl sonu itibariyle geçici koruma altına alınan Suriyeli vatandaşların biyometrik kayıt sayıları 2.834.441 olmuştur. (Grafik 20)

Grafik 20: Geçici Koruma Altına Alınan Suriye Uyruklu Yabancılara Ait Biyometrik Kayıtlar

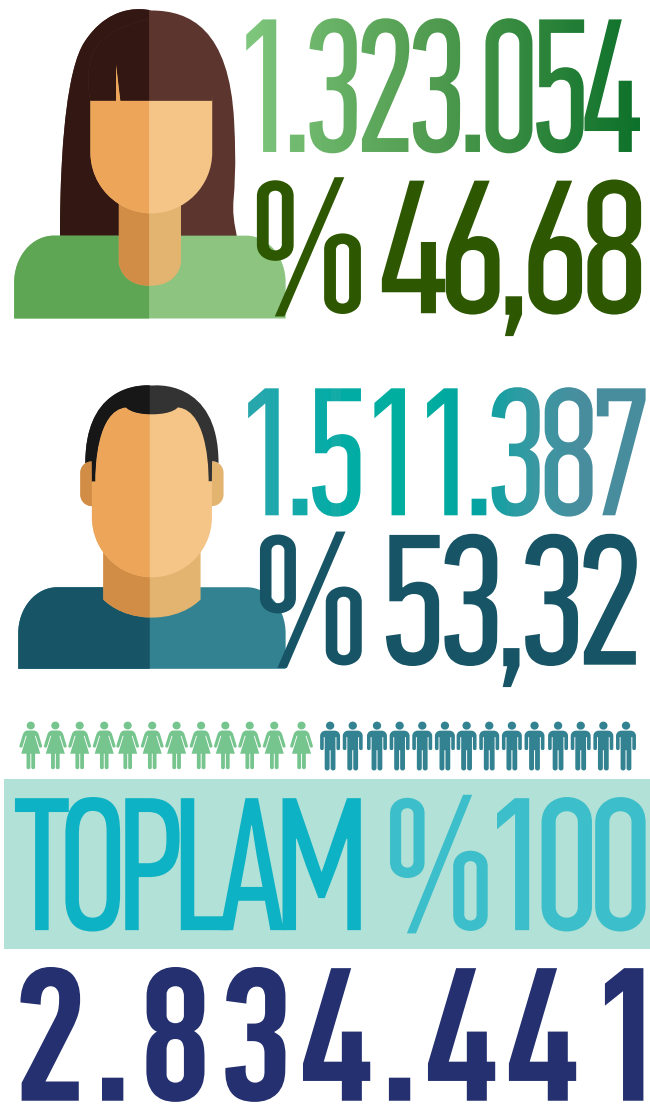
2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların yaşlara göre dağılımları incelendiğinde; 2.834.441 Suriyeli yabancının 321.460'ının 0-4 yaş grubunda olduğu, 170.272'sinin 35-39 yaş grubunda olduğu 58.838'inin 65 yaş üstünde olduğu görülmektedir. (Tablo 17)

Tablo 17: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Yaşlara Göre Dağılımı

YAŞ GRUBU	TOPLAM	YÜZDESİ
TOPLAM	2.834.441	100%
0-4	321.460	11,34%
5-9	411.046	14,50%
10-14	308.862	10,90%
15-18	308.974	10,90%
19-24	349.064	12,32%
25-29	274.353	9,68%
30-34	233.456	8,24%
35-39	170.272	6,01%
40-44	127.139	4,49%
45-49	97.257	3,43%
50-54	80.012	2,82%
55-59	54.927	1,94%
60-64	38.781	1,37%
65+	58.838	2,08%

2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların cinsiyetlerine göre dağılımları incelendiğinde; 2.834.441 Suriyeli yabancının 1.323.054'ünün kadın, 1.511.387'sinin erkek olduğu görülmektedir. (Tablo 18)

Tablo 18: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

2016 yılı sonu itibariyle kayıt altına alınan Suriyeli yabancıların illere göre dağılımları incelendiğinde; ilk sırayı 438.861 ile İstanbul ili, ikinci sırayı 405.511 ile Şanlıurfa ili ve üçüncü sırayı 379.141 ile Hatay ili almaktadır. Kayıt altına alınan Suriyelilerin il nüfuslarına göre oranları incelendiğinde; 93.50% ile ilk sırayı Kilis ili, 24.38% ile ikinci sırayı Hatay ili ve 21.90% ile üçüncü sırayı Şanlıurfa ili almaktadır. (Tablo 19)

Suriyeli yabancıların illere göre dağılımları incelendiğinde; ilk sırayı 438.861 ile İstanbul ili almaktadır.

Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı

S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
TOPLAM		**2.834.441**	**79.814.871**	**3,55 %**	**TOPLAM**		**2.834.441**	**79.814.871**	**3,55 %**
1	ADANA	149.738	2.201.670	6,80%	21	BURSA	103.049	2.901.396	3,55%
2	ADIYAMAN	24.797	610.484	4,06%	22	ÇANAKKALE	3.438	519.793	0,66%
3	AFYON	4.181	714.523	0,59%	23	ÇANKIRI	339	183.880	0,18%
4	AĞRI	857	542.255	0,16%	24	ÇORUM	1.510	527.863	0,29%
5	AKSARAY	1.180	396.673	0,30%	25	DENİZLİ	7.338	1.005.687	0,73%
6	AMASYA	217	326.351	0,07%	26	DİYARBAKIR	29.216	1.673.119	1,75%
7	ANKARA	67.141	5.346.518	1,26%	27	DÜZCE	574	370.371	0,15%
8	ANTALYA	366	2.328.555	0,02%	28	EDİRNE	6.488	401.701	1,62%
9	ARDAHAN	80	98.335	0,08%	29	ELAZIĞ	5.136	578.789	0,89%
10	ARTVİN	40	168.068	0,02%	30	ERZİNCAN	174	226.032	0,08%
11	AYDIN	7.400	1.068.260	0,69%	31	ERZURUM	512	762.021	0,07%
12	BALIKESİR	1.877	1.196.176	0,16%	32	ESKİŞEHİR	2.082	844.842	0,25%
13	BARTIN	31	192.389	0,02%	33	GAZİANTEP	318.078	1.974.244	16,11%
14	BATMAN	19.404	576.899	3,36%	34	GİRESUN	146	444.467	0,03%
15	BAYBURT	39	90.154	0,04%	35	GÜMÜŞHANE	67	172.034	0,04%
16	BİLECİK	511	218.297	0,23%	36	HAKKARİ	874	267.813	0,33%
17	BİNGÖL	722	269.560	0,27%	37	HATAY	379.141	1.555.165	24,38%
18	BİTLİS	659	341.225	0,19%	38	IĞDIR	81	192.785	0,04%
19	BOLU	1.034	299.896	0,34%	39	ISPARTA	6.213	427.324	1,45%
20	BURDUR	7.823	261.401	2,99%	40	İSTANBUL	438.861	14.804.116	2,96%

Tablo 19: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancıların İllere Göre Dağılımı

S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ	S.N.	İLLER	KAYIT EDİLEN SURİYELİ SAYISI	İL NÜFUSU*	KAYITLI SURİYELİLERİN İL NÜFUSU İLE KARŞILAŞTIRMA YÜZDESİ
TOPLAM		**2.834.441**	**79.814.871**	**3,55 %**	**TOPLAM**		**2.834.441**	**79.814.871**	**3,55 %**
41	İZMİR	99.701	4.223.545	2,36%	61	NEVŞEHİR	5.706	290.895	1,96%
42	KAHRAMANMARAŞ	86.964	1.112.634	7,82%	62	NİĞDE	3.216	351.468	0,92%
43	KARABÜK	375	242.347	0,15%	63	ORDU	617	750.588	0,08%
44	KARAMAN	508	245.610	0,21%	64	OSMANİYE	41.610	522.175	7,97%
45	KARS	164	289.786	0,06%	65	RİZE	628	331.048	0,19%
46	KASTAMONU	741	376.945	0,20%	66	SAKARYA	6.904	976.948	0,71%
47	KAYSERİ	55.430	1.358.980	4,08%	67	SAMSUN	4.011	1.295.927	0,31%
48	KIRIKKALE	688	277.984	0,25%	68	SİİRT	3.173	322.664	0,98%
49	KIRKLARELİ	2.082	351.684	0,59%	69	SİNOP	71	205.478	0,03%
50	KIRŞEHİR	690	229.975	0,30%	70	SİVAS	2.184	621.224	0,35%
51	KİLİS	122.327	130.825	93,50%	71	ŞANLIURFA	405.511	1.940.627	20,90%
52	KOCAELİ	27.570	1.830.772	1,51%	72	ŞIRNAK	14.334	483.788	2,96%
53	KONYA	70.226	2.161.303	3,25%	73	TEKİRDAĞ	5.937	972.875	0,61%
54	KÜTAHYA	347	573.642	0,06%	74	TOKAT	810	602.662	0,13%
55	MALATYA	20.756	781.305	2,66%	75	TRABZON	2.060	779.379	0,26%
56	MANİSA	5.883	1.396.945	0,42%	76	TUNCELİ	89	82.193	0,11%
57	MARDİN	93.504	796.237	11,74%	77	UŞAK	1.202	358.736	0,34%
58	MERSİN	139.953	1.773.852	7,89%	78	VAN	1.641	1.100.190	0,15%
59	MUĞLA	8.536	923.773	0,92%	79	YALOVA	2.706	241.665	1,12%
60	MUŞ	842	406.501	0,21%	80	YOZGAT	3.027	421.041	0,72%
					81	ZONGULDAK	303	597.524	0,05%

* 31 Aralık 2016 tarihi itibarıyla Türkiye Nüfusu Kaynak: http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=24638(01.02.2017

Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı tarafından, Suriye'den ülkemize gelenler için geçici barınma merkezleri kurulmuştur. Suriye'den ülkemize yönelik nüfus hareketleri hakkında 31 Aralık 2016 tarihinde AFAD tarafından yayınlanan bilgi notunda; 10 şehirde (Hatay, Gaziantep, Şanlıurfa, Kilis, Mardin, Kahramanmaraş, Osmaniye, Adıyaman, Adana, Malatya) kurulan geçici barınma merkezlerinde 258.545 Suriyeli yabancının olduğu belirtilmektedir. (Tablo 20)

Tablo 20: Geçici Barınma Merkezlerindeki Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılar

İL	GEÇİCİ BARINMA MERKEZİ	ÇADIR SAYISI	MEVCUT SURİYELİ	İL MEVCUDU
ŞANLIURFA	Ceylanpınar	4.551 Çadır	21.727	114.218
	Akçakale	5.129 Çadır	31.593	
	Harran	2.000 Konteyner	13.926	
	Suruç	7.028 Çadır	31.347	
	Viranşehir	3.938 Çadır	15.625	
GAZİANTEP	İslahiye(1)	1.586 Çadır	7.384	39.087
	İslahiye(2)	4.446 Bölme	10.363	
	Karkamış	1.718 Çadır	6.733	
	Nizip(1)	1.873 Çadır	10.086	
	Nizip(2)	908 Konteyner	4.521	
KİLİS	Öncüpınar	3.184 Konteyner	16.017	36.470
	Elbeyli Beşiriye	3.592 Konteyner	20.453	
HATAY	Altınözü	1.323 Konteyner	4.772	19.222
	Güveççi	824 Çadır	2.780	
	Yayladağı(1)	255 Çadır,310 Bölme	2.780	
	Yayladağı(2)	776 Konteyner	3.662	
	Apaydın	1.181 Konteyner	5.228	
MARDİN	Midyat	1.335 Çadır	4.113	4.113
KAHRAMANMARAŞ	Merkez	5.008 Konteyner	17.968	17.968
ADANA	Sarıçam	91 Çadır	341	341
ADIYAMAN	Merkez	2.302 Çadır	9.607	9.607
OSMANİYE	Cevdetiye	-	7.250	7.250
MALATYA	Beydağı	1.977 Konteyner	10.269	10.269
TOPLAM		**35.386 Çadır ve Bölme** **19.949 Konteyner** **Toplam: 55.335**		258.545

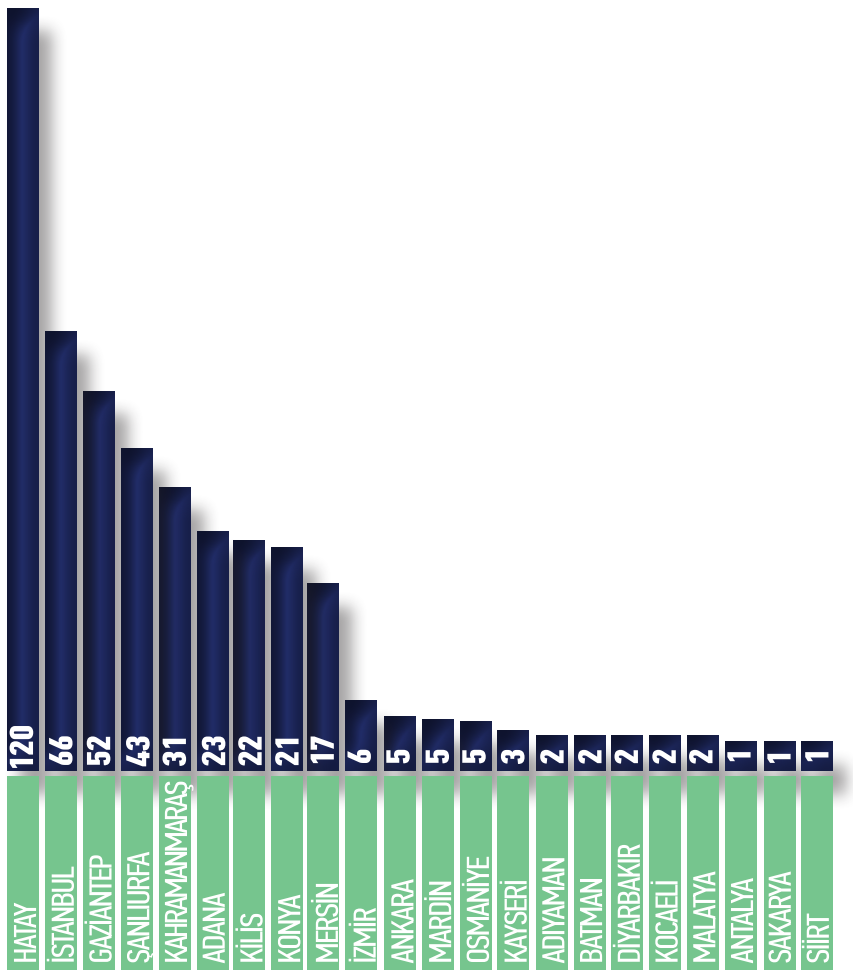
29 Mart 2017 itibariyle Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre, yürütülen eğitim hizmetleri kapsamında toplam 459.521 kişiye eğitim verilmiştir. (Tablo 21)

Tablo 21: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Eğitim Hizmetleri

Milli Eğitim Bakanlığı verilerine göre; ülkemizde kamp içi 31, kamp dışı 401 olmak üzere 432 geçici eğitim merkezi bulunmaktadır. Bu kampların illere göre dağılımı incelendiğinde Geçici Eğitim Merkezlerini en yoğun olduğu iller sırasıyla ; Hatay (120), İstanbul (66), Gaziantep (52) ve Şanlıurfa(43)'dır. (Grafik 21)

Grafik 21: Geçici Eğitim Merkezlerinin İllere Göre Dağılımı

Geçici Eğitim Merkezlerinde Suriyeliler kendi dilinde öğrenim görmektedir. Ayrıca haftalık 15 saat Türk öğretmenler tarafından Türkçe dersleri verilmektedir. Yoğun Türkçe dersleri Suriyeli öğrencilerin Türk eğitim sistemine dahil edilmesini ve uyum sürecinin hızlandırılmasını amaçlamaktadır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı koordinesinde ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilere yönelik 2016 yılında uluslararası kuruluşlarla ortak ve ülkemiz kaynaklarından olmak üzere Üniversite Eğitimi Bursu ve Türkçe Dil Eğitimi destekleri sağlanmıştır.

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı tarafından koordine edilen Türkiye Bursları kapsamında Suriye uyruklu adaylara sağlanacak burslara uluslararası kaynaklardan istifade edilmesine karar verilmiş ve bu çerçevede uluslararası fonlardan sağlanan burs kontenjanları ile 2016 yılı için ön lisans, lisans ve yüksek lisans düzeyinde 1.275 öğrenciye burs sağlanmıştır.

YTB tarafından ülkemizde geçici koruma altında bulunan Suriyelilerin Yüksek Öğrenime devamlarını sağlamak üzere İleri Düzey Türkçe Eğitimi (TÖMER) projesi yürütülmektedir. Başvuran adaylara A1 seviyesinde C1 seviyesine kadar eğitim verilerek TÖMER diplomaları almaları sağlanmaktadır. Proje kapsamından 2016-2017 dönemi için kamplarda 700 adayın, şehir merkezlerinde 1.390 adayın eğitime alınması planlanmıştır. 4 yıldır devam ettirilen proje kapsamında AFAD'a bağlı kamplarda programa dahil olmak isteyen adayların başvuruları alınmıştır. 700 öğrencinin eğitime alınması için planlanan program 12.12.2016 tarihi itibarıyla başlatılmıştır. Geçen yıl uygulamasına başlanılan proje kapsamında 2016-2017 döneminde 1.390 öğrenciye eğitim verilmesi planlanmıştır. 19.12.2016 tarihinde başlatılan proje kapsamında, 09.01.2017 tarihi itibarıyla 1.109 kişi kayıtlarını yaparak eğitime başlamıştır.

AFAD verilerine göre kamplarda verilen sağlık hizmetleri incelendiğinde 31 Aralık 2016 tarihine kadar 184.390 doğum gerçekleşmiş olup, toplam gerçekleşen poliklinik hizmeti sayısı 20 milyonu aşmaktadır. (Tablo 22)

Tablo 22: Geçici Koruma Altına Alınan Suriyeli Yabancılara Sağlanan Sağlık Hizmetleri

GBM'LER		TÜRKİYE GENELİ SAĞLIK HİZMETLERİ VERİLERİ				
Doktor Sayısı	Sağlık Personeli	Poliklinik	Hastaneye Sevk	Hastanede Yatan	Doğum	Ameliyat
93	174	20.956.267	918.694	964.047	184.390	797.450

Ülkemizde geçici koruma kapsamında bulunan Suriyeli yabancılara 29.04.2011 tarihinden itibaren sunulan sağlık hizmetleri, geçici barınma merkezlerinin içinde ve dışında Sağlık Bakanlığının kontrolü ve sorumluluğunda yürütülmektedir. Hali hazırda bu hizmetler, Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) tarafından yayımlanan 2015/8 sayılı Genelge ve Sağlık Bakanlığı tarafından yayımlanan 04.11.2015 tarihli ve 9648 sayılı "Geçici Koruma Altına Alınanlara Verilecek Sağlık Hizmetlerine Dair Esaslar" yönergesi çerçevesinde yürütülmektedir.

Sağlık Bakanlığı tarafından birinci basamak koruyucu, tanı ve tedavi edici sağlık hizmetleri kapsamında; ayakta tanı ve tedavi hizmetleri, bağışıklama hizmetleri, bulaşıcı hastalık ve salgın ile mücadele hizmetleri, tüberkülozla mücadele hizmetleri, çevre sağlığı hizmetleri, kadın ve üreme sağlığı hizmetleri, çocuk ve ergen sağlığı hizmetleri verilmektedir. Bu hizmetlerin sunumu; geçici barınma merkezlerinde toplum sağlığı merkezi personeli, geçici barınma merkezleri dışında ise başvurdukları aile ya da toplum sağlığı merkezi personeli tarafından gerçekleştirilmektedir.

2.1. Yeniden Yerleştirme

Ülkemizde Geçici Koruma kapsamında bulunan Suriyeli yabancıların yeniden yerleştirilmesi işlemleri, Göç İdaresi Genel Müdürlüğünün koordinasyonunda, Valiliklerin bünyesinde oluşturulan komisyonlar tarafından yeniden yerleştirme kriterleri esas alınarak belirlenen Suriyelilerin demografik bilgilerini gösteren listeler oluşturularak gerçekleştirilmektedir.

Buna göre tedavi ihtiyacı olanlar, engelliler, şiddet ve/veya işkence mağdurları, risk altındaki kadınlar/çocuklar, 65 yaş üstü refakatsiz yaşlılar ve fiziki/hukuki ya da psikososyal yönden korunmaya muhtaç bireyler öncelikli olmak üzere bu kapsama alınır ve özel ihtiyaç sahibi olarak değerlendirilmektedir. Yapılan değerlendirme sonucunda da ihtiyaç sahibi olanlar yerleştirme programına alınmak üzere aday olarak gösterilmektedir.

Valilikler aracılığıyla Genel Müdürlüğümüze bildirilen listeler gerekli inceleme ve değerlendirmeler yapıldıktan sonra Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği ile paylaşılmaktadır. BMMYK tarafından yerleştirme ülkelerine sunulur. Sunulan listedeki bilgiler üzerinden gerekli değerlendirmelerin yapılmasının akabinde bu ülkeler tarafından kabul edilen kişiler ülkemizden çıkışlarına izin verilmesi amacıyla Genel Müdürlüğümüze bildirilmekte ve çıkışına engel bir durumu olmayan kişilerin çıkışlarına izin verilmektedir. Suriyelilerin yeniden yerleştirilmesi için ülkeler kotalar belirlemişlerdir. Bu kotalar dikkate alınarak ülkeler ile görüşülmektedir. (Tablo 23)

Tablo 23: 2016 Yılında Suriyeliler İçin Ülkelerin Belirlenen Kotalar Ve Çıkışı Yapılanların Dağılımı

S.N.	ÜLKE	KOTA SAYISI	ÇIKIŞ YAPANLAR
	TOPLAM	15.100	4.120
1	AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	8.000	
2	NORVEÇ	600	551
3	AVUSTRALYA	500	69
4	İNGİLTERE	1.000	870
5	KANADA(BMMYK)	5.000	2.624

2. 2. Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirme

Birebir formülü kapsamında yerleştirme, 18 Mart mutabakatı çerçevesinde Türkiye üzerinden Yunanistan adalarına geçen Suriyeli bir düzensiz göçmenin geri alınması karşılığında bir Suriyeli yabancının Avrupa Birliği ülkelerine yerleştirilmesi olarak tanımlanmaktadır. Bu kapsamda 31.12.2016 tarihi itibarıyla birebir kapsamında Avrupa ülkelerine yerleştirilen Suriyeliler sırasıyla en fazla Almanya'ya (1.065), Hollanda'ya (456) ve Fransa'ya (433) yerleştirilmiştir. (Tablo 24)

Tablo 24: Birebir Formülü Kapsamında Yerleştirilen Suriyelilerin Yerleştirildikleri Ülkelere Göre Dağılımı

ÜLKE	TOPLAM
GENEL TOPLAM	2.718
ALMANYA	1.065
HOLLANDA	456
FRANSA	433
İSVEÇ	278
FİNLANDİYA	143
BELÇİKA	98
İTALYA	82
İSPANYA	57
LÜKSEMBURG	52
LİTVANYA	25
PORTEKİZ	12
ESTONYA	11
LETONYA	6

Suriyeliler sırasıyla en fazla Almanya'ya, Hollanda'ya ve Fransa'ya yerleştirilmiştir.

03.

BÖLÜM

İNSAN TİCARETİ MAĞDURLARINI KORUMA

İnsan ticareti suçu, özünde bir insanın, ticari bir ilişkinin konusu haline getirilmesini, diğer bir ifadeyle bir ticari eşya, meta gibi alışverişe konu edilmesini ifade eder. Bu yalın tanımıyla, "kölelik" kurumuna benzeyen pek çok özellik içermektedir. Hatta olgunun, bugün, "çağımızın köleliği", "modern kölelik" ya da "köleliğin modern biçimi" gibi isimlerle anılması çok yaygındır. İnsan ticareti "kuvvet kullanarak veya kuvvet kullanma tehdidi ile veya diğer bir biçimde zorlama, kaçırma, hile, aldatma, nüfuzu kötüye kullanma, kişinin çaresizliğinden yararlanma veya başkası üzerinde denetim yetkisi olan kişilerin rızasını kazanmak için o kişiye veya başkalarına kazanç veya çıkar sağlama yoluyla kişilerin istismar amaçlı temini, bir yerden bir yere taşınması, devredilmesi, barındırılması veya teslim alınması" anlamına gelmektedir.

İnsan ticareti suçu, ilk ortaya çıktığı dönemlerden bugüne, hem mağdurların profili hem de sayısı bakımından giderek genişleyen bir nitelik kazanmış ve bugün toplumların karşılaştığı en karmaşık ve sansasyonel sorunlardan biri haline gelmiştir. Bu suç tipi, başta yalnızca fuhuş yaptırmak maksadı üzerine vurgu yapılmış olmakla birlikte, 20. yy. sonlarından itibaren varlığını hissettirmiş ve çok büyük kazanç getiren bir faaliyet olarak, özellikle dünyadaki sosyo-ekonomik eşitsizliklerin artması ve göç meselesi, cinsiyet sorunu, yolsuzluk, çeşitli bölgelerdeki sürekli savaş hali gibi nedenlerle beslenerek gün geçtikçe daha da yaygınlaşmıştır.

6458 sayılı Kanun ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü bünyesinde ülkemizde insan ticareti ile mücadele etmek, mağdurlara destek sunmak ve ilgili işlemleri yürütmek üzere İnsan Ticareti Mağdurlarını Koruma Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Daire Başkanlığına ülkemizdeki insan ticaretiyle mücadele, mağdurların korunması ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerinde koordinasyon görevi verilmiştir.

Ülkemizdeki gerek insan ticareti suçuyla mücadele ve mağdurların korunması alanındaki mevzuat eksikliğini giderebilmek gerekse de mevzuatımızı 30.01.2016 tarihinde onaylanan Avrupa Konseyi İnsan Ticaretine Karşı Eylem Sözleşmesi ile uyumlu hale getirebilmek için ilgili tüm paydaşların görüşleri alınarak İnsan Ticaretiyle Mücadele ve Mağdurların Korunması Hakkındaki Yönetmelik hazırlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu yönetmelik ile insan ticareti suçunun önlenmesi, insan ticaretiyle mücadele, insan hakları kapsamında Türk vatandaşı ve yabancı ayrımı gözetilmeksizin insan ticareti mağdurlarının korunması, yabancı mağdura ikamet izni verilmesi ve mağdurlara sunulacak destek hizmetlerine ilişkin usul ve esasları belirlenmiştir.

İnsan ticareti suçuna karşı etkili bir şekilde mücadele edebilmek için tam manasıyla işbirliği gerekmektedir. Suçun, hem sınır aşan niteliğe sahip olması hem de örgütlü suçlarla yakın ilişki içinde bulunması nedeniyle ulusal, uluslararası ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği içerisinde çalışılması bir nevi zorunluluktur. Ülkemiz 92 ülkeyle insan ticareti suçu konusunda ikili işbirliği anlaşması imzalamıştır. Ulusal işbirliğini etkin kılmak için 'Ulusal Görev Gücü' yerine yönetmelik ile İnsan Ticareti Komisyonunu kurmuştur. Bu komisyon, insan ticareti suçunu önleme ve bu suçla mücadeleye ilişkin politika ve stratejilerin oluşturulması konusunda çalışmalar yürüten, eylem planı hazırlayan, kamu kurum ve kuruluşları, uluslararası kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları arasında koordinasyonu sağlayan birimdir.

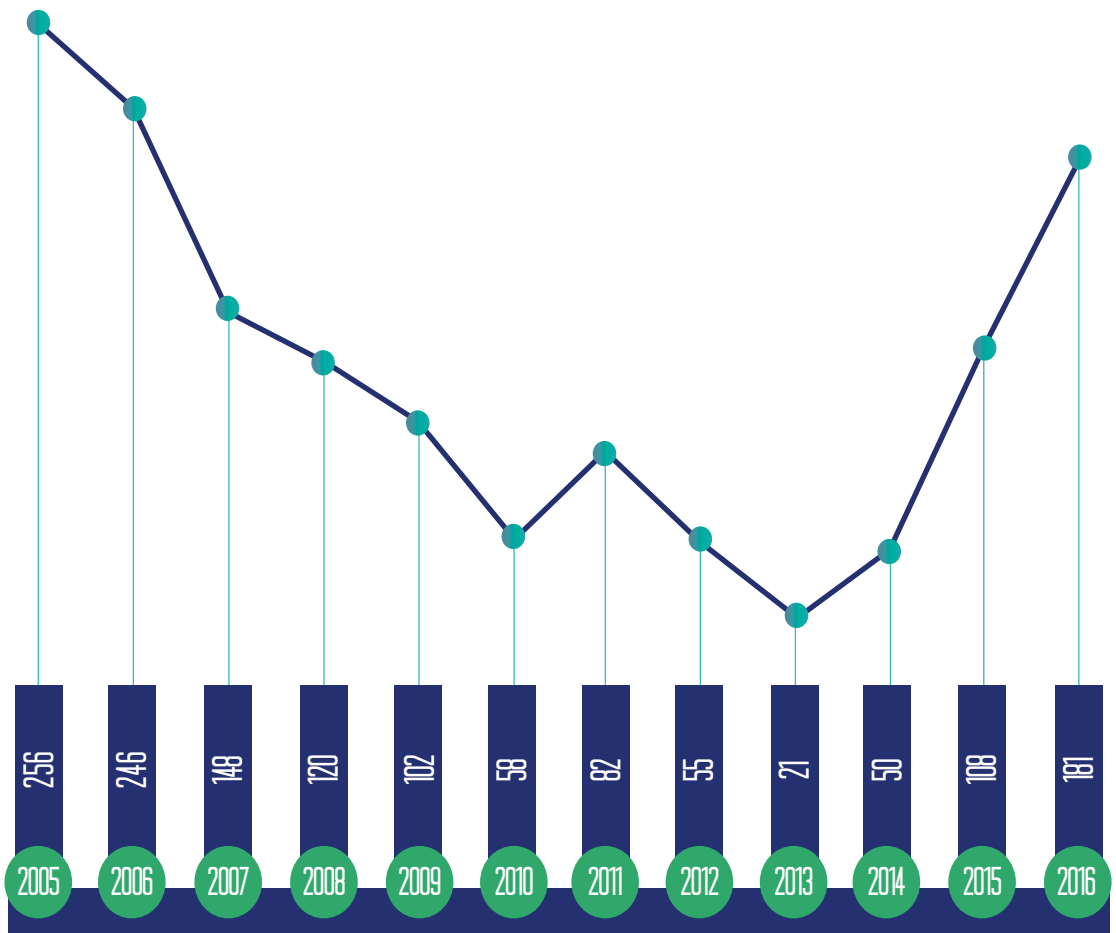
Kişilerin zorla çalıştırılması, fuhuşa konu olmaları, zorla hizmet ettirme, zorla evlendirme, organ ve dokularından yararlanma, çocuk işçiliği, çocukların suçta kullanılmaları ve çocukların dilendirilmesi, evlatlık verilmesi gibi suç türlerinden mağdur olanların insan ticareti suçu kapsamında değerlendirilebilecekleri açıkça yönetmelikte belirtilmiştir.

Tanımlanan insan ticareti mağdurlarına Mağdur destek hizmetleri kapsamında hizmetler sunulmaktadır. Mağdur destek hizmetleri, Mağdur Destek Programını ve Gönüllü ve Güvenli Geri Dönüşü kapsamaktadır.

1. İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler

2016 yılında tespit edilen insan ticareti mağduru sayısı 2015 yılına göre % 68'lik bir artışla 181 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar tespit edilen mağdur sayısı ise 1.427'dir. (Grafik 22)

2005-2016 yılları arasında tespit edilen mağdurların tespit edildiklerini iller incelendiğinde; İstanbul ili 358 kişi ile ilk sırada, Antalya ili 294 kişi ile ikinci sırada ve Ankara ili 156 kişi ile üçüncü sırada yer almıştır. (Tablo 25)

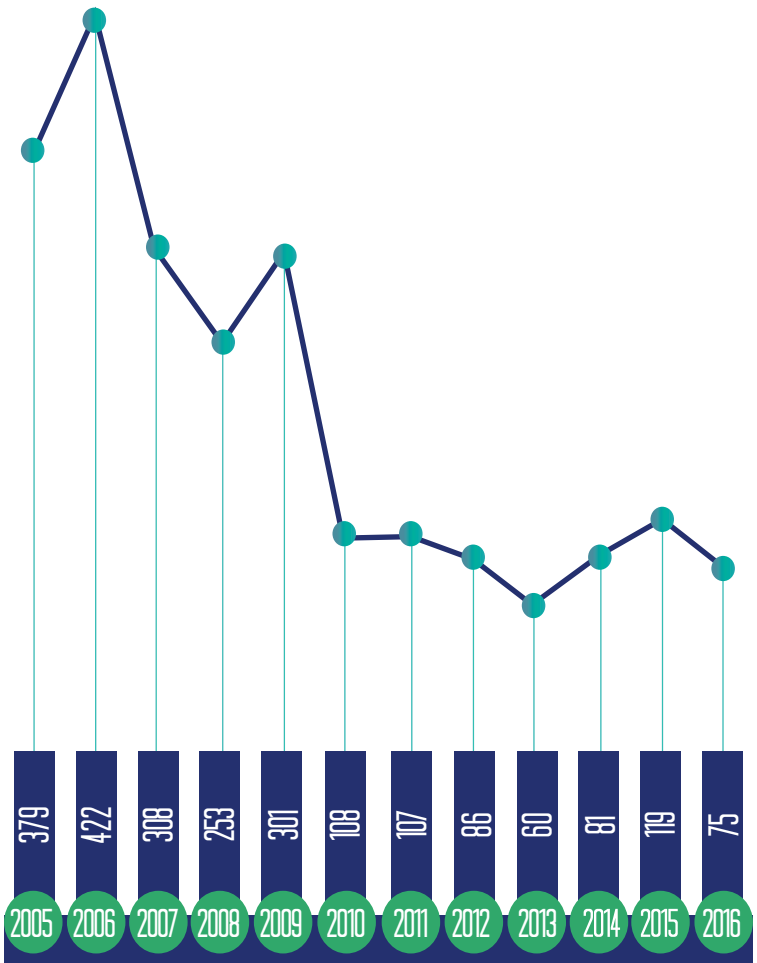
Grafik 22: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler

Tablo 25: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Ticareti Mağduru Olarak Tespit Edilenler (İlk 10 İl)

İLLER	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	TOPLAM
TOPLAM	**256**	**246**	**148**	**120**	**102**	**58**	**82**	**55**	**21**	**50**	**108**	**181**	**1.427**
İSTANBUL	55	28	44	42	48	13	31	14	1	12	49	21	**358**
ANTALYA	55	75	43	20	6	9	6	5	7	11	12	45	**294**
ANKARA	38	24	5	6	6	10	23	11	4	1	7	21	**156**
İZMİR	14	29	14	7	4	5				1	11	15	**100**
TRABZON	7	24	5	12	9	2	3	1			2	1	**66**
MUĞLA	2	11		12	1	1	3	2	3	5	5	4	**49**
AYDIN	13	3	4	2	12	1		1			1		**37**
ARTVİN	9	3	3	3	2		4	8	1				**33**
MERSİN	20	4	3	1		1			1			15	**45**
BURSA	4	2	1		1		2		2	8	1	12	**33**
DİĞER	39	43	26	15	13	16	10	13	2	12	20	47	**256**

2. İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler

2016 yılında insan taciri olarak tespit edilenlerin sayısı 2015 yılına göre % 36'lık bir azalışla 75 olmuştur. 2005 yılından 2016 yılı sonuna kadar tespit edilen tacir sayısı ise 2.299'dur. (Grafik 23)

Grafik 23: 2005-2016 Yılları Arasında İnsan Taciri Olarak Tespit Edilenler

İnsan ticareti suçu ile ilgili ceza davalarına ilişkin olarak Adalet Bakanlığı istatistikleri incelendiğinde; 2015 yılında toplam 285 ceza davasının insan ticaretine konu olduğu görülmektedir. (Tablo 26)

Tablo 26: İnsan Ticareti Suçu İle İlgili Ceza Davaları

YIL	DAVA SAYISI	SANIK SAYISI	MAĞDUR SAYISI
2008	182	792	718
2009	263	1.224	1.107
2010	290	1.679	1.679
2011	279	1.636	1.519
2012	304	1.715	1.518
2013	322	1.772	1.679
2014	231	1.976	2.154
2015	285	1.974	2.326
2016	243	1.864	2.252

04.

BÖLÜM

UYUM

Kurulduğu günden bu yana İnsan Ticareti Mağduru Acil Yardım ve İhbar Hattı olarak hizmet veren 157 numarasını devralan YİMER yabancıların tüm soru ve sorunlarının çözüm merkezi haline gelmiştir.

6458 sayılı YUKK'un Uyum başlıklı 96. maddesi ile kamu kurum ve kuruluşlarının katkılarından da faydalanarak, yabancı kişilerin ülkemizde toplumla olan karşılıklı uyumlarını kolaylaştırmak, ülkemizde, yeniden yerleştirildikleri ülkede veya geri döndüklerinde ülkelerinde sosyal hayatın tüm alanlarında üçüncü kişilerin aracılığı olmadan bağımsız hareket edebilmelerini kolaylaştıracak bilgi ve becerileri kazandırmak amaçlanmıştır.

Bu kapsamda; Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ile Göç İdaresi Genel Müdürlüğü iş birliğinde Türkçe dil kursları, uyum kursları ve mesleki ve sosyal becerilerin yükseltilmesine yönelik kursların düzenlenmesi ve başarılı olanların belgelendirilmesi amacıyla 25 Nisan 2016 tarihinde bir işbirliği protokolü imzalanmıştır.

Söz konusu protokol çerçevesinde düzenlenecek uyum kurslarına ilişkin içerik çalışması yapılarak Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü yetkililerine teslim edilmiş olup, paket program hazırlık çalışmalarının kısa sürede tamamlanması beklenmektedir.

Protokol kapsamında illerden gelen verilere göre 2016 yılının ilk 3 dönemine ilişkin istatistiki bilgi aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Tablo 27: Uyum Kurslarına Katılan Yabancılar

Kurs Türü	Katılımcı Sayısı
Türkçe Dil Kursu A1	7.831
Diğer Kurslar	2.076

Göçmen çocuklar ile Türkiye'de yaşayan çocuklar arasında iletişimi kolaylaştırmak, göç konusuna farkındalık oluşturmak ve göçmen çocukların dil ve psiko-sosyal gelişimine katkı sağlamak üzere 6-11 yaş arasındaki çocukların kullanımı için uygun olabilecek MUYU seti hazırlanmıştır. Bu setlerin içerisinde, Türkçe, İngilizce ve Arapça dillerinde hikâye kitapları, hikâyeli boyama kitapları, motif boyama kitabı, resim defteri, boyama kalemleri ve kalem kutusu bulunmaktadır.

Söz konusu MUYU setlerinden "Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yardım İçin Türkiye' ye Destek Projesi" kapsamında 125.000 adet basılarak Genel Müdürlüğümüze teslimi gerçekleştirilmiştir. 125.000 adet MUYU Setinin dağıtımı illerden gelen talepler göz önünde bulundurularak Genel Müdürlüğümüzce uygun görülen sayılarda 81 ile dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Genel Müdürlüğümüz ve BMMYK işbirliğinde 2.950 adet MUYU Seti basımı tamamlanmış olup 6 Mayıs 2016 tarihinde Gaziantep Toplum Merkezinde ve çocuk dostu alanda, 9-13 Mayıs 2016 tarihleri arasında ise Hatay, Şanlıurfa ve Adana illerindeki çocuk dostu alanlar ve toplum merkezlerine dağıtımı gerçekleştirilmiştir.

1. Yabancılar İletişim Merkezi

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü; kurulduğu günden bu yana İnsan Ticareti Mağduru Acil Yardım ve İhbar Hattı olarak hizmet veren 157 numarasını devralmış ve 20.08.2015 tarihinde Yabancılar İletişim Merkezi (YİMER) adını alan ihbar hattı yabancıların tüm soru ve sorunlarının çözüm merkezi haline getirmiştir.

Başlangıçta Türkçe, İngilizce, Arapça ve Rusça dillerinde hizmet veren YİMER'e 1 Nisan 2016 tarihi itibariyle Almanca ve Farsça dillerinin de eklenmesiyle yabancılara 6 dilde 7 gün 24 saat kesintisiz hizmet sunulmaktadır.

Yabancıların; vize, ikamet, uluslararası koruma, geçici koruma gibi Genel Müdürlüğümüzün görev alanına giren konularda sordukları tüm sorulara yanıt bulabilecekleri YİMER, insan ticareti mağdurlarına yönelik ihbar ve yardım hattı işlevini de sürdürmektedir.

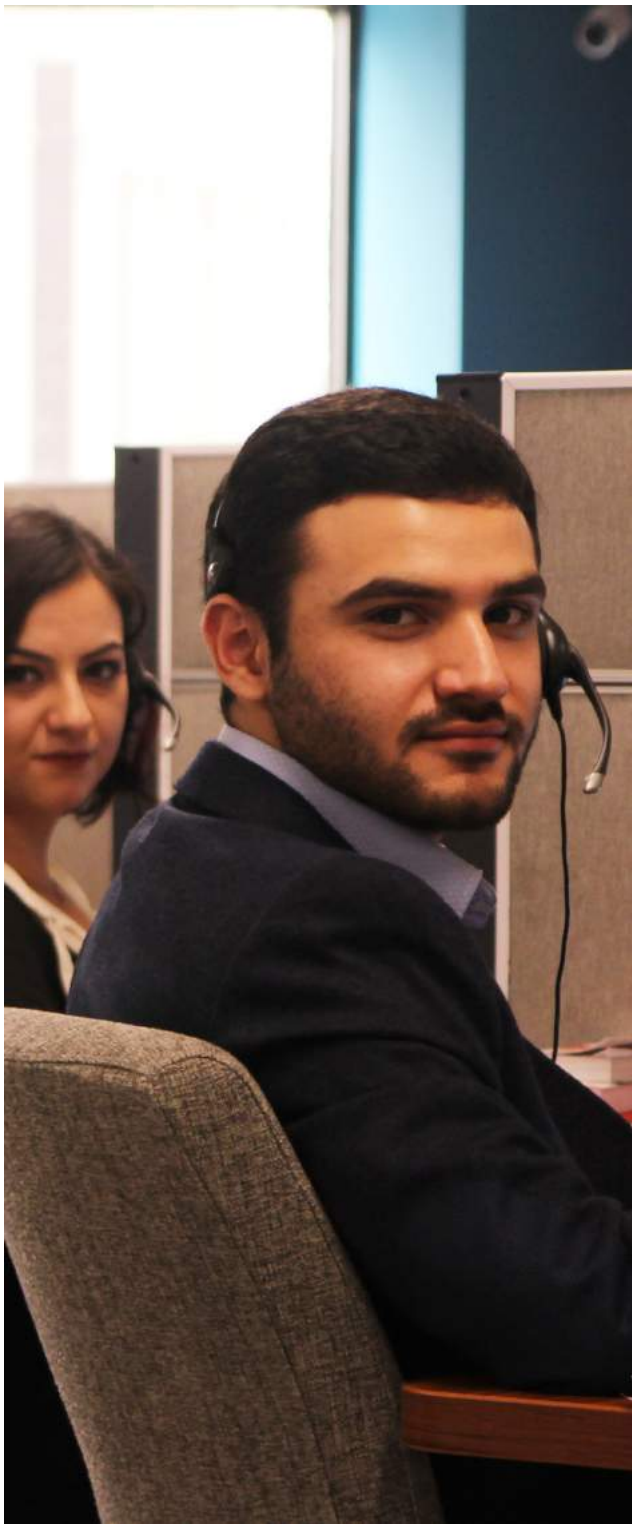
YİMER'de seviye bazlı bildirim yönetimi uygulanmakta olup birinci seviye yabancı temsilcilerinin tamamı tüm konulardaki bildirimleri yanıtlamakta, yüksek seviye bilgi ve takip gerektiren konuları ikinci seviye mevzuat uzmanlarına yönlendirmektedir. Mevzuat uzmanı tarafından yanıtlanamayan bildirimler ise üçüncü seviye kurum uzmanına aktarılmaktadır.

YİMER'de görevli yabancı temsilcileri, yabancılara bilgi vermek dışında, Genel Müdürlüğümüzün yetki alanına giren tüm konulara ilişkin şikâyetleri karşılamakta, kayıt altına almakta, Kurumun ilgili birimlerine söz konusu şikâyetleri iletmekte ve sonucunu takip ederek yabancılara geri bildirimde bulunmaktadır.

Bunun dışında YİMER, acil yardıma ihtiyaç duyan yabancılara ilgili kolluk kuvvetleriyle koordineli şekilde yardım sağlamaktadır. Gereken durumlarda yabancıların kolluk birimleriyle temasa geçebilmesi adına dolaylı olarak tercüme hizmeti de sunmaktadır. Bu doğrultuda 158 Sahil Güvenlik, 155 Polis İmdat, 156 Jandarma ve 112 Acil Çağrı hatlarına yönlendirilen çağrılarla birçok operasyon gerçekleştirilmiş, 4.155 hayat kurtarılmıştır.

YİMER 157

YABANCILAR İLETİŞİM MERKEZİ

1.1. Konularına Göre Gelen Çağrılar

2016 yılında YİMER'e gelen sorular konularına göre incelendiğinde, %73 ünü ikamet konusu içermektedir. (Grafik 24)

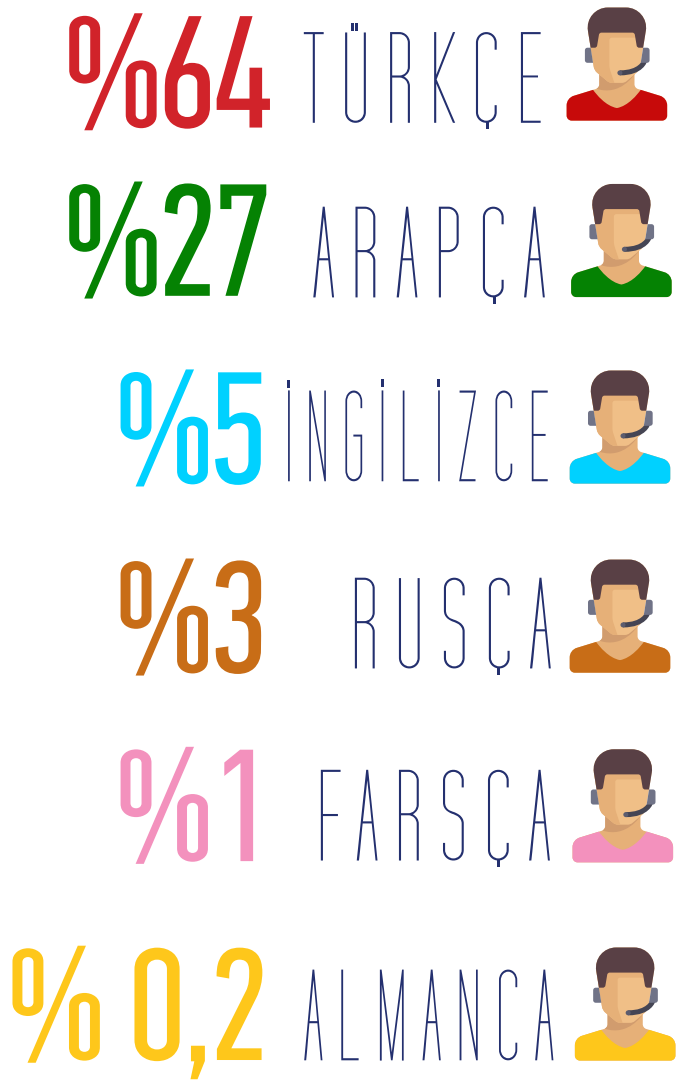
Grafik 24: Konularına Göre Gelen Çağrılar

1. 2.. Dillerine Göre Gelen Çağrılar

Yabancıların tüm soru ve sorunlarına cevap vermekte olan YİMER, Türkçe, Arapça, İngilizce, Rusça, Farsça ve Almanca dillerinde hizmet vermektedir. Bu dillerden en çok cevap verilirken kullanılan dil %64 oran ile Türkçe'dir. (Grafik 25)

Grafik 25: Dillerine Göre Gelen Çağrılar

KAYNAKÇA

1. Çiçekli, Bülent (Editör) (2009) Göç Terimleri Sözlüğü. Cenevre: IOM.
2. Sığınma Başvuruları, (17.02.2017) *<http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.*
3. Türkiye ve Göç, (02.02.2015) 09.03.2015 *http://www.goc.gov.tr/.*
4. Çalışma Ortamı. ISBN 1302-3519. 97 (Mart-Nisan 2008) *<http://calismaortami.fisek.org.tr/wp-content/uploads/calisma_ortami97.pdf>.*
6. Yabancıların Çalışma İzinleri, (24.12.2015) <http://www.csgb.gov.tr/csgbPortal/ *ShowProperty/WLP%20Repository/csgb/dosyalar/istatistikler/Yabanci-Izinleri-2014>.*
7. Adalet Bakanlığı Verileri
8. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Verileri
9. Başbakanlık Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı Verileri
10. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Verileri
11. Emniyet Genel Müdürlüğü Verileri
12. Gençlik ve Spor Bakanlığı Verileri
13. Jandarma Genel Komutanlığı Verileri
14. Milli Eğitim Bakanlığı Verileri
15. Sağlık Bakanlığı Verileri
16. Sahil Güvenlik Komutanlığı Verileri
17. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Verileri
18. Türkiye-AB Vize Muafiyeti Süreci Ve Geri Kabul Anlaşması Hakkında Temel Sorular Ve Yanıtları, TC. Avrupa Birliği Bakanlığı, *http://www.ab.gov.tr/.*
19. Ekşi, Nuray (2014) Yabancılar ve Uluslararası Koruma Hukuku. İstanbul: Beta.

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
GÖÇ İDARESİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2016 TÜRKİYE GÖÇ RAPORU

goc.gov.tr